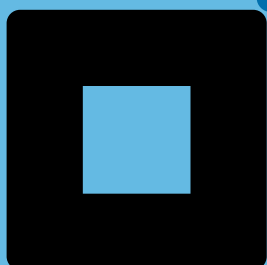

Návrhy metod pro výuku dějepisu

Soubor výstupů do hodin
dějepisu dle očekávaných
výstupů z RVP ZV a RVP G

Návrhy metod pro výuku dějepisu

Soubor výstupů do hodin dějepisu dle
očekávaných výstupů z RVP ZV a RVP G

Mgr. Monika Suková a kol.

Odborný asistent

Katedra společenských věd

+420 585 635 411

monika.sukova@upol.cz

Pedagogická fakulta

Univerzita Palackého v Olomouci

2024

Podpořeno z projektu:

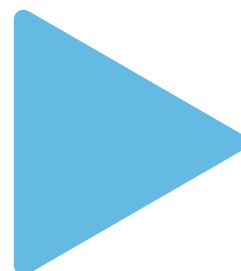
Podpora a zvyšování kvality pregraduální přípravy
pedagogů na Univerzitě Palackého v Olomouci;
reg. č. CZ.02.02.XX/00/23_019/0008422

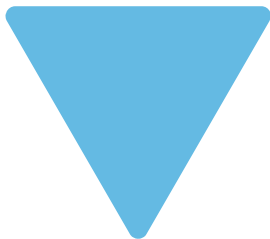
Publikace neprošla jazykovou úpravou. Za jazykovou
a obsahovou správnost odpovídají autoři jednotlivých
příspěvků.

Pedagogická
fakulta

Univerzita Palackého
v Olomouci

Obsah

Úvodem	7
Poděkování studentům	8
Vzkaz čtenářům, Poděkování studentům	9
Důvod vzniku	10
Vymezení pojmů	12
Organizační formy	12
Metody výuky	13
Vysvětlivky k ikonám	17
Návrhy výstupů vytvořené dle vybraných metody výuky a k nim náležící očekávané výstupy z RVP G či RVP ZV	19

Názorně-demonstrační metody 20

Tematický celek z RVP G či RVP ZV: Úvod do studia historie (ČLOVĚK V DĚJINÁCH)

- 1) RVP ZV – orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu – MACHEK Jakub21

Názorně-demonstrační metody

Tematický celek z RVP G či RVP ZV: Pravěk (POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI)

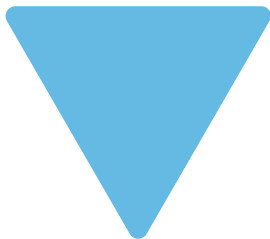
- 2) RVP G – objasní ve shodě s aktuálními vědeckými poznatky materiální a duchovní život lidské společnosti v jednotlivých vývojových etapách pravěku – DVOŘÁČKOVÁ Michaela.....24
- 3) RVP ZV – objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost – MALÍŠEK Adam.....29

Komplexní metody

Tematický celek z RVP G či RVP ZV: Starověk (NEJSTARŠÍ CIVILIZACE, KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY)

- 4) RVP ZV – rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací – DOBŠÍČKOVÁ Kateřina37
- 5) RVP G – popíše určující procesy a události, uvede významné osobnosti starověkých dějin – KOLKOVÁ, Kateřina.....46
- 6) RVP G – zdůvodní civilizační přínos vybraných starověkých společenství, antiky a křesťanství jako základních fenoménů, z nichž vyrůstá evropská civilizace – VAJDÍKOVÁ Eliška50
- 7) RVP ZV – demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a zrod křesťanství – JIŘÍČKOVÁ, Daniela60
- 8) RVP G – objasní židovství (vazbu mezi židovstvím a křesťanstvím) a další neevropské náboženské a kulturní systémy – KRUPOVÁ Tereza62
- 9) RVP ZV – porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech – KROBOT Adam65

Komplexní 67

Tematický celek z RVP G či RVP ZV: Středověk (KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ KULTURA)

- 10) RVP G – objasní proces christianizace a její vliv na konstituování raně středověkých států v Evropě; vysvětlí podstatu vztahu mezi světskou a církevní mocí v západním i východním kulturním okruhu i projevy vlivu náboženství a církve ve středověké společnosti
– BARTOŠEK Jan68

Aktivizující metody 73

Tematický celek z RVP G či RVP ZV: Středověk (KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ KULTURA)

- 11) RVP ZV – objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech – DANDULOVÁ Dominika74
- 12) RVP ZV – ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti
– DOBEŠOVÁ Tereza77
- 13) RVP ZV – vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí – BOČKOVÁ, Marie.....80
- 14) RVP G – charakterizuje základní rysy vývoje na našem území – FAJTOVÁ Veronika.....83

Slovní metody 86

Tematický celek z RVP G či RVP ZV: Středověk (KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ KULTURA)

- 15) RVP ZV – vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám – BRUKNER Vít ...87

Názorně-demonstrační metody 95

Tematický celek z RVP G či RVP ZV: Středověk (KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ KULTURA)

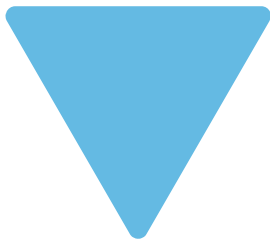
- 16) RVP G – definuje proměny hospodářského a politického uspořádání středověké společnosti 5.–16. století a jeho specifické projevy ve vybraných státních celcích (zaměřte se na vrcholný středověk, kdy byla struktura společnosti již ustálená) – MULIKOVÁ, Kristýna.....96
- 17) RVP G – vymezí specifika islámské oblasti – LUPÍK, Denis.....99

Slovní metody 101

Tematický celek z RVP G či RVP ZV: Počátky novověku (OBJEVY A DOBÝVÁNÍ, POČÁTKY NOVÉ DOBY)

- 18) RVP ZV – vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve – KANDRNÁLOVÁ Martina102
- 19) RVP G – vymezí základní znaky stavovství a absolutismu; uvede konkrétní projev v jednotlivých zemích a příklady střetů – TKADLEC Marek105

Slovní metody 107

Tematický celek z RVP G či RVP ZV: **Osvícenství, revoluce a idea svobody, modernizace společnosti (MODERNIZACE SPOLEČNOSTI)**

- 20) RVP ZV – objasní souvislost mezi událostmi Francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbití starých společenských struktur v Evropě – GABRHELÍK, Michal 108
- 21) RVP G – posoudí význam ústavy a novou organizaci státu, uvede základní typy parlamentních státních systémů – KOUKAL, Jakub..... 111

Dovednostně-praktické metody: 114

Tematický celek z RVP G či RVP ZV: **Osvícenství, revoluce a idea svobody, modernizace společnosti (MODERNIZACE SPOLEČNOSTI)**

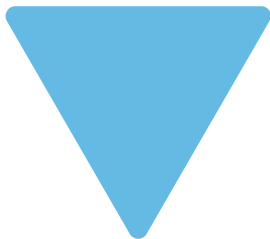
- 22) RVP G – vysvětlí emancipační hnutí národů i jednotlivých společenských vrstev; vymezí místo utváření českého novodobého národa v tomto procesu, včetně jeho specifických rysů – GODFRYD, Vojtěch..... 115
- 23) RVP ZV – vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií – HANDLÍŘOVÁ, Johana..... 118
- 24) RVP G – vysvětlí expanzivní záměry velmocí v okrajových částech Evropy a v mimoevropském světě, jež byly příčinou četných střetů a konfliktů daného období – DOLEŽÁN, Kryštof..... 122

Dovednostně-praktické metody: 130

Tematický celek z RVP G či RVP ZV: **Moderní dějiny I – situace v letech 1914-1945 (MODERNÍ DOBA)**

- 25) RVP G – charakterizuje dvě světové války, dokumentuje sociální, hospodářské a politické důsledky – LYSÁKOVÁ Aneta 131
- 26) RVP G – uvede příčiny a projevy politického a mocenského obrazu světa, který byl určen vyčerpáním tradičních evropských velmocí, vzestupem USA a nastolením bolševické moci v Rusku – KŘÍŽOVÁ, Ludmila 137
- 27) RVP ZV – rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů – ZBRÁNEK Martin..... 139
- 28) RVP G – vymezí základní znaky hlavních totalitních ideologií a dovede je srovnat se zásadami demokracie; objasní příčiny a podstatu agresivní politiky a neschopnosti potenciálních obětí jí čelit – DOSTÁL Dominik 141
- 29) RVP ZV – na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv – KUNČAROVÁ Marie 147
- 30) RVP ZV – zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí – MARTYNKOVÁ Hana 155

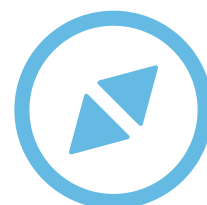

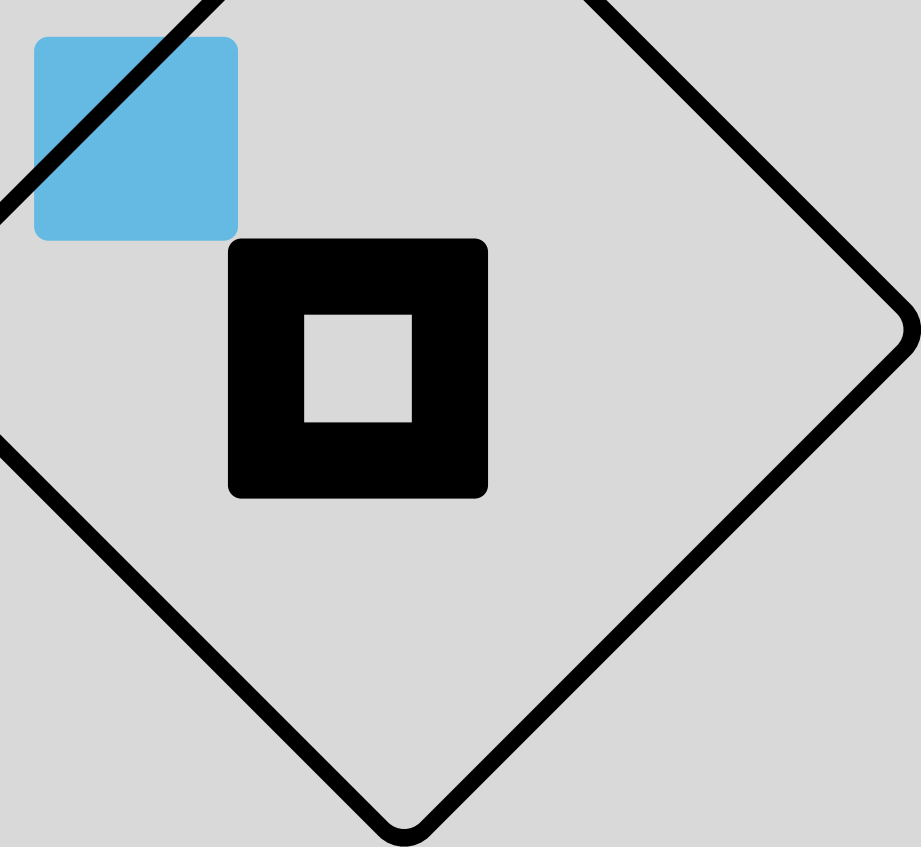

Slovní metody: 158

Tematický celek z RVP G či RVP ZV: **Moderní dějiny (ROZDĚLENÝ A INTEGROJÍCÍ SVĚT)**

- 30) RVP G – charakterizuje vznik, vývoj a rozpad bipolárního světa, jeho vojenská, politická a hospodářská seskupení, vzájemné vztahy a nejvýznamnější konflikty
– VÁCLAVEK Karel159
- 31) RVP G – vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce – VANĚČKOVÁ Klára161
- 32) RVP ZV – posoudí postavení rozvojových zemí – PERNICKÁ Kristýna164
- 33) RVP ZV – vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků – ŠTĚBROVÁ, Jana.....176
- 34) RVP ZV – prokáže základní orientaci v problémech současného světa (od 1989 do 2024)
– NOSEK, Jan.....179

ÚVODEM

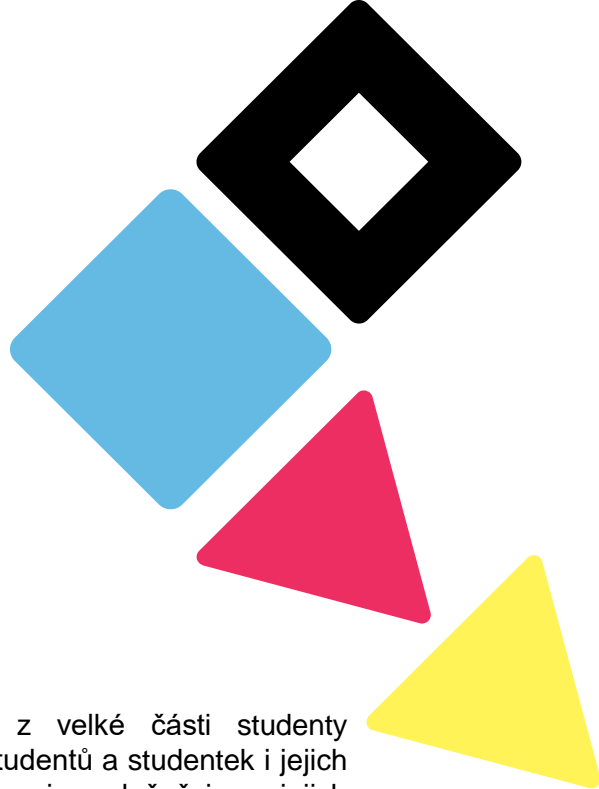
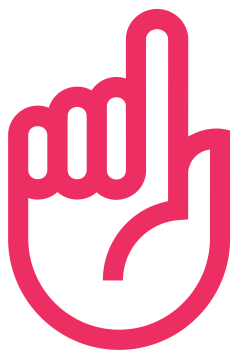
Poděkování studentům

Vzkaz čtenářům

Důvod vzniku

Vymezení pojmů

Vzkaz čtenářům

Vážený čtenáři, vážená čtenářko,

dostává se Ti do rukou publikace vytvořená z velké části studenty a studentkami učitelství dějepisu. Jelikož si svých studentů a studentek i jejich práce vážíme a hodnotíme ji jako přínosnou pro praxi, společně jsme jejich výstupy přetvořili do písemné podoby a předáváme Ti ji pro užívání.

Prosíme Tě však o tolerantní přístup. Autoři výstupů se teprve učí být co nejlepšími učiteli, proto v metodice chybí např. cíl hodiny či rozepsané klíčové kompetence. Někteří studenti a studentky nebyli schopni či ochotni plně citovat užité zdroje, ale vždy na ně alespoň v minimalistické podobě odkazují.

Může se stát, že s některými přístupy či metodami nebudeš souhlasit, ale zkus potlačit nutkání je veřejně kritizovat. Za podněty či reflexi jejich práce však budeme vděční. Prosíme, abys je zasílal/a na email: monika.sukova@upol.cz.

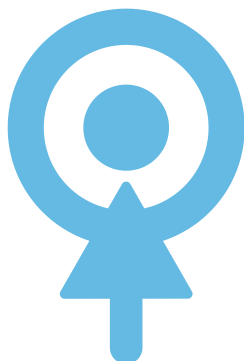
Poděkování studentům

Vážený studente, vážená studentko,

chtěli bychom Ti poděkovat za Tvou práci během hodin didaktiky, které se nesly v příjemném a mnohdy velmi úsměvném duchu. Děkujeme i za Tvou odvahu, kterou jsi projevils svolením publikovat svou přípravu na výstup. Tvůj entuziazmus a zaujetí pro budoucí povolání učitele nás každý den inspiruje k další práci.

Důvod vzniku

Vize moderního školství stojí na myšlence tzv. Učící se společnosti, kde se studenti učitelství, začínající učitelé i profesionálové vzájemně podporují, pomáhají si a sdílí nápady a návrhy do vyučování. Pouze snaha se neustále zlepšovat může vést ke kvalitnímu vzdělávání.

V prostředí pedagogické fakulty se denně setkáváme s novými myšlenkami a pohledy na vzdělávání. Řada z nich se doplňuje, souzní spolu, ale má právo si i odporovat, protože pouze objektivní a odborný diskurz může vést ke zkvalitnění vzdělávání. Tyto diskuze nemohou vzniknout bez respektu ke všem zúčastněným osobám. Názory a práce studentů i pedagogů musí být váženy a objektivně posuzovány. S touto ideou společně s dlouhodobým předsevzetím na vysoké škole vzdělávat studenty především konstruktivisticky jsme přistoupili k rozhodnutí zveřejnit výstupní práce studentů magisterského programu Dějepis se zaměřením na vzdělání z předmětu Didaktika dějepisu 2 z letního semestru roku 2023 a 2024.

Studenti v daném semestru měli vytvořit přípravu do vyučování, která by naplňovala předem vybraný očekávaný výstup dle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání 2021 (dále jen RVP ZV; Balada, 2021b) či Rámcového vzdělávacího programu pro gymnázia (dále jen RVP G; Balada, 2021b) a zároveň byla vedena podle určené vyučovací metody. Uvedli jsme tak studenty do situace, kdy museli kreativně hledat nevědění a nové přístupy k tématům, která jsou ve školách dosud vyučována převážně frontální formou s využitím slovní metody.

Pouze upozorňujeme, že v publikaci je využíváno označení „žák/žáci“ či „student/studenti“ pro označení skupiny vzdělávaných bez úmyslu kohokoli diskriminovat.

Studenti, kteří svolili ke zveřejnění svých výstupů a jsou tak autory jednotlivých kapitol skript (akademický titul je aktuální k termínu zařazení do nápadníku):

Bc. Jan BARTOŠEK
Bc. Vít BRUKNER
Bc. Marie BOČKOVÁ
Bc. Dominika DANDULOVÁ
Bc. Tereza DOBEŠOVÁ
Bc. Kateřina DOBŠÍČKOVÁ
Bc. Kryštof DOLEŽÁN
Bc. Dominik DOSTÁL
Bc. Michaela DVOŘÁČKOVÁ
Bc. Veronika FAJTOVÁ
Bc. Michal GABRHELÍK
Bc. Vojtěch GODFRYD
Bc. Johana HANDLÍŘOVÁ
Bc. Daniela JIŘÍČKOVÁ
Bc. Martina KANDRNÁLOVÁ
Bc. Kateřina KOLKOVÁ
Bc. Jakub KOUKAL

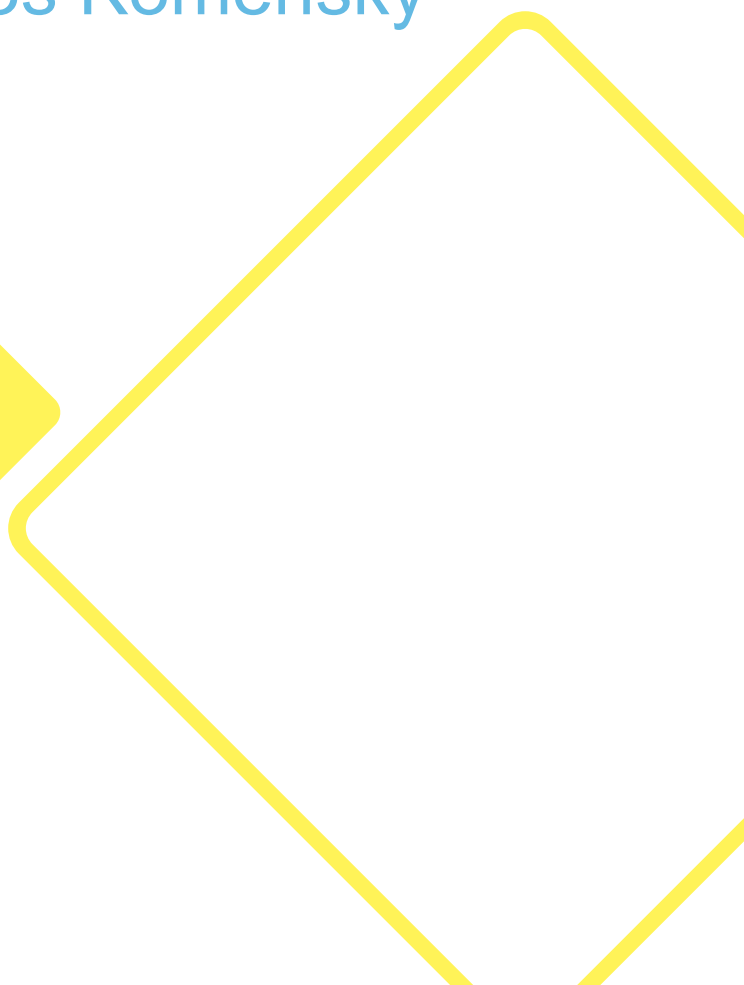
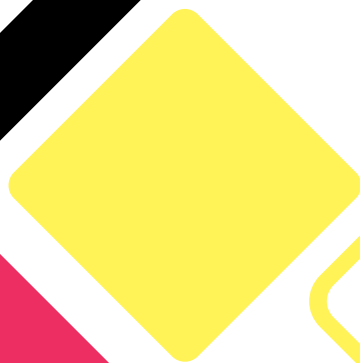
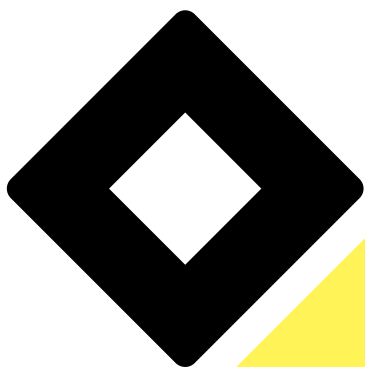
Bc. Adam KROBOT
Bc. Tereza KRUPOVÁ
Bc. Ludmila KRÍŽOVÁ
Bc. Marie KUNČAROVÁ
Bc. Denis LUPÍK
Bc. Aneta LYSÁKOVÁ
Bc. Jakub MACHEK
Bc. Adam MALÍŠEK
Bc. Hana MARTYNKOVÁ
Bc. Kristýna MULIKOVÁ
Bc. Jan NOSEK
Bc. Kristýna PERNICKÁ
Bc. Jana ŠTĚBROVÁ
Bc. Marek TKADLEC
Bc. Karel VÁCLAVEK
Bc. Eliška VAJDÍKOVÁ
Bc. Klára VANĚČKOVÁ
Bc. Martin ZBRÁNEK

”

*Naši učitelé nesmějí
být podobni sloupům
u cest, jež pouze
ukazují, kam jít,
ale samy nejdou.*

“

Jan Amos Komenský

Vymezení pojmů

Dříve, než přistoupíme k jednotlivým výstupům, si musíme vysvětlit užívanou terminologii vztahující se k procesu vzdělávání. Mluvíme-li totiž o organizačních formách a metodách výuky, je vhodné přesně vymežit jednotlivé pojmy, které se často chybně užívají či zaměňují.

Organizační formy představují soubor jevů a podmínek, za kterých se vyučování realizuje. Zohledňují prostor a čas vzdělávání, způsob, jak k výuce dochází, i vztahy mezi jeho subjekty (tj. didaktický trojúhelník – učitel, žák/student (dále jen ž./s.), učivo).

Intenzitou a provázaností vzájemné interakce mezi těmito subjekty je dán jeden za způsobů dělení organizačních forem. Na individuální, hromadnou, individualizovanou, skupinovou či tandemová forma výuky.

Individuální forma: Učitel se věnuje jednomu žákovi/studentovi, jehož zná a rozvíjí jej přesně dle potřeb. Tato forma výuky klade hlavní podíl práce a aktivity na ž./s. a patří tak mezi neúčinnější z forem vyučování. Bohužel se ve školní realitě státního vzdělávání z důvodu vysoké finanční a organizační náročnosti zřídka realizuje.

Hromadná (frontální) forma: Učitel se věnuje ve stejný čas a v jednom prostoru většímu počtu ž./s. (dle zákona řádně 15 až 30 osob). Zatímco učitel je při této formě vyučování plně vytížen (přenos didakticky transformovaných vědních poznatků, reakce na podněty všech osob ve třídě, kontrola chování ž./s. a celkového vyučovacího prostředí), ž./s. se při dobrovolném nastavení participace na výuce můžou od vyučování duševně distancovat a podílet se pouze fyzickou přítomností. Z tohoto důvodu je tato forma vyučování pojímána jako nejméně efektivní.

Individualizovaná (samostatná) forma: Při této formě výuky každý žák pracuje sám na úkolu, který byl předem učitelem zadán (např. vyplňování pracovního listu). Přestože tak ž./s. pracuje během celé vyučovací doby, efektivita učení se odvíjí od kontrolní činnosti učitele, bez které se pohybuje velmi nízko. Při nejasnostech se ž./s. převážně ostýchá projevit neznalost před celým kolektivem a zadanou práci tak plní nekvalitě. Během samostatné formě vyučování by měl učitel třídu obcházet a individuálně se ž./s. jejich práci konzultovat.

Kooperativní (skupinová) forma: V moderním vzdělávání se tato forma výrazně upřednostňuje, protože kromě rozvoje kognitivních schopností a dovedností klade důraz na spolupráci, respekt a toleranci. Zároveň se v praxi potvrzuje, že ž./s. mezi sebou projevují často vyšší schopnosti v didaktické transformaci učiva, než jejich učitelé, protože užívají stejný slang. Pokročilejší ž./s. tak přirozeně učí své vrstevníky, což je především v období pubertálního vzdoru vůči autoritám přijímáno kladně. Mezi hlavní nevýhody se řadí rozdílná míra práce všech členů skupiny. Bez jasně určených pravidel spolupráce (rozdělení činností a rolí ve skupině) úkol zpracovává malý počet osob a ostatní se účastní opět pouze fyzickou přítomností bez reálného zapojení. Více v:

Siedlová, s. 41–80. Dva či více učitelů (případně také asistenti pedagoga) společně vedou výuku a doplňují se v činnostech. Například když učitel vysvětluje pravidla třídy, druhý vyučující je zároveň píše na tabuli a ž./s. informace přijímají audiovizuálně. Jelikož se při této formě výuky ve třídě vyskytuje více učících osob, výuka se stává individuálnější a efektivita práce se zvyšuje.

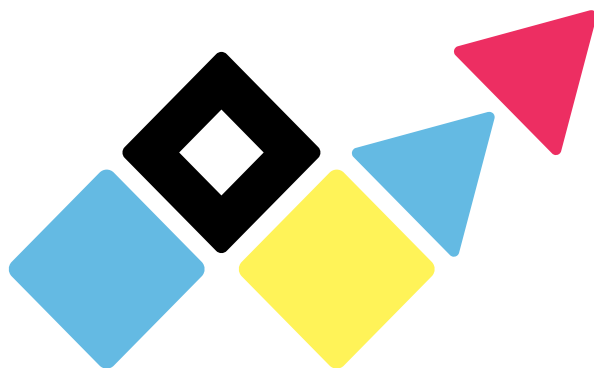
Metody výuky nejsou pouze „aktivizačními hrami pro odreagování“, jak se nezdá laici mylně domnívají, ale reprezentují soubor všech činností, úkonů a aktivit, které se ve vyučovací hodině konají a s jejichž pomocí může učitel dosáhnout kvalitního plnění výukových cílů.

Jejich užití musí být předem promyšlené. Musíme vědět, čeho chceme docílit, dále jakou organizační formou k tomuto cíli půjdeme a s využitím kterých dílčích metod transformujeme učivo, kdy během hodiny konkrétní metodu použijeme, co jí bude předcházet a co na ni bude navazovat. Při využití vícera metod, které za sebe logicky a provázaně skládáme, vytváříme pro ž./s. zajímavou a obohacující hodinu.

Dle zdroje, z kterého žáci při výuce vycházejí, dělí tato příručka metody na slovní, názorně-demonstrační, dovednostně-praktické metody.

Tradiční nadužívání slovní mluvené monologické metody, při níž je míra aktivní účasti žáka velmi nízká, vedla k dehonestaci slovní metody celkově, do značné míry nezaslouženě. Slovo, mluvené i psané, je základem společenské interakce i samotného vzdělávání. Záleží pouze na způsobu, jak s ním pracujeme. To si reformní křídlo pedagogické obce uvědomilo již na počátku 20. století, kdy se odklonilo od tzv. herbartovců a hledalo nové metody, jak zatraktivnit a zefektivnit výuku.

Tento trend pokračuje dodnes. Proto není jednoduché předložit univerzální dělení metod. Každý odborník k nim přistupuje odlišně. Níže předkládáme dělení, které důsledně zohledňuje převažující zdroj, s nímž se pracuje. Odkloňujeme se tam od již překonaného umístování myšlenkové mapy, pětilístku či I.N.S.E.R.T. mezi aktivizující metody, což se dělo pouze pro jejich zviditelnění jakožto „horkých novinek“ své doby. Při jejich přesunutí do slovních psaných metod, jasně zdůrazňujeme jejich základní přidanou hodnotu, tedy práci s pochopením a vizualizací slova.

Slovní metody: U slovních metod si vždy musíme uvědomit, jak vysoký je reálný podíl aktivity ž./s. během konkrétní metody. Monologická metoda, kterou provádí pouze jedna osoba ve třídě, má na zbytek skupiny výrazně nižší dopad, než samostatná práce s textem.

Přesto například iniciační výklad pro kontextualizaci čarodějnických procesů či poutavé a dramatické vyprávění o strastech námořníků při objevování nového světa může ž./s. pro historii nadchnout více než myšlenková mapa společnosti ve středověku.

Mluvené:

1) Monologické:

Přednáška. Výklad. Vysvětlování. Vyprávění.

Kostka (Sieglová, s. 107–109).

Impromptu prezentace (Sieglová, s. 116–118)

– technika učící ž./s. vystupovat před posluchači.

2) Dialogické:

Rozhovor (dialog)

Heuristická metoda – učitel nastíní problematickou oblast a kladením návodných otázek ž./s. směřuje k „heurka efektu“ a správné odpovědi.

Diskuse s pravidly

Poslední slovo patří mně (Sieglová, s. 112–113).

Brainstorming – soubor všech postojů a názorů vážících se k předestřenému problému; všichni aktéři mají stejné právo rozhodnout, která odpověď či které řešení problému je nejlepší.

Třídní anketa (Sieglová, s. 114–115).

Při výuce dějepisu se u slovních metody učitelé snaží u žáků a studentů rozvíjet především kritické myšlení a porozumění obsahu sdělení.

Psané:

Mapa pojmů (Sieglová, s. 110–111).

Myšlenková mapa (Sieglová, s. 155–157).

Volné psaní (Sieglová, s. 84–86).

Hodnotové škály (Sieglová, s. 102–104).

Pětílístek (Sieglová, s. 105–106).

Analýza příčin a následků = diagram rybí kosti či strom problému (Sieglová, s. 163–166).

Časová osa (Sieglová, s. 179–181).

Kritika textu:

Skimming a scanning (Sieglová, s. 125–128).

Rozbor a analýza textu – jazykový a obsahový rozbor textu, kdy hledáme podstatné prvky.

Metoda PQRST (Sieglová, s. 129–131).

Zpřeházení textu (Sieglová, s. 132–134).

Čtení s dotazováním (Sieglová, s. 135–137) – otázky mohou být položeny učitelem či žáky/studenty vzájemně mezi sebou.

Dialogický zápisník (Sieglová, s. 147–150) – může jít i o podvojný či trojstranný deník velmi vhodný

k reflexi a sebereflexi.

I.N.S.E.R.T. (Sieglová, s. 151–154).

Metoda šesti sluhů = šestislovný graf (Sieglová, s. 158–160).

Názorně-demonstrační metody:

Pracují převážně s vizuálními vjemy, které jsou zásadní především pro dějiny do poloviny 15. století a zároveň poukázat na současný odklon od slov ke krátkým videím, symbolům a obrazům.

Předvádění (demonstrace, inscenace, instruktáž) – do této skupiny řadíme z pohledu pozorovatele.

Práce s obrazem – ikonografie a ikonologie

Práce s videem – rozbor filmů

Práce se zvukovým pramenem

Práce s karikaturou

Dovednostně-praktické metody:

Kladou důraz na vytvoření a rozvoj vědomostí i dovedností žáků skrze praktické či manuální činnosti. Představují nejvyšší stupeň zapojení aktivity ž./s.

Napodobování – ž./s. se mohou s metodou napodoby učit archeologické práci.

Nácvik – například nácvik divadla z pohledu aktivních herců.

Experimentování (laborování) – například výroba sušeného masa či mumifikace jablka.

Produkční metody (pracovní činnosti či umělecké činnosti) – příkladem výroba historických kostýmů, zbroje, malování vitráží, příprava středověkých pokrmů, ale i tvorba orálně-historického materiálů s pamětníky.

Konstrukce ideje a názoru – metoda zásadní pro budoucí historiky, kdy jsou vedeni ke shrnutí práce, nebo vytvoření nové teze či sestavení souboru názorů na danou problematiku.

Aktivizující metody:

Přistupujeme k nim pouze jako k **didaktickým hrám**, kdy se zaměřují primárně na opakování látky (opakovací otázky, AZ kvíz, únikové hry, dějepisné pexeso). Ž./s. v kompetencích rozvíjejí pouze výjimečně. Slouží především k odlehčení výuky.

Komplexní metody:

Poslední skupinu metod nalezneme v takové aktivitě, která zahrnuje dvě a více z výše zmíněných metod. Metody jsou v rámci aktivity natolik provázané, že jejich vyjmutí a oddělená realizace by nedávala smysl. Výukový cíl tedy tyto metody plní pouze při jejich uskutečnění v rámci jedné konkrétní vyučovací hodiny. Můžeme sem řadit **projektovou výuku** nebo **komplexní hry**.

BALADA, Jan, c2007. Rámcový vzdělávací program pro gymnázia: RVP G [online]. Praha: Výzkumný ústav pedagogický v Praze [cit. 2023-08-17]. Dostupné z: https://www.edu.cz/wp-content/uploads/2021/09/001_RVP_GYM_uplne_zneni.pdf.

BALADA, Jan, 2006. Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání: s přílohou upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením [online]. Dotisk 1. vyd. V Praze: Výzkumný ústav pedagogický [vcit. 2023-08-17]. Dostupné z: https://www.edu.cz/wp-content/uploads/2021/09/001_RVP_GYM_uplne_zneni.pdf.

GAVORA, Peter, 2010. Úvod do pedagogického výzkumu. 2., rozš. české vyd. Přeložil Vladimír JŮVA, přeložil Vendula HLAVATÁ. Brno: Paido. ISBN 978-80-7315-185-0.

JANÍK, Tomáš, SEIDEL, Tina, 2009. The Power of Video Studies in Investigating Teaching and Learning in the Classroom. Münster: Waxmann.

KALHOUS, Zdeněk, OBST, Otto, 2002. Školní didaktika. Praha: Portál. ISBN 807178253X.

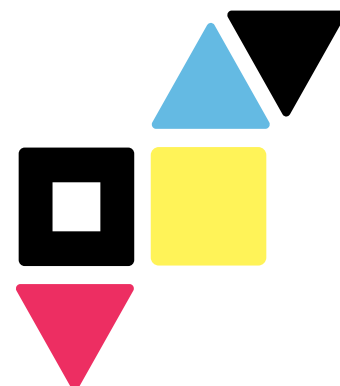
KOPEČEK, Pavel, KRÁKORA, Pavel a CINGELOVÁ, Gabriela, 2015. Didaktika a metodika výuky společenských věd a dějepisu pro začínající akademické pracovníky. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 978-80-244-4779-7.

LABISCHOVÁ, Denisa a Blažena GRACOVÁ, 2008. Příručka ke studiu didaktiky dějepisu. V Ostravě: Ostravská univerzita, Filozofická fakulta. Scripta Facultatis philosophicae Universitatis Ostraviensis. ISBN 978-80-7368-584-3.

MAŇÁK, Josef, ŠVEC, Vlastimil, 2009. Formy a metody výuky. Pedagogická encyklopedie. Praha: Portál.

MAŇÁK, Josef, ŠVEC, Vlastimil, 2003. Výukové metody. Brno: Paido.

SIEGLOVÁ, Dagmar, 2019. Konec školní nudy: didaktické metody pro 21. století. Praha: Grada, 336 s. ISBN 978-80-271-2254-7.

Vysvětlivky k ikonám

Cíle

Na začátku dokumentu najdete konkrétně formulované cíle. Jejich prostřednictvím získáte přehled o tom, proč dokument vznikl, na co cílí, jaké jsou jeho kritická místa.

Doba potřebná k realizaci výstupu

Doba potřebná k realizaci výstupu je pouze orientační. Závisí jednak na vašich schopnostech vysvětlit aktivitu, jednak na znalostech a schopnostech vašich žáků a také samozřejmě na jejich aktuální způsobilosti se učit.

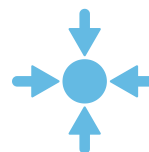
Průvodce studiem

Prostřednictvím této pasáže textu k Vám budeme v roli autorů promlouvat. Povedeme Vás úskalími studované problematiky, navigovat Vás, upozorňovat na důležitá místa v textu. Nabídneme Vám také metodickou pomoc, popř. předložíme důležité informace ke studiu.

Příklad

Takto označená pasáž textu je určena ke konkretizování problematiky na příkladu z praxe, ze společenské reality. Je součástí vysvětlování teoretických pasáží učiva. Snažili jsme se vybrat takové ukázky, údaje, fakta, případy z praxe, abyste teorii nejen lépe pochopili, ale i sami dokázali najít podobné příklady.

Pro zájemce

Tato část textu je určena těm z Vás, kteří máte zájem o hlubší studium problematiky, nebo se chcete dozvědět i nějaké zajímavé podrobnosti vztahující se k tématu.

Vysvětlivky k ikonám

Upozornění na důležité pasáže textu

Ikona poukazuje na části textu, které jsou důležité a čtenář by se na ně měl zaměřit, případně si je i zapamatovat.

Upozornění na mimořádně kvalitní práci:

Tlaskající ruce označují velmi zdařilé studentské výstupy s kreativně užitými metodami.

Literatura

Pod touto ikonou uvádíme literaturu doporučenou ke studiu nebo prameny, z nichž jsme čerpali při psaní této distanční opory. Dané informace po Vás nebudou požadovány.

Ikony odkazující na určitou fázi výuky, kdy je vhodné aktivitu realizovat.

Iniciační aktivita – vhodné při vstupu do tématu, pracuje s prekoncepty, motivuje žáky k zájmu o téma.

Expoziční aktivita – určená k předávání nových schopností a znalostí žákům.

Aplikační aktivita – tyto aplikace pomáhají propojit znalosti s jejich uplatněním v praxi, žáci tak dokáží lépe pochopit probírané téma, případně takovouto aplikační metodou se mohou postupně dobrat vyřešení problému.

Fixační aktivita – dané aktivity jsou vhodné pro opakování získaných schopností a znalostí, na procvičování probrané látky.

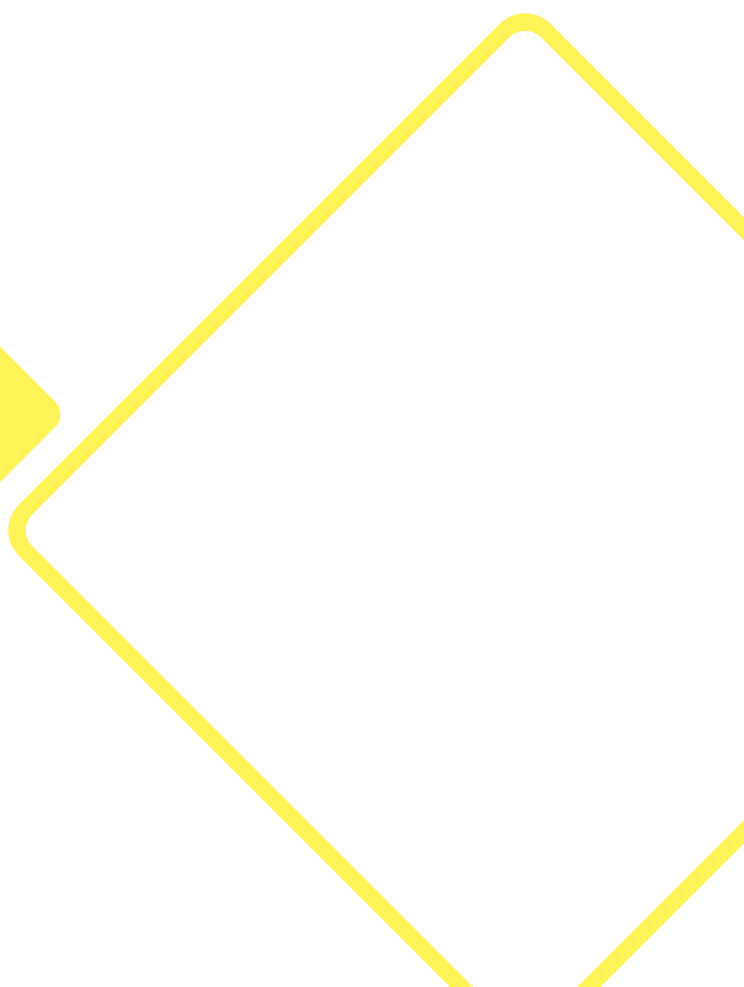
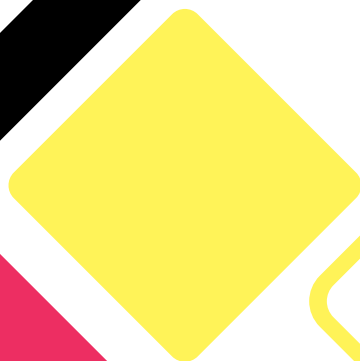
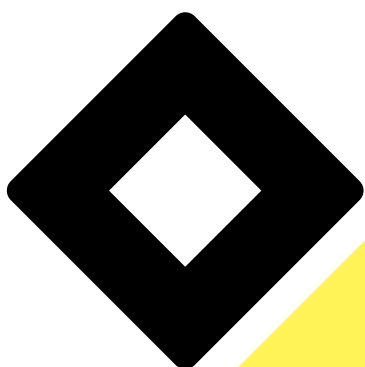

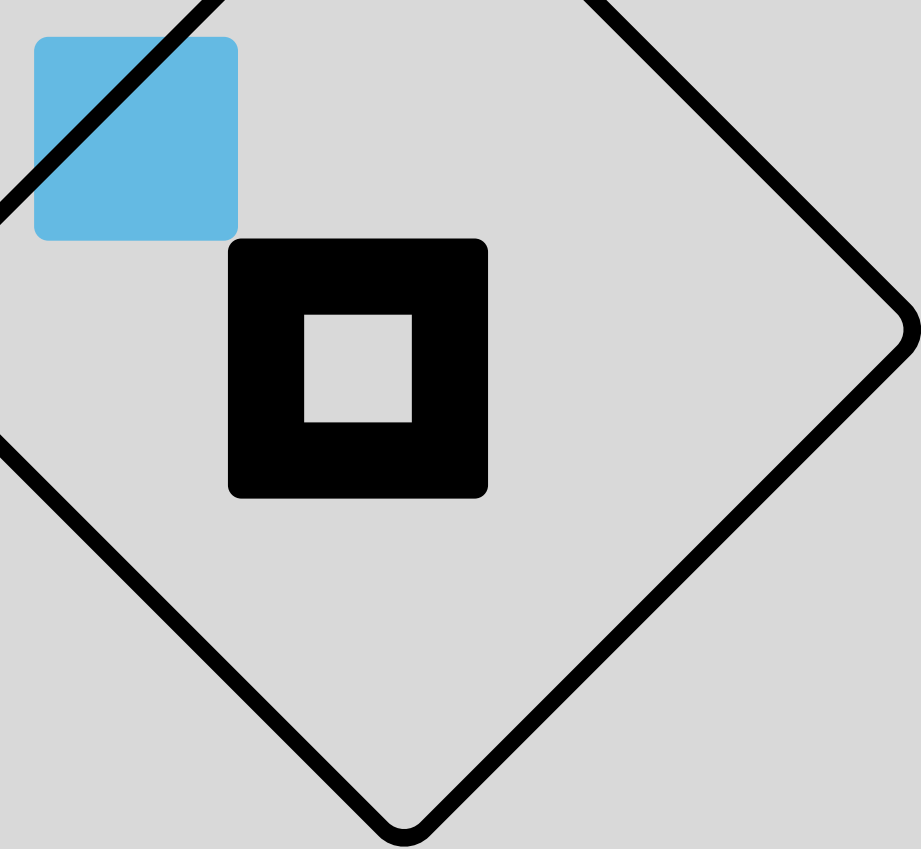

*Průměrný učitel vypráví.
Dobry učitel vysvětluje.
Výborný učitel ukazuje.
Nejlepší učitel inspiruje.*

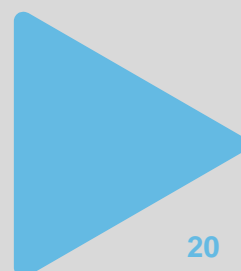
Charles Farrar Browne

Názorně-demonstrační metody

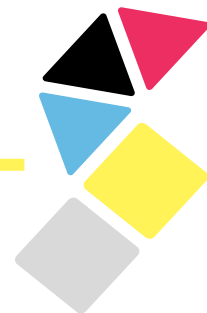
*Úvod do studia historie
(ČLOVĚK V DĚJINÁCH)*

RVP ZV – orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu

MACHEK Jakub

Ročník: 6. ročník

Časová náročnost: 20 minut

Organizační forma: frontální, skupinová

Metoda výuky: Názorně-demonstrační metoda – práce s obrazem

Klíčové kompetence: komunikativní, k řešení problémů, digitální, sociální a personální

Průřezová témata: výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, multikulturní výchova

Pomůcky: Mobilní telefony, sluchátka, internet, počítač + dataprojektor, prezentace, vytisknuté materiály pro jednotlivé skupiny

Metodika:

Žáci jsou postupně tázáni na jednotlivá historická období, ta jim jsou odkrývána např. v prezentaci nebo psána na tabuli (pravěk, starověk, středověk, novověk, moderní doba).

Žáci jsou rozděleni do skupin po 4–5 žácích.

Následně jsou žákům na společnou skupinu zaslány materiály (audio) a rozdány do skupin složky s vytisknutými obrázky (viz doporučené materiály pro jednotlivá období) a artefakty (dle vybavenosti historického kabinetu či osobní sbírky vyučujícího).

Žáci jsou vyzváni, aby si materiály stáhli do mobilních telefonů.

Žákům je vysvětlen či promítnut průběh aktivity: přiřazování materiálů ze složek k jednotlivým obdobím.

Žáci mají ke každému období přiřadit: obrázek ilustrující životní situace + dobovou ilustraci + textový pramen + zvukovou nahrávku + hmotný předmět, smyslem je poznání daných období co nejvíce smysly (zrak, sluch, hmat).

Postupně jsou vyvolávány jednotlivé skupinky, aby určily, co patří k jednomu z období, současně mohou být promítány obrázky k časové ose.

Seznam literatury a užžitých zdrojů

Pravěk

Moderní vyobrazení: scéna lovu mamuta

Dobová ilustrace: jeskynní malby

Předmět: pěstní klín, hrot

Dobový „text“: zářezy do kosti z Lebombo nebo Ishango

Zvuk: rekonstrukce křiku neandertálce. Dostupné z:

<https://youtu.be/o589CAu73UM?t=115>

Starověk

Moderní vyobrazení: zemědělci na Blízkém východě

Dobová ilustrace: římská mozaika

Předmět: papyrus, keramický střep či nádoba

Dobový text: hieroglify

Zvuk: starověká egyptština. Dostupné z: [https://www.youtube.com/watch?v=1kZ-](https://www.youtube.com/watch?v=1kZ-8wmDqqk)

[8wmDqqk](https://www.youtube.com/watch?v=1kZ-8wmDqqk)

Středověk

Moderní vyobrazení: rytířský turnaj, královský dvůr, hrad...

Dobová ilustrace: obléhání hradu

Předmět: meč, přilba, dýka, štít

Dobový text: dobový manuskript

Zvuk: Pater noster. Dostupné z: <https://www.youtube.com/shorts/zrRtL94dqDo>

Novověk

Moderní vyobrazení: scéna z bitvy z období napoleonských válek

Dobová ilustrace: Napoleon na koni

Předmět: replika zbraně na střelný prach, zmenšenina děla

Dobový text: renesanční tisk

Zvuk: hovor na královském dvoře. Dostupné z:

<https://edu.ceskatelevize.cz/video/3050-zastarala-ceska-slova>

Moderní doba

Moderní vyobrazení: záběr z druhoválečného filmu

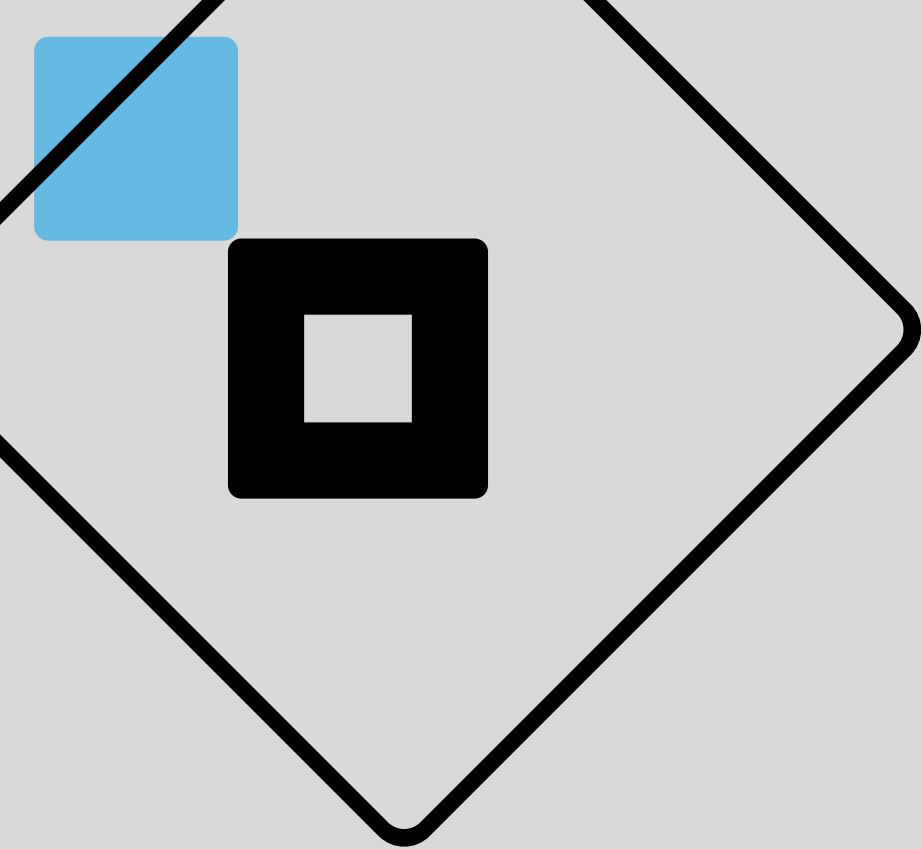
Dobové vyobrazení: válečná fotografie z 2. světové války

Předmět: přilba, replika zbraně, uniforma, medaile, plynová maska

Dobový text: noviny ohlašující konec války

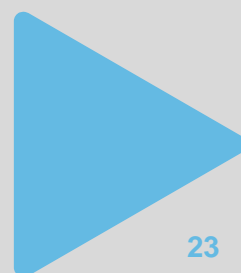
Zvuk: vysílání Českého rozhlasu o pomoc na začátku pražského povstání.

Dostupné z: <https://www.facebook.com/watch/?v=1849960768417804>

Názorně-demonstrační metody

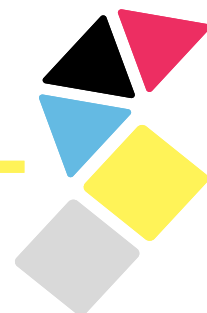
Pravěk (POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI)

RVP G – objasní ve shodě s aktuálními vědeckými poznatky materiální a duchovní život lidské společnosti v jednotlivých vývojových etapách pravěku

DVOŘÁČKOVÁ Michaela

Ročník: 1. ročník čtyřletého G, případně rozšiřující dějepisný seminář

Časová náročnost: 15 minut + průběžné doplňování

Organizační forma: Individualizovaná forma

Metoda výuky: Názorně-demonstrační metoda

Učitel:

Slovní metoda mluvená monologická – výklad, vysvětlování

Žáci:

Slovní psaná – čtení s dotazováním

Názorně-demonstrační metoda – práce s obrazem

Klíčové kompetence: Kompetence k učení, komunikativní, sociální a personální, občanská

Průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova

Pomůcky: Psací potřeby, pracovní list, metodický obrazový materiál prezentace vytištěný barevně

Metodika:

Žáci dostanou pracovní list s předem připravenou tabulkou a otázkami, na které mají hledat odpověď. Po třídě bude rozmístěno několik obrázků z doby bronzové. Úkolem žáků bude obejít obrázky po třídě a na základě jejich pozorování doplnit odpovědi do pracovního listu.

Na obrázcích nebude vše, co se mají do pracovního listu doplnit – žáci tedy vyplní pouze informace, které lze z obrázků vyčíst, ostatní témata doplní během dalších hodin dějepisu. Postupně tak budou pracovní list zaplňovat až budou mít všechny důležité poznatky z doby bronzové.

Pracovní list:

	Jak vypadaly pohřební rituály?	Jaké používali nástroje?	Jak se živili?
Starší doba bronzová			
Střední doba bronzová			
Mladší doba bronzová			

Bc. Michaela
Dvořáčková

JAK VYPADAL ŽIVOT V DOBĚ BRONZOVÉ?

STARŠÍ DOBA BRONZOVÁ

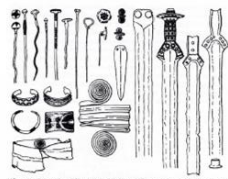
STARŠÍ DOBA BRONZOVÁ

STŘEDNÍ DOBA BRONZOVÁ

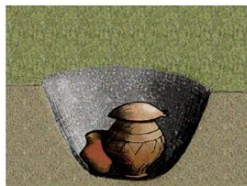

STŘEDNÍ DOBA BRONZOVÁ

Obr. 27. Bronzové výrobky: nádobí, zbraň, předměty osobní užití, předměty osobní užití, předměty osobní užití. (Zdroj: Štábl, 2012)

MLADŠÍ DOBA BRONZOVÁ

MLADŠÍ DOBA BRONZOVÁ

Seznam literatury a užitých zdrojů:

Danubian Early Bronze Age. In: Indo-Europeans and Uralic peoples [online]. [cit. 2023-10-09]. Dostupné z: https://indo-european.info/indo-europeans-uralians/index.htm#t=VIII_6_Central_EEBA_province-.htm.

HISTORIE TĚŽBY A VYUŽITÍ NEROSTŮ NA NAŠEM ÚZEMÍ. In: Ložiska nerostů [online]. [cit. 2023-10-09]. Dostupné z: <http://geologie.vsb.cz/loziska/loziska/historie.html>.

Keramický koflík. In: Virtuální archeologie na dosah [online]. [cit. 2023-10-09]. Dostupné z: <https://www.virtualniarcheologie.cz/krasa-veci-minulych/virtualni-vystava/20/>.

Kultura mohylová. In: Regionální muzeum K. A. Polánka v Žatci [online]. [cit. 2023-10-09]. Dostupné z: <https://www.muzeumzatec.cz/kultura-mohylova.html>.

MIKEŠOVÁ, Veronika. Bronzové dýky z Kozích hřbetů. In: Archeologie na dosah [online]. 2013 [cit. 2023-10-09]. Dostupné z: <https://www.archeologienadosah.cz/clanky/bronzove-dyky-z-kozich-hrbetu>.

Mohyly. In: Infocentrum Stříbro [online]. [cit. 2023-10-09]. Dostupné z: <https://www.infocentrumstrebro.cz/tipy-na-vylet/tipy-na-vylet/mohyly/>.

Pravěcí lidé z východních Čech měli styky s Černomořím. In: TÝDEN.CZ [online]. 2009 [cit. 2023-10-09]. Dostupné z: https://www.tyden.cz/rubriky/veda/pravecilide-z-vychodnich-cech-meli-styky-s-cernomorim_133050.html.

Pravěké pohřebiště Příbor (302 m. n.m.). In: Indo-Europeans and Uralic peoples [online]. [cit. 2023-10-09]. Dostupné z: https://www.taggmanager.cz/poi_images/1445/2245_hrobova_ja.jpg.

Sekera s postranními lištami z doby bronzové. In: Lovcipokladu.cz [online]. [cit. 2023-10-09]. Dostupné z: <https://www.lovecpokladu.cz/artefakty/nalez/asi-cast-pracovniho-stroje-prosim-o-radu-286037/>.

SLEZSKÁ FÁZE LUŽICKÉ KULTURY. In: Vlastivědné muzeum v Šumperku [online]. [cit. 2023-10-09]. Dostupné z: <https://muzeum-sumperk.cz/sbirky/slezska-faze-luzicke-kultury/>.

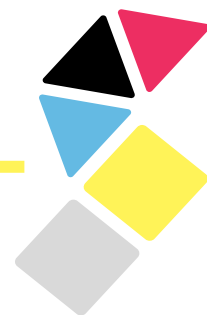
TUREK, Jan. Pivo a picí rituály pravěku – 1. část. In: Český rozhlas [online]. 2011 [cit. 2023-10-09]. Dostupné z: <https://sever.rozhlas.cz/pivo-a-pici-ritualy-praveku-1-cast-7795479>.

Zdobená keramická nádoba z období mohylových kultur v Západočeském muzeu. In: Wikipedia [online]. [cit. 2023-10-09]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Mohylov%C3%A9_kultury#/media/Soubor:Decorated_pottery_vessel,_1650-1250_BC,_Museum_of_Western_Bohemia,_187794.jpg.

RVP ZV – objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost

MALÍŠEK Adam

Ročník: 6. ročník

Časová náročnost: 15 minut + (3 minuty video)

Organizační forma: frontální výuka

Metoda výuky: Názorně-demonstrační metoda

Učitel:

Slovní metoda mluvená dialogická – heuristická metoda

Slovní metoda mluvená monologická – výklad, vysvětlování

Slovní metoda psaná časová osa

Názorně-demonstrační metody – práce s obrazem

Žáci:

Názorně-demonstrační metody – práce s obrazem

Klíčové kompetence: Kompetence sociální a personální, Kompetence k učení

Průřezová témata: Multikulturní výchova, Environmentální výchova, Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Pomůcky: Prezentace, obrázky, časová osa, audiovizuální technika

Metodika:

Učitel se žáků zeptá, co bylo oním bodem, který lidskou společnost, způsob bydlení a domácí mazlíčky proměnil ze stavu 1 do stavu 2 (viz. prezentace).

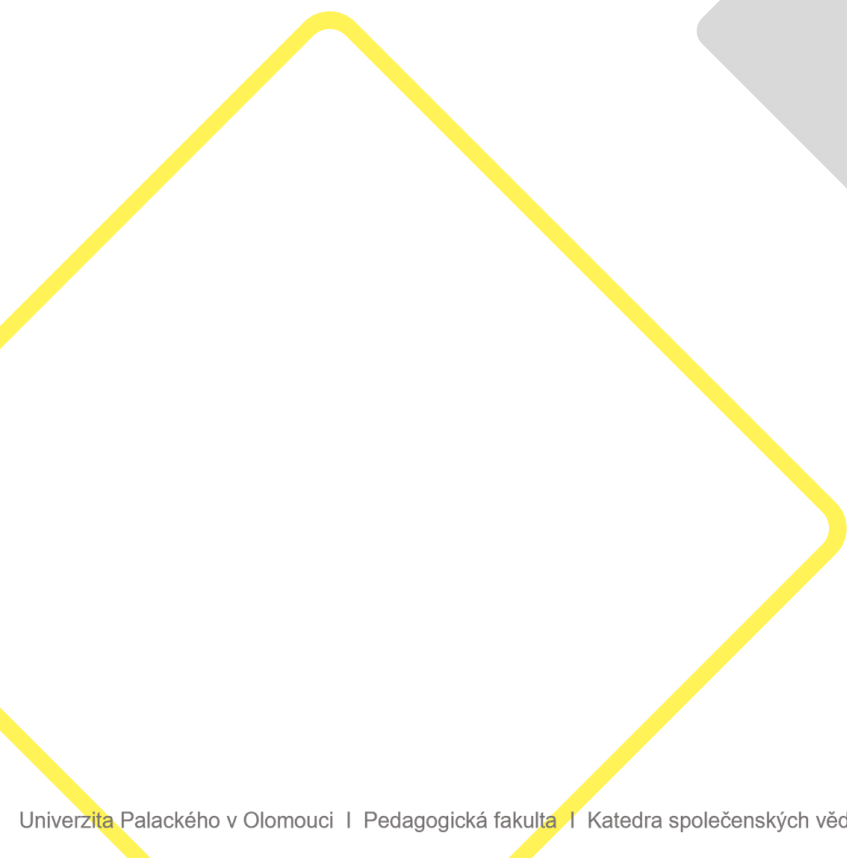
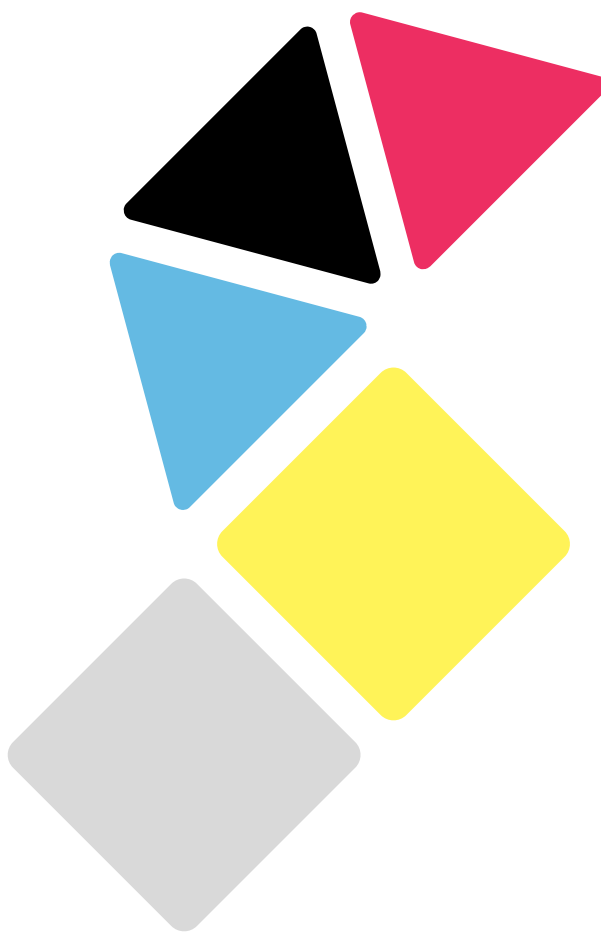
Následně učitel zmíní, že šlo o takzvanou neolitickou revoluci. Díky ní se lidstvo dostalo z lovců a sběračů až tam, kde jsme dnes. Učitel demonstruje na časové ose, jaký velký krok ve vývoji lidstvo udělalo za malinký zlomek své existence od neolitické revoluce.

Pro dramatizaci doporučujeme postupně přibližovat „zoomováním“ dobu zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů a dnešní dobu.

Poté učitel téma aktualizuje na příkladu dnešního domorodého kmene Sentinelců, který stále žije „v době kamenné“. Žákům se tak pro ně abstraktní období pravěku, ke kterému přistupujeme dle evropského chápání dějin, promění na živoucí a reálné prostředí.

Pochopí, že i oni se mohou v dnešní době do období neolitu přenést. Stačí „pouze“ navštívit daný kmen či změnit svůj způsob života.

Závěrem učitel pustí video: Dějiny udatného českého národa – Doba kovů

Prezentace:

Objasní význam
zemědělství, dobytčářství
a zpracování kovů pro
lidskou společnost

Názorně-demonstrační metody

Bc. Adam Malíšek

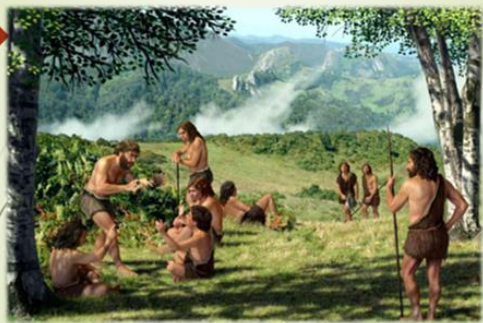
Stav 2

Stav 1

Stav 1

Stav 2

Stav 2

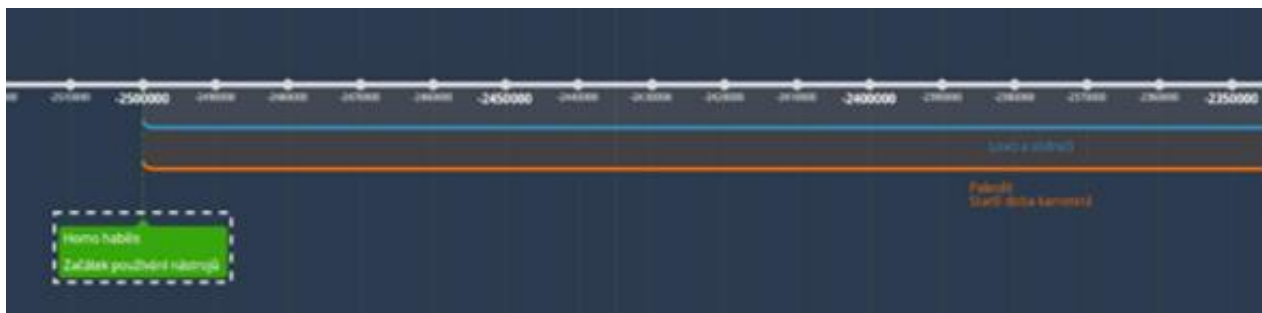

Stav 1

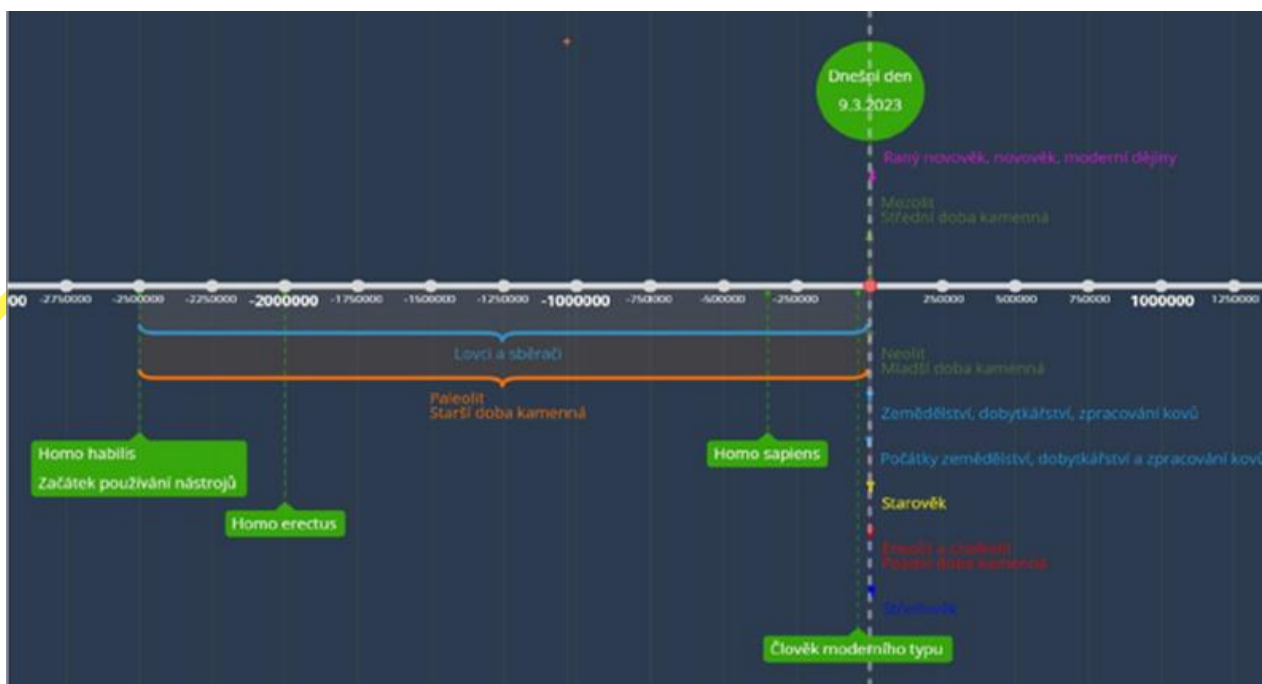

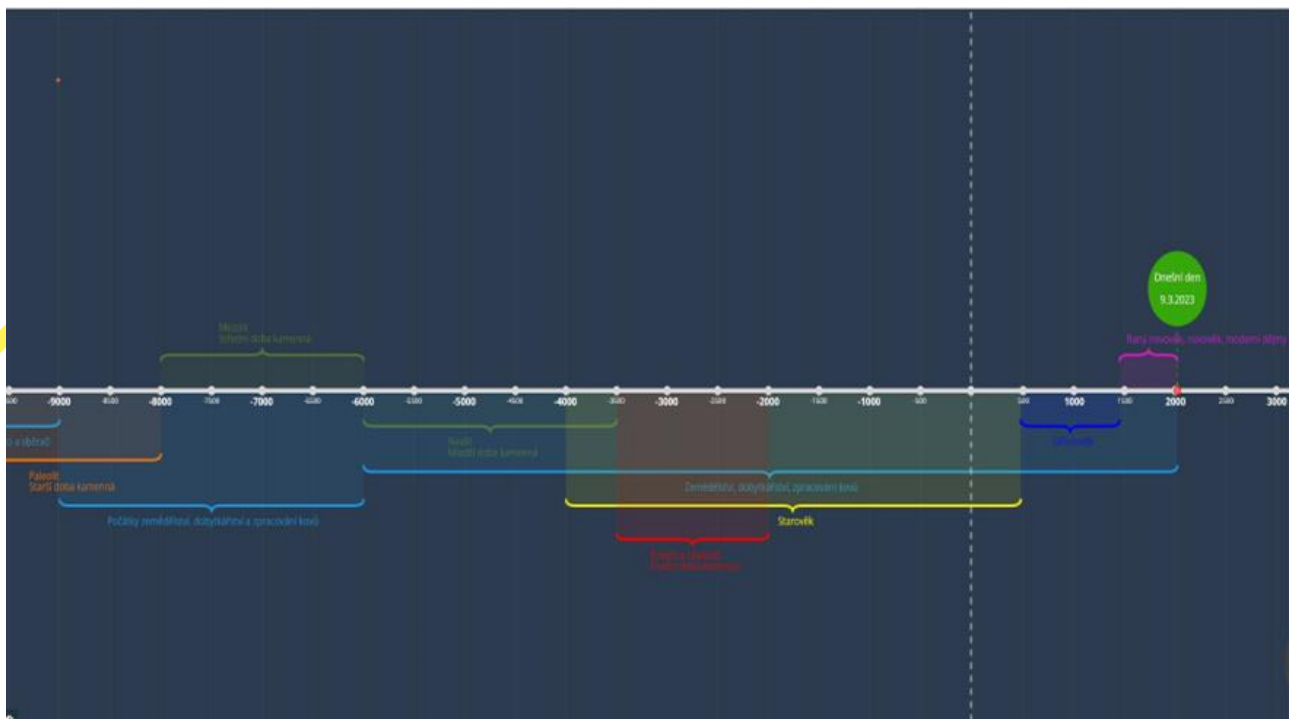
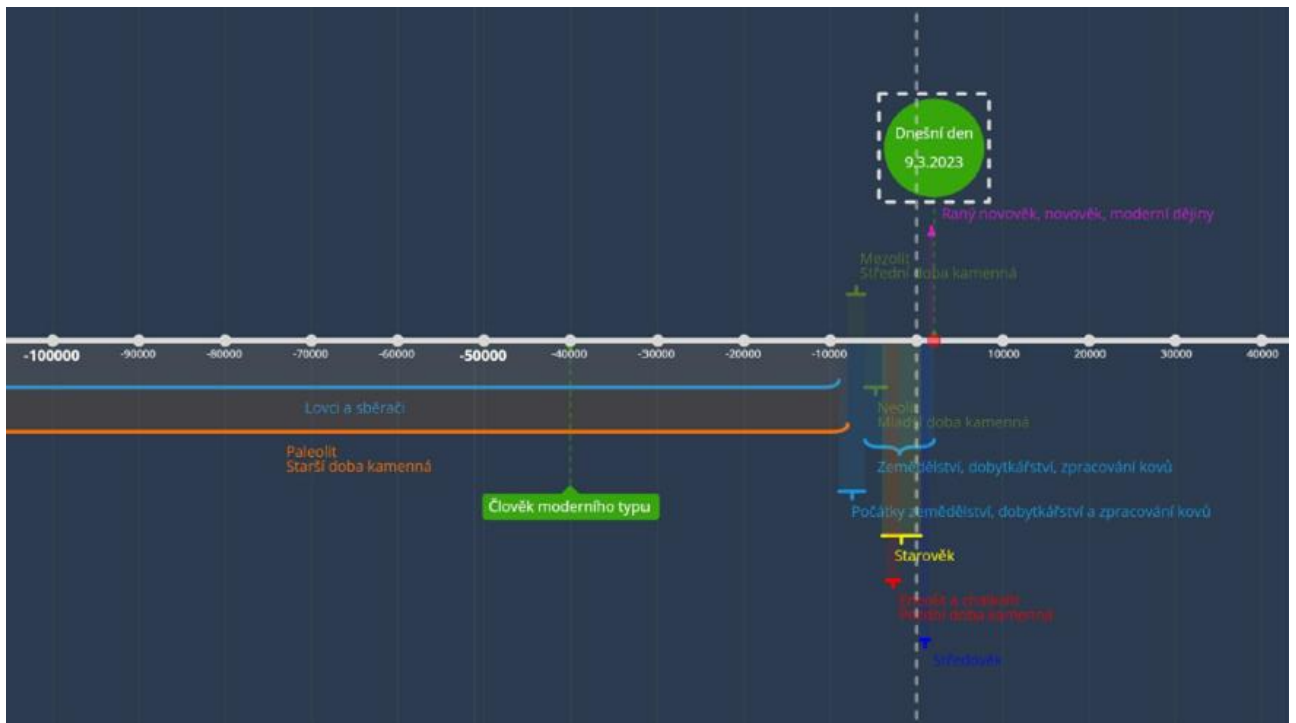
Stav 2.0

... až k ...

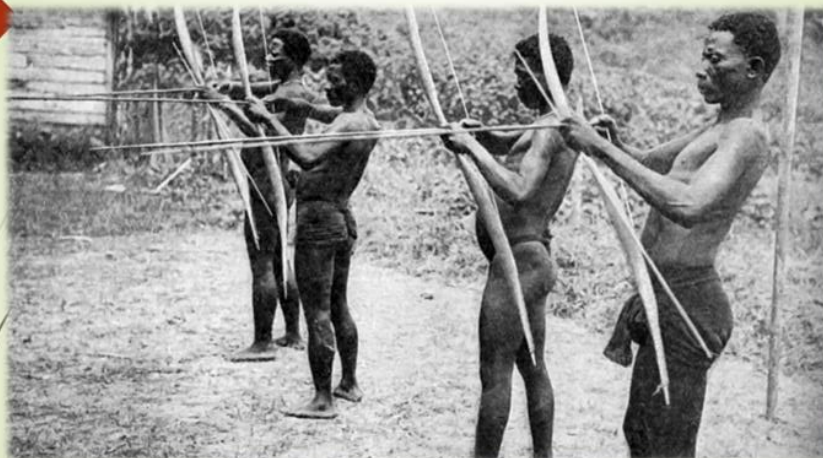

Sentinelci

- Doba kamenná
- Lovci a sběrači
- Chybí metalurgie – kování jen za studena
- Pravděpodobně bez ohně
- Bez zemědělství

Zpracování kovů

- Dějiny udatného českého národa – 3 minuty
- https://www.youtube.com/watch?v=6BXTH-O7xuM&ab_channel=PavelKoutsk%C3%BD

Seznam literatury a užitečných zdrojů:

Časová osa vytvořena na webu *Timeline Editor*. Dostupné z: <https://time.graphics/editor>.

Gray Wolf. In: *Kids.nationalgeographic.com* [online]. [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: <https://kids.nationalgeographic.com/animals/mammals/facts/gray-wolf>.

Jak Nomádové pravěku žili? In: *Thpanorama* [online]. [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: <https://cs.thpanorama.com/articles/historia/cmo-vivan-los-nmadas-de-la-prehistoria.html>.

Odmaturuj! z dějepisu 1. Vyd. 1. Brno: Didaktis, 2006.

Paleolithic village. In: *Pinterest* [online]. [cit. 2023-3-9]. Dostupné z: <https://cz.pinterest.com/pin/765119424202303769/>.

PAVLŮ, Ivan a Marie ZÁPOTOCKÁ. *Archeologie pravěkých Čech. 3, Neolit*. Praha: Archeologický ústav AV ČR, 2007.

Pekinese dog puppy. In: *IStock* [online]. [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: <https://www.istockphoto.com/cs/fotografie/pekinese-%C5%A1t%C4%9Bn%C4%9B-gm170102803-24657668>.

Sentinelci. [online]. Wikipedie, otevřená encyklopedie. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Sentinelci>. [cit. 9. 3. 2023].

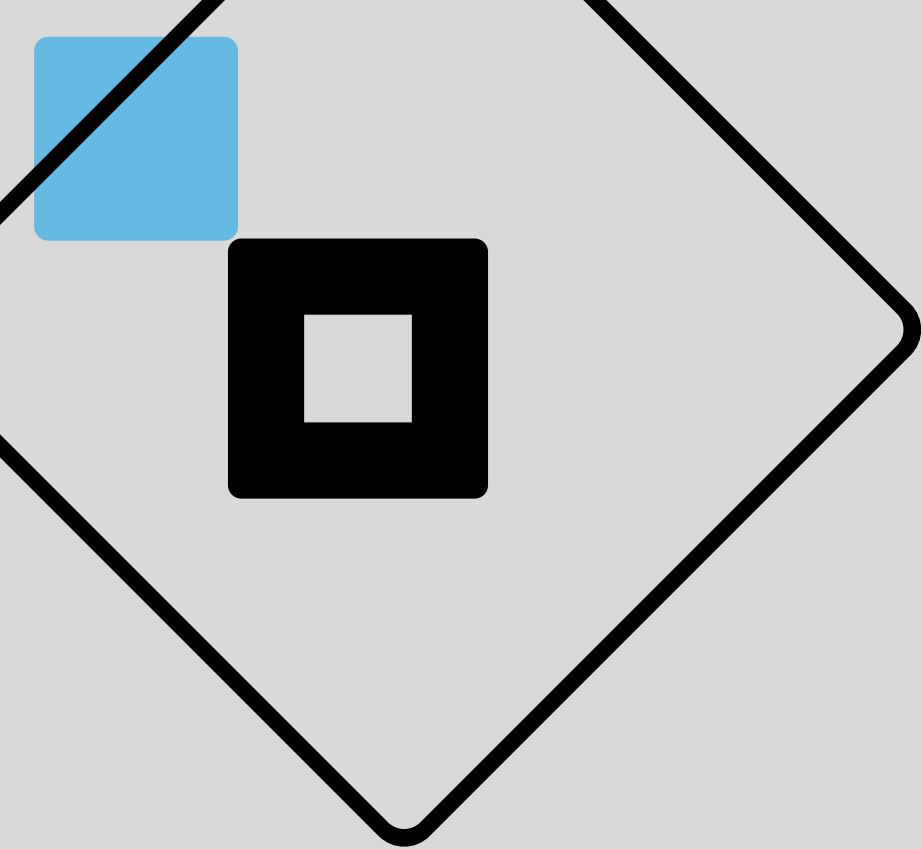
Sentinelese have been saying for long, "We want to be left alone." In: *National Herald* [online]. [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: <https://www.nationalheraldindia.com/culture/sentinelese-have-been-saying-for-long-we-want-to-be-left-alone>.

Severní Sentinel. *Wikipedie* [online]. [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Severn%C3%AD_Sentinel.

Stylový a módní mopslík v modrém svetru a se zlatým řetízkem. In: *IStock* [online]. [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: <https://www.istockphoto.com/cs/video/stylov%C3%BD-a-m%C3%B3dn%C3%AD-mopsl%C3%ADk-v-modr%C3%A9m-svetru-a-se-zlat%C3%BDm-%C5%99et%C3%ADzkem-gm1343394783-422172838>.

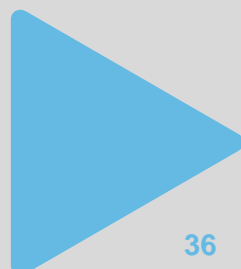
Top 10 nejrychleji rostoucích měst na světě 2023. In: *Victormochere.com* [online]. [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: <https://victormochere.com/cs/top-10-fastest-growing-cities-in-the-world>.

Zatemňovací okenní závěs New York city. In: *PIXERS.CZ* [online]. [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: [https://img.pixers.pics/pho\(s3:700/FO/12/62/16/15/7/700_FO126216157_11cd1a01c9aaebb9cde360f4de05971a.jpg,700,432.jpg\)/zatemnovaci-okenni-zavesy-new-york-city-nyc-usa.jpg.jpg](https://img.pixers.pics/pho(s3:700/FO/12/62/16/15/7/700_FO126216157_11cd1a01c9aaebb9cde360f4de05971a.jpg,700,432.jpg)/zatemnovaci-okenni-zavesy-new-york-city-nyc-usa.jpg.jpg).

Komplexní metody

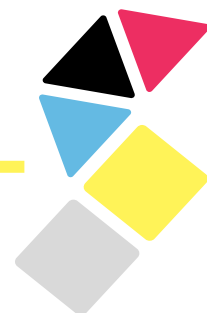
*Starověk (NEJSTARŠÍ
CIVILIZACE, KOŘENY
EVROPSKÉ KULTURY)*

RVP ZV – rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací

DOBŠÍČKOVÁ Kateřina

Ročník: 6. ročník

Časová náročnost: 30 – 45 min – individuálně dle časové limitu učitele

Organizační forma: Kooperativní forma

Metoda výuky: Komplexní metoda

Učitel:

Slovní metoda mluvená monologická – výklad a vysvětlování

Žáci:

Komplexní metoda složená z:

Slovní metoda mluvená dialogická – diskuze s pravidly

Slovní metoda psaná – mapa pojmů, pětilístek

Aktivizující metody – opakovací otázky

Klíčové kompetence: Kompetence k učení, Kompetence sociální a personální, Kompetence k řešení problémů, Kompetence komunikativní

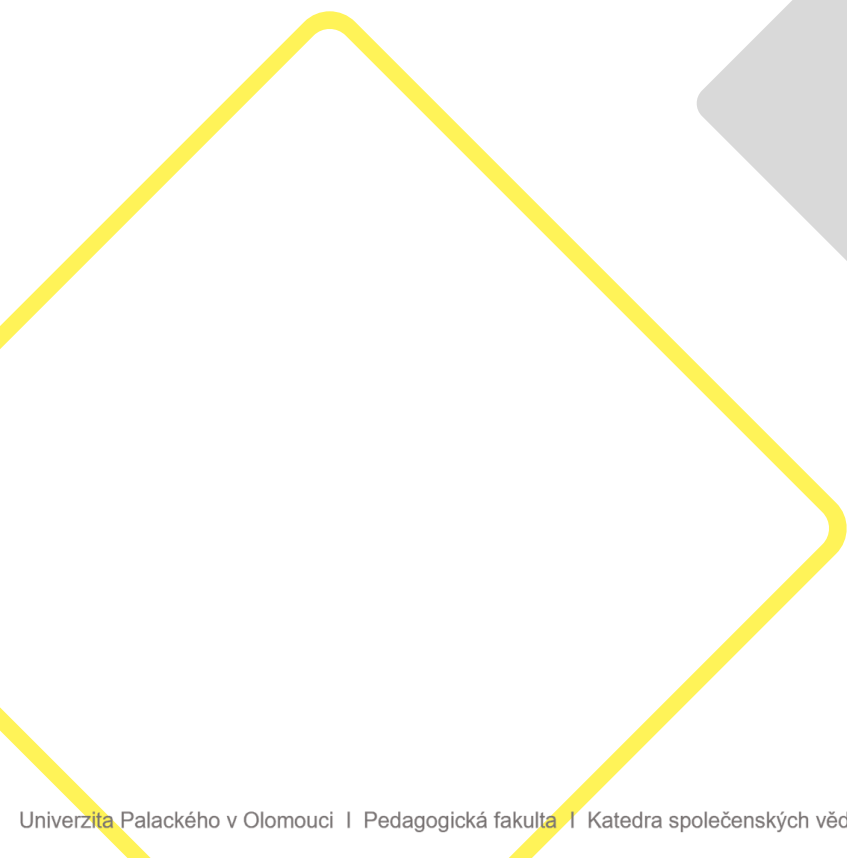
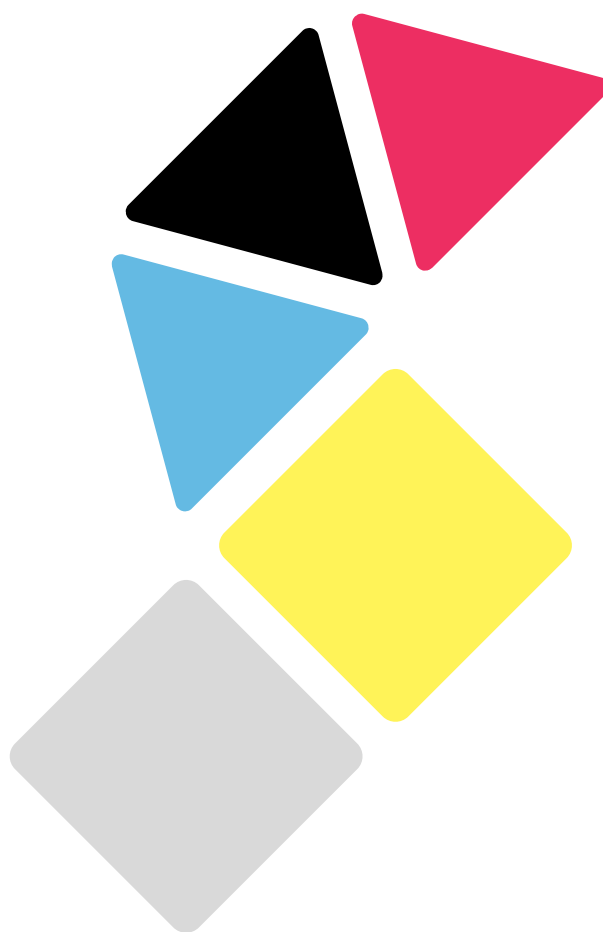
Průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova, Enviromentální výchova

Pomůcky: Kartičky, psací potřeby, papír na psaní, kostky, figurky

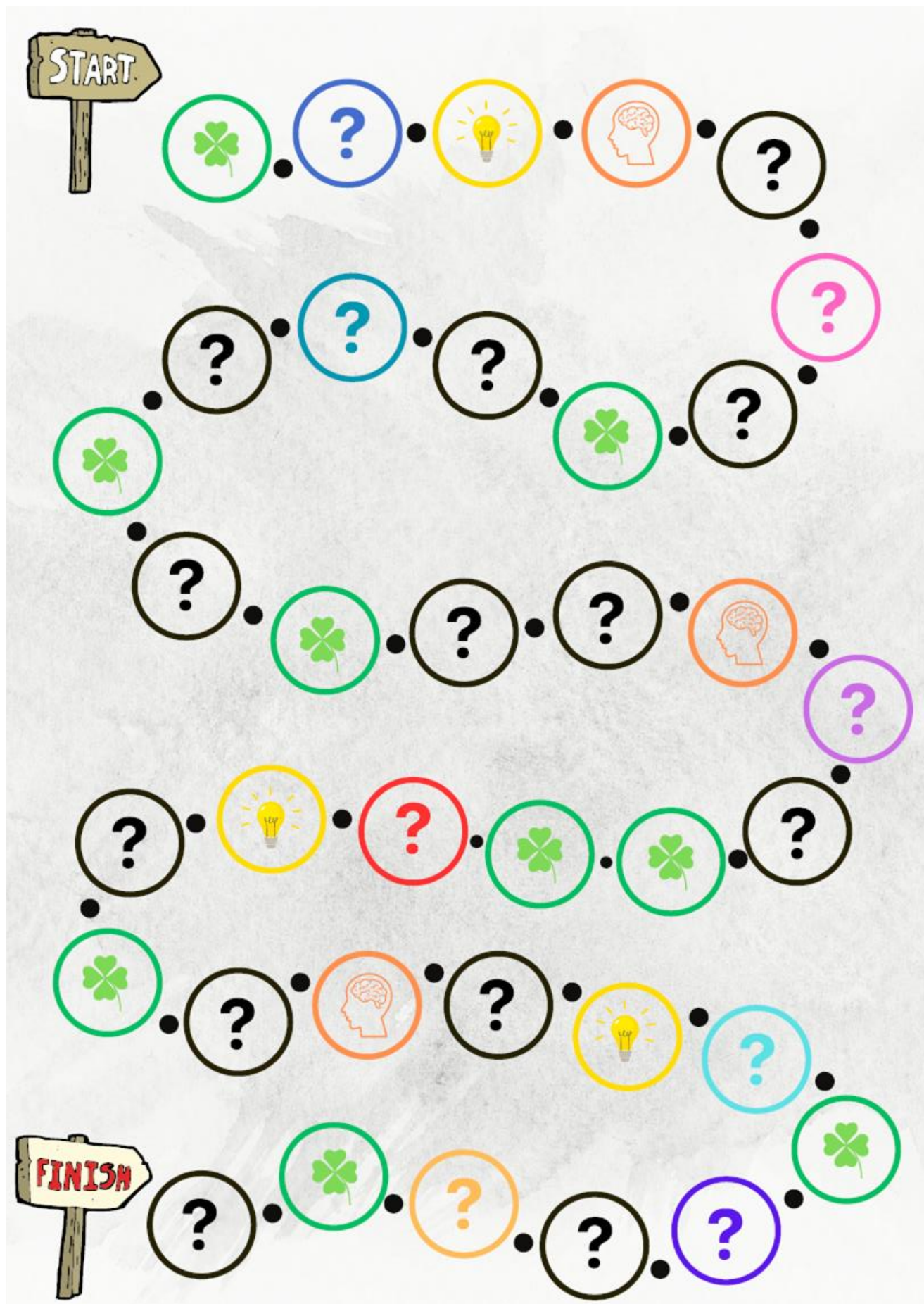
Metodika:

Učitel žákům vysvětlí, že cílem hodiny je zopakovat si látku starověku. Učitel žákům vysvětlí, jak zpracovat pětilístek (Sieglová, s. 105–106). Měl by také určit nějakou formu odměny. Následně promítne Pravidla hry. Žáci se rozdělí do pěti týmů a následně utvoří vždy 2 podskupiny, které proti sobě budou soupeřit. O tom, kdo začne, rozhodne hra Kámen, nůžky, papír, teď. Týmy hází kostkou, posouvají se s figurkami po hracím plánu o číslo, které jim padne. Splní-li správně kartičku, zůstává na políčku. Odpoví-li tým špatně, posouvá se zpět na výchozí políčko. Vyhrává ten, kdo ve hře dojde dál během časového limitu určeného učitelem.

Poznámka: Před tiskem originálního dokumentu z internetu si zkontrolujte kartičky, některé se opakují kvůli úspoře papíru. Dávejte si také pozor, kterým směrem vaše tiskárna překlápí papír, aby obrázek s textem seděl k sobě. Bohužel soubor nešel uložit ve wordu skrze program Canva. Doporučuji tedy, pokud budete chtít cokoliv změnit, učinit tak pomocí výstřižků (to platí především pro teoretické otázky).

Herní plán:

Pravidla hry:

Rozdělte se do pěti týmů a tam utvořte další dvě skupinky, které proti sobě budou soupeřit. O tom, kdo začne, se rozhodne pomocí kámen, nůžky, papír, teď! Házíte klasicky kostkou a posouváte se ve hře o číslo, které vám padne. Po splnění hraje protihráč. Vyhrává ten, kdo ve hře dojde nejdál.

Žárovka: když stoupneš na žárovku, tak ti protihráč přečte kartičku, úkol se bere jako splněný a po přečtení zůstáváš stát tam, kde jsi.

Čtyřlístek: pokud se ocitneš na čtyřlístku, tak ti protihráč přečte kartičku, následně splň, co je na ní psané.

Otazník: když stoupneš na otazník, protihráč ti přečte otázku z kartičky s otazníkem (dole má protihráč vždy správnou odpověď). Pokud odpovíš dobře, zůstáváš stát na místě a v dalším kole hraješ (házíš kostkou a o dané číslo postupuješ), pokud špatně, vracíš se zpět na předchozí místo.

Brainstorming: pokud se ocitneš na hlavě s mozkiem, vezmi si papír a splň úkol, který ti přečte protihráč. Úkol se pak bere jako splněný a zůstáváš stát na místě. V dalším kole můžeš opět hrát.

Vytvoř pětílístek na téma: zemědělství

Jednoslovný název tématu

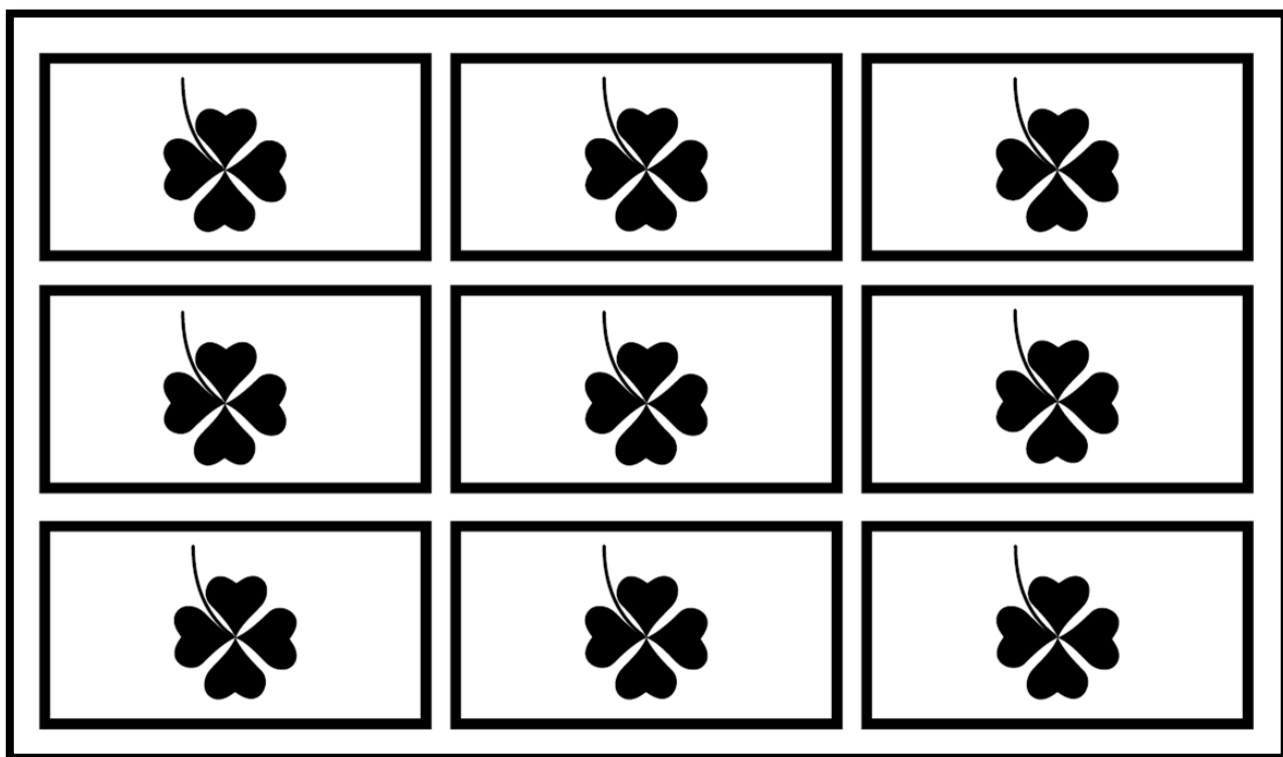
Dvě slova o tom, jaké téma je

Tři slova popisující, co téma dělá

Věta právě o čtyřech slovech vystihující to podstatné o tématu

Jednoslovný opis tématu (synonymum, metafora, přirovnání)

Postup o tři políčka vpřed	Vrať se o tři políčka zpět	Jedno kolo nehraješ
Postup o dvě políčka vpřed	Vrať se o dvě políčka zpět	Vrať se na start
Hraj ještě jednou	Jedno kolo nehraješ	Vrať se o čtyři políčka zpět

<p>Vytvoř pětileté na téma: zemědělství</p> <p>_____</p> <p><small>Jednoslovný název tématu</small></p> <p>_____</p> <p><small>Děj slova o tom, jaké téma je</small></p> <p>_____</p> <p><small>Tři slova popisující, co téma dělá</small></p> <p>_____</p> <p><small>Víte právě o čtyřech slovech vystihující to podstatné o tématu</small></p> <p>_____</p> <p><small>Jednoslovný opis tématu (synonymum, metafora, přirovnání)</small></p>	<p>Vytvoř myšlenkovou mapu na téma: přírodní podmínky</p>	<p>Popiš, jak podle tebe vypadá ideální prostor pro založení vlastní civilizace</p>
<p>Úrodný půlměsíc - je to místo, kde před tisíci lety byly vhodné podmínky pro zrození civilizace. Byla to oblast velmi vhodná pro zemědělství (neolitická revoluce).</p>	<p>Vytvoř pětileté na téma: zemědělství</p> <p>_____</p> <p><small>Jednoslovný název tématu</small></p> <p>_____</p> <p><small>Děj slova o tom, jaké téma je</small></p> <p>_____</p> <p><small>Tři slova popisující, co téma dělá</small></p> <p>_____</p> <p><small>Víte právě o čtyřech slovech vystihující to podstatné o tématu</small></p> <p>_____</p> <p><small>Jednoslovný opis tématu (synonymum, metafora, přirovnání)</small></p>	<p>Vytvoř myšlenkovou mapu na téma: přírodní podmínky</p>
<p>Popiš, jak podle tebe vypadá ideální prostor pro založení vlastní civilizace</p>	<p>Chammurapiho zákoník je babylonský zákoník, vydaný králem Chammurapim. Pochází přibližně z roku 1686 př. n. l., patří tak mezi nejstarší dochované zákoníky vůbec, (staršími jsou jen zápisy o zákonech sumerského krále Urnammy z města Uru a další dva zákoníky). Po dlouhou dobu byl však Chammurapiho zákoník považován za naprosto nejstarší.</p>	<p>Sumerové - v jižní části Mezopotámie vznikla jedna z prvních civilizací. Usídlili se zde kolem roku 3500 př. n. l. Podle nich dostala jižní Mezopotámie název Sumer. Sumerové byli hlavně zemědělci.</p>

**Jak se jmenuje
nejstarší
civilizace?**

O: Sumerové

**Kdy asi vznikly
„první“ civilizace?**

O: asi 4 tisíce let př. n. l.

**Kdy zanikly
„první“
civilizace?**

O: 476 n. l.

**Řekni jednu příčinu
vzniku těchto civilizací
(neopakuj se)**

O: obrana/obchod/zemědělská
činnost

**Řekni jednu příčinu
vzniku těchto civilizací
(neopakuj se)**

O: obrana/obchod/zemědělská
činnost

**Lidé se začali
věnovat řemeslu a
zábavě?**

O: Ne, řemeslu a obchodu

**Existovaly dva typy
států, jak se
nazývaly?**

O: staroorientální a antické

**Žili obyvatelé
usedlým
způsobem života?**

O: ano

**Co bylo kvůli
potopám
vynalezeno?**

O: závlahový systém

?

?

?

?

?

?

?

?

?

<p>Co důležitého v této době vzniká? O: písmo</p>	<p>Jaké jsou přírodní znaky staroorientálních států? O: teplo, úrodná půda</p>	<p>Kde nejčastěji vznikaly tyto státy? O: podél řek</p>
<p>Mezi jakými řekami vznikla Mezopotámie? O: Eufkrat a Tigris</p>	<p>Vyjmenuj jeden stát, který vznikl v této době (neopakuj se). O: Mezopotámie/Egypt/Čína/Indie</p>	<p>Vyjmenuj jeden stát, který vznikl v této době (neopakuj se). O: Mezopotámie/Egypt/Čína/Indie</p>
<p>Vyjmenuj jeden stát, který vznikl v této době (neopakuj se). O: Mezopotámie/Egypt/Čína/Indie</p>	<p>Byla v rámci starověkých civilizací založena dělná práce? O: ano</p>	<p>Jaké písmo je nejstarším dokladem komunikace? O: piktogramy</p>

?	?	?
?	?	?
?	?	?

Co bylo příčinou vzniku starověkých městských států?

O: růst populace

Vyjmenuj alespoň dva státy, které se nacházely v úrodném půlměsíci

O: Egypt, Turecko, Irán, Jordánsko, Sýrie

Jak se nazýval epos, který vznikl?

O: Epos o Gilgamešovi

Jakými slovy je známý Chammurapiho zákoník?

O: Oko za oko, zub za zub

Úrodný půlměsíc - je to místo, kde před tisíci lety byly vhodné podmínky pro zrození civilizace. Byla to oblast velmi vhodná pro zemědělství (neolitická revoluce).

Chammurapiho zákoník je babylonský zákoník, vydaný králem Chammurapim. Pochází přibližně z roku 1686 př. n. l., patří tak mezi nejstarší dochované zákoníky vůbec, (staršími jsou jen zápisy o zákonech sumerského krále Urnammy z města Uru a další dva zákoníky). Po dlouhou dobu byl však Chammurapiho zákoník považován za naprosto nejstarší.

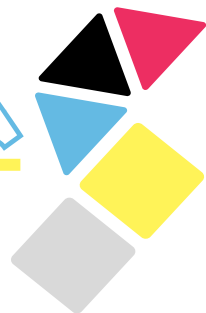
Sumerové - v jižní části Mezopotámie vznikla jedna z prvních civilizací. Usídlili se zde kolem roku 3500 př. n. l. Podle nich dostala jižní Mezopotámie název Sumer. Sumerové byli hlavně zemědělci.

RVP G – Popíše určující procesy a události, uvede významné osobnosti starověkých dějin

KOLKOVÁ Kateřina

Ročník: 1. ročník gymnázia

Časová náročnost: 10 minut (+ 5 minut na uvedení a vysvětlení aktivity)

Kontext: Žáci již probrali politické dějiny Říma a orientují se v základních milnících, které utvářely římskou společnost.

Cíl:

- Žáci k sobě přiřadí nejdůležitější události a osobnosti, které formovaly podobu antické Římské říše.
- Žáci sestaví časovou osu.

Organizační forma: hromadná forma, kooperativní forma

Metoda výuky:

Učitel: slovní metoda mluvená monologická – vysvětlování

Žáci: **Komplexní metoda složená z:** aktivizující metody – otázky na zopakování antického Říma

Názorně demonstrační a písemná metoda – tvorba časové osy

Klíčové kompetence: komunikační, sociální a personální, k učení

Průřezová témata: výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Pomůcky: kartičky s událostmi, daty a osobnostmi

Metodika:

Učitel rozdává žákům výukové kartičky. Je jedno, kdo dostane jakou kartičku, ale učitel by měl mít vypočítaný počet lidí a kartiček, aby se nestalo, že někdo nebude mít alespoň dvojici. Poté vysvětlí žákům jejich úkol:

*„Na kartičce máte nějakou **významnou osobnost, událost nebo datum**. Vaším úkolem je **najít k sobě spolužáka, se kterým vaše kartička má něco společného**. Takže třeba se v nějakém roce (např. 1620) stala nějaká událost (např. bitva na Bílé hoře) a v jejím čele byla nějaký významná osoba (např. Fridrich Falcký).“*

V průběhu aktivity učitel chodí mezi žáky a pokud vidí, že jsou zmatení nebo něčemu nerozumí, tak jím pomáhá. Po vytvoření tematických skupinek proběhne hromadná kontrola a po ní bude zadán druhý úkol:

*„Již jste si našli své skupinky, nyní spolupracujte s ostatními skupinami a vaším úkolem bude **vytvořit časovou osu vašich událostí**. **Nejstarší události budou stát nalevo a směrem doprava budou události novější**.“*

Následně proběhne kontrola a pokud zbyde čas, může dojít k debatě nad událostmi, co si o nich víc žáci pamatují. Alternativou k debatě může být tvorba mentálních map ve skupinkách o daných událostech.

Ukázka výukových kartiček na téma Milníky Říma:

753 př. n. l.

Romulus a
Remus

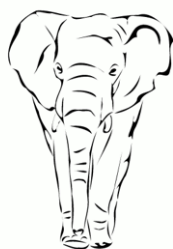
Germánské
kmeny

Výbuch
Vesuvu

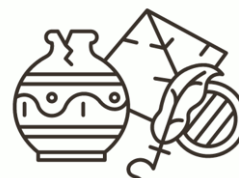
79 n. l.

Hanibal

bitvu u
Trasimenského
jezera

Kartágo

Marobud

bitvu v
Teutoburském
lese

limes
Romanus

Edikt
milánský

313 n. l.

Zrovnoprávnění
křesťanství

476 n. l.

Konec
západořímské
říše

Ukázka výukových kartiček na téma řecko-perské války:

 <p>PŘÍČINY ŘECKO-PERSKÝCH VÁLEK</p>	 <p>PERSIE OVLÁDLA MALOASIJSKÉ ŘEKY</p>	 <p>ATHÉNY SPĚCHALY NA POMOC MILĚTU</p>	 <p>499 PŘ. N. L.</p>
 <p>PERSKÝ KRÁL</p>	 <p>DAREIOS I.</p>	 <p>BITVA U MARATHONU</p>	 <p>MILTIADES</p>
 <p>ATHÉŇANÉ</p>	 <p>BĚŽEC FEIDIPPID</p>	 <p>42 KM</p>	 <p>SPARTANÉ</p>
 <p>BITVA U THERMOPYL</p>	 <p>KRÁL LEONIDAS</p>	 <p>PORÁŽKA SPARTANŮ</p>	 <p>300 PADLÝCH SPARTANŮ</p>
 <p>ŘECKÉ LOĎSTVO</p>	 <p>PERSKÉ LOĎSTVO</p>	 <p>BITVA U SALAMINY</p>	 <p>HLUBOKÝ PONOR LODÍ</p>
 <p>NÁMOŘNÍ VÁLEČNÝ SPOLEK</p>	 <p>ATHÉNY VRCHNÍM VELITELEM</p>	 <p>DŮSLEDKY ŘECKO-PERSKÝCH VÁLEK</p>	 <p>MALOASIJSKÁ MĚSTA ZÍSKALA SAMOSTATNOST</p>

Ukázka výukových kartiček na téma řecko-perské války:

Seznam literatury a užitých zdrojů:

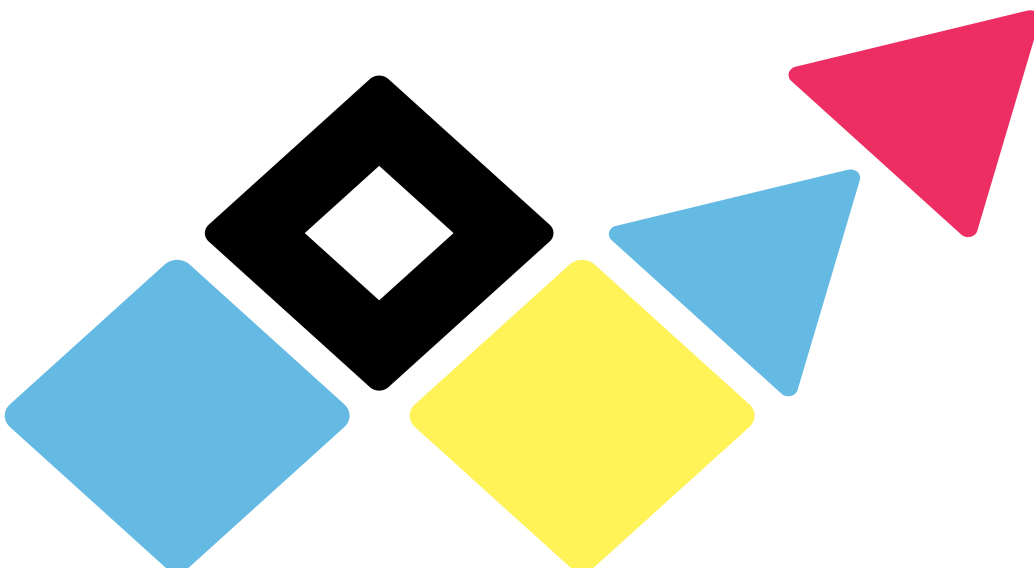
Literatura:

KOMENDOVÁ, Jitka – MELICHAR, Petra – ANTONÍN, Robert a spol.: *Starší dějiny pro střední školy, učebnice*. Didaktis, 160 s. ISBN: 978-80-7358-290-6

Obrázky:

Milníky Říma – Canva.com. 18. 2. 2024 . Dostupné z: <https://www.canva.com/> [cit. 25. 4. 2024]..

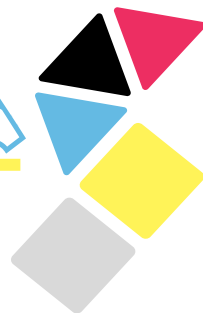
Řecko-perské války – Canva.com. 18. 2. 2024 . Dostupné z: <https://www.canva.com/> [cit. 19. 3. 2024]..

RVP G – zdůvodní civilizační přínos vybraných starověkých společenství, antiky a křesťanství jako základních fenoménů, z nichž vyrůstá evropská civilizace

VAJDÍKOVÁ Eliška

Ročník: 1. ročník čtyřletého G, případně rozšiřující dějepisný seminář

Tematický celek: Starověk – antické Řecko a Řím

Časová náročnost: 25 minut

Organizační forma: Kooperativní forma výuky

Metoda výuky: Komplexní metoda

Učitel:

Slovní metoda mluvená monologická – výklad a vysvětlování

Slovní metoda mluvená dialogická – heuristická metoda

Žáci:

Komplexní metoda složená z:

Slovní metoda mluvená dialogická – diskuze s pravidly

Slovní metoda psaná – hodnotové škály, práce s textem

Názorně-demonstrační metody – práce s obrazem

Klíčové kompetence: Kompetence komunikativní, Kompetence sociální a personální, Kompetence občanská

Průřezová témata: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Pomůcky: Pracovní list, psací pomůcky, barevně vytištěný obrazový materiál, A5 obálky pro uchování obrázků

Metodika:

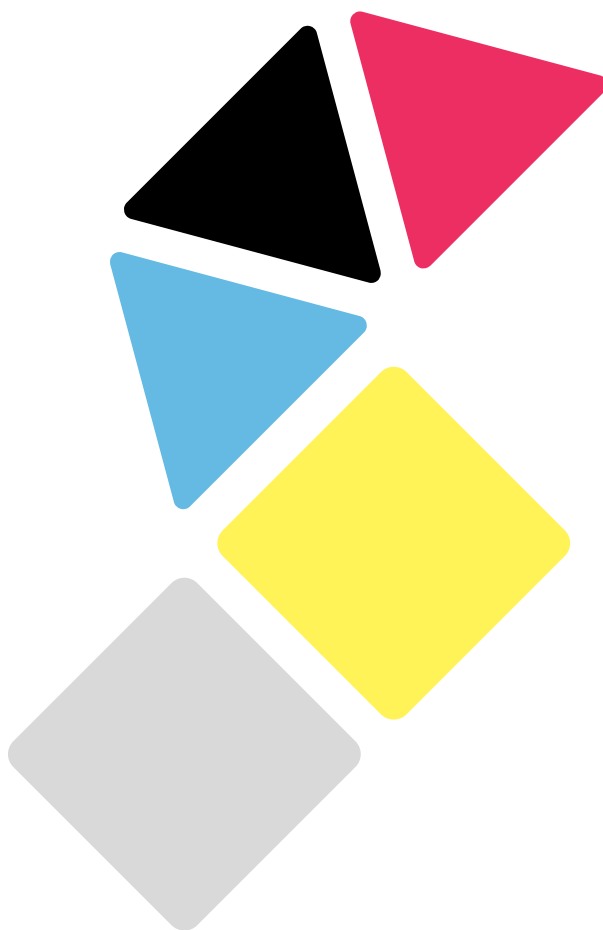
Učitel na začátku aktivity vizualizuje badatelskou otázku dané hodiny: Co je hlavním přínosem antiky pro evropskou společnost?

Žáci dostanou pokyn se rozdělit do skupin po 4–5. Následně dostane každá skupina jeden pracovní list a obálku s indiciemi.

Úkol 1: Na základě indicií pojmenují jednotlivé přínosy antického dědictví pro evropskou společnost. Tvzení, na kterém se v rámci skupinky shodnou, zapíší pro každou indicii podle číselného pořadí obrázků do pracovního listu k Úkolu 1.

Úkol 2: Jednotlivé názvy zařadíte v pracovním listu u Úkolu 2 do hodnotové škály podle hodnoty, kterou přínosu přikládáte. Žáci jsou poučeni o potřebě tolerance k názorům ostatních členů skupiny.

Závěrem proběhne vyhodnocení aktivity. Učitel koriguje odpovědi. Žáci jsou závěrem poučeni o různých výsledcích v rámci druhého úkolu a učitel je vybízí k toleranci k odlišnému názoru jiné skupiny.

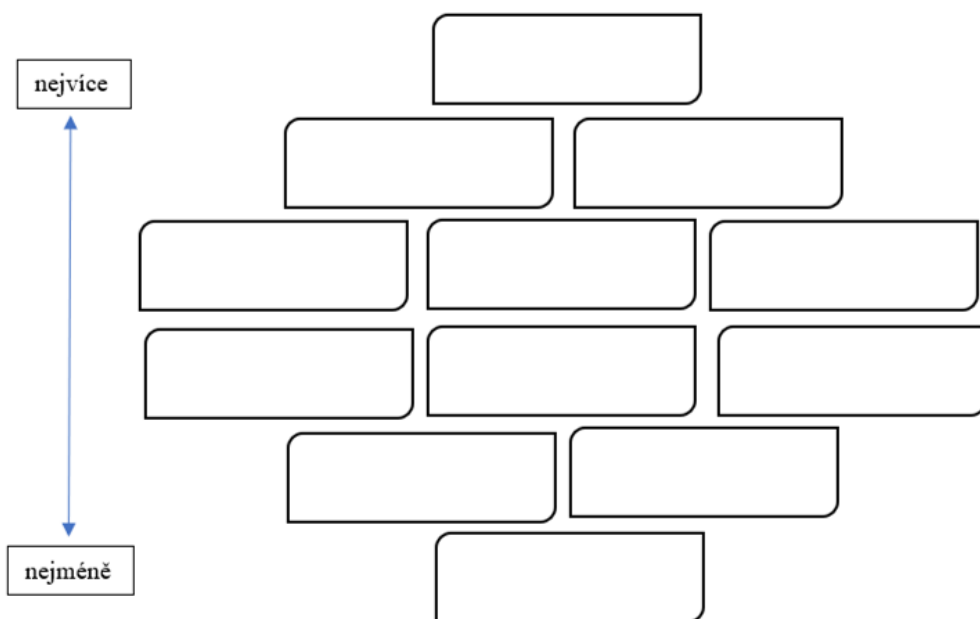

Co je hlavním přínosem antiky pro evropskou společnost?

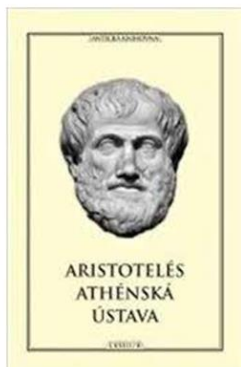
Úkol č. 1: Na základě indicií pojmenujte jednotlivé přínosy antického dědictví pro evropskou společnost.

1.	7.
2.	8.
3.	9.
4.	10.
5.	11.
6.	12.

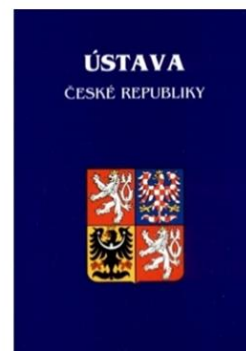
Úkol 2: Jednotlivé názvy zařaďte do hodnotové škály podle hodnoty, kterou přínosu přiřadíte.

1

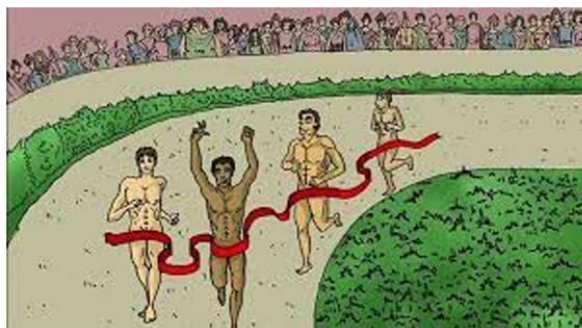
Nynější ústava má tuto podobu: Na správě obce se podílejí lidé [muži, kteří nejsou otroky a cizinci], jejichž oba rodiče jsou občané, a když dosáhnou osmnácti let. Do rady se určuje losem pět set členů, padesát z každé fýly [části městského státu Athény]. Členové každé fýly vládou v pořadí určeném losem. První čtyři fýly úřadují po třiceti šesti dnech, dalších šest po třiceti pěti dnech. Mají totiž lunární rok. Úřadující vláda se společně stravuje v Okrouhlé budově za peníze, které dostávají od obce. Dále svolávají radu a lid, a to radu denně, lid čtyřikrát za období své vlády. Mají jednoho předsedu určeného losem. Ten předsedá noc a den a nikdo nesmí tuto hodnost zastávat delší dobu nebo dvakrát. Tento muž uchovává klíče od svatyně, kde jsou uloženy peníze. Musí také on a část rady pobývat stále v Okrouhlé budově.

Střepinový soud

Pnyx s řečníštěm

2

3

„Sloupy sloužící jako podpora, arkády, uplatnění horizontálního principu, kupole, sgrafita, štíty, geometrie.“

4

Filosofie představuje úplně nový způsob myšlení, který vznikl v Řecku kolem roku 600 před naším letopočtem. Předtím dávala odpovědi na otázky, které si lidé kladli, různá náboženství. Taková náboženská vysvětlení se tradovala z pokolení na pokolení v *mýtech*. Mýtus je vyprávění o bozích, které se snaží vysvětlit, proč je život takový, jaký je.

Jako divoké byliny rostly po celá tisíciletí na celém světě mytické příběhy s tématy filosofických otázek. Řeční filosofové se pokoušeli ukázat, že lidé se na ně nemohou spoléhat.

Abychom tedy pochopili myšlení prvních filosofů, musíme pochopit, co to znamená používat mýtus jako prostředek představy o světě. Jako příklad použijeme několik takových mytických představ ze Severu.

Jistě jsi slyšela o bohu *Tórovi* a jeho kladivu. Ještě než k nám dorazilo křesťanství, věřili lidé na Severu, že nebe brázdí Tór ve svém voze taženém kozly. Když se rozmáchl kladivem, rozpoutal bouři s hromy a blesky. A když hřmí a blýská se, zároveň i prší, a to bylo pro rolníky ve vikinské době životně důležité. Tór byl proto uctíván jako bůh úrody.

Takže mytická odpověď na otázku, proč prší, zněla: prší, protože Tór mává kladivem.

Protože jednotliví filosofové žili v různých dobách – a ovšem i v jiných kulturních podmínkách než my –, bude možná užitečné pokusit se přijít na to, jaký byl jejich hlavní myšlenkový záměr. Tím chci říct, že se pokusíme pochopit, co ten který filosof chtěl ze všeho nejvíce zjistit. Některý se zajímal třeba o to, jak vznikly rostliny a zvířata. Jiný se zase zaměřil na otázku, zda existuje Bůh nebo zda má člověk nesmrtelnou duši.

Když se nám podaří zjistit, co bylo záměrem příslušného filosofa, bude mnohem jednodušší jeho myšlenky sledovat. Jeden filosof nemůže totiž obsáhnout všechny filosofické otázky.

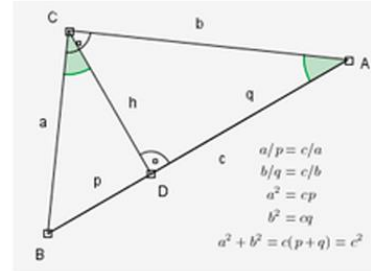
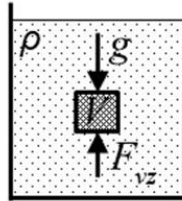
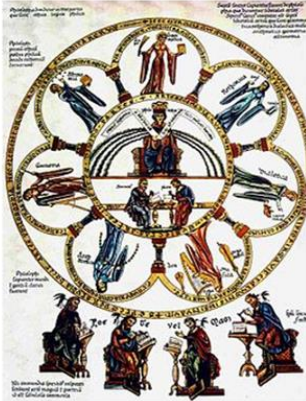
Před chvílí jsem řekl „jeho myšlenky“. Neřekl jsem „její“, protože i dějiny filosofie tvořili hlavně muži. Ženy jako myslící bytosti byly většinou odstaveny na vedlejší kolej a je to škoda, protože tak se světu ztratilo mnoho důležitých zkušeností. Teprve ve 20. století vstupují ženy do dějin filosofie se vši vážností.

5

„Zákon nebo Zákoník dvanácti desek (latinsky *Lex* nebo *Leges duodecim tabularum*) je nejstarší kodifikace římského práva z poloviny 5. století př. n. l. Jednalo se o dvanáct bronzových desek, které byly vystaveny na *Foru Romanu*.“

6

Sedmero svobodných učení

„Na církevních školách a artistických fakultách se vyučovalo především sedm svobodných umění, známých již v antickém starověku. Byly to gramatika, rétorika, dialektika, aritmetika, geometrie, astronomie a hudba. Systém vycházející z antické tradice navrhl Martianus Capella ve svém díle De nuptiis philologiae et Mercurii kolem roku 415.“

7

Zámek Kačina

Kostel La Madeleine v Paříži

„Symetrie, geometrie a pravidelnost. Stavby mívají rovné linie, trojúhelníkové štíty a sloupy podobné antickým.“

8

9

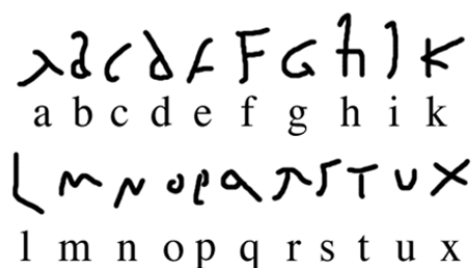
„Anonym, anekdota, aristokracie, aritmetika, autonomie, apatie, analfabet, akrobacie, akustika, amnestie, anachronismus, apoštol, akademie, archeolog...“

„Absolvent, abstinent, asistent, abstrakce, absurdní, agent, agrese, akceptovat, asociace, autor, argument, advokát...“

česky	latinsky	řecky	
bérec	crus, cruris, n.		
břicho	alvus, i, f./abdomen, inis. n.	gastér, stros	
článek prstu	phalanx, gis, f.		
duhovka	iris, iridis, f.		
hlava	caput, capitis, n.	kefalé	
hrudník	pectus, oris, n.	t(h)orax, t(h)orakos	
koleno	genú, genús, n.	gony, gonatos	

„Januarius v angl. January, ve franc. janvier, v něm. Januar. Dies Saturni, v angl. Saturday.“

10

„Počátky vývoje latinského písma jsou datovány do doby asi 300 let před naším letopočtem, kdy zásluhou řeckých kolonistů začíná na Sicílii a Apeninský poloostrov pronikat řecká abecize. Zde s ní začali přicházet do styku Etruskové, později také Italikové, kteří ji převzali a začali přizpůsobovat k potřebám svého vlastního jazyka.“

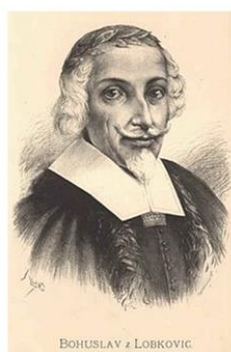
11

Erasmus Rotterdamský

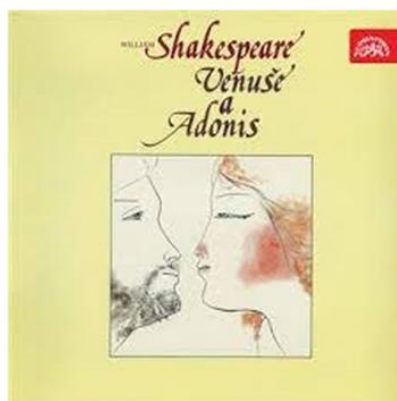
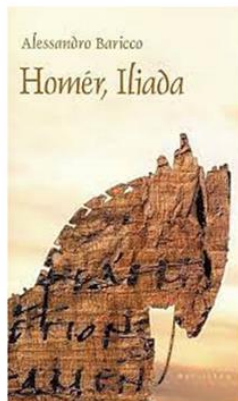
Piccolomini

Bohuslav Hasištejnský

„Do centra pozornosti filozofie se od 14. století dostával člověk. Tento posun byl zapříčiněn studiem prací antických filosofů (Prótagorás: „Mírou všech věcí je člověk; jsoucích, že jsou, nejsoucích, že nejsou“). Podle nového pojetí život není jen přípravou na věčnost, ale má vlastní cenu. Aby ho mohl člověk hodnotně prožít, musí být svobodný. Cenu života zvyšuje krása, kterou lze poznat smysly. Smysly nás však klamou, je proto třeba smyslovou skutečnost zkoumat. Krásu lze nalézt i v jazyce, v poezii, v dílech antických umělců.“

12

Možné řešení Úkolu 1:

1. Athénská demokracie
2. Olympijské hry
3. Renesance
4. Filosofie
5. Římské právo
6. Antická vzdělanost
7. Klasicismus
8. Umění
9. Jazyk, terminologie
10. Písmo
11. Humanismus
12. Literatura a divadlo

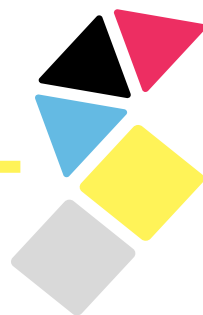
Seznam literatury a užitých zdrojů:

- Bohuslav Hasištejnský z Lobkovic, wikipedia.org,,
https://cs.wikipedia.org/wiki/Bohuslav_Hasi%C5%A1tejsk%C3%BD_z_Lobkovic
- David (Michelangelo), wikipedia.org,
https://cs.wikipedia.org/wiki/David_%28Michelangelo%29
- Diskobolos, wikipedia.org, <https://cs.wikipedia.org/wiki/Diskobolos>
- Erasmus Rotterdamský, wikipedia.org,
https://cs.wikipedia.org/wiki/Erasmus_Rotterdamsk%C3%BD
- Filozof, wikiwand.com, <https://www.wikiwand.com/ro/Filozof>
- Homér, Iliada, databazeknih.cz, <https://www.databazeknih.cz/knihy/homer-iliada-94597>
- Italský palác na českomoravském pomezí, to je zámek Litomyšl, tipynavylet.cz,
<https://www.tipynavylet.cz/clanek/italsky-palac-na-ceskomoravskem-pomezi-to-je-zamek-litomysl/>
- Je Spravedlnost slepá? Symbolika Spravedlnosti, deosum.com,
<https://deosum.com/Articles/421-je-spravedlnost-slepa-symbolika-spravedlnosti.aspx>
- Klasicistní architektura, wikipedia.org,
https://cs.wikipedia.org/wiki/Klasicistn%C3%AD_architektura
- Osobnosti antiky, Antický svět, last modified April 2015,
<https://www.antickysvet.cz/24838-osobnosti>
- Pythagorova věta, wikipedia.org, https://cs.wikipedia.org/wiki/Pythagorova_v%C4%9Bta
- Renesance a humanismus, dějepis.com, <https://www.dejepis.com/ucebnice/renesance-a-humanismus/>
- Římská republika, quizizz.com,
<https://quizizz.com/admin/presentation/60903e4693ecf2001b815190>
- Římský senát, maraviangladiators.estranky.cz,
<https://moraviangladiators.estranky.cz/clanky/rimske-imperium/rimska-spolecnost/rimsky-senat.html>
- Sedmero svobodných učení, wikipedia.org,
https://cs.wikipedia.org/wiki/Sedm_svobodn%C3%BDch_um%C4%9Bn%C3%AD
- Soubor:Piccolomini 5.jpg, wikipedia.org,
https://cs.m.wikipedia.org/wiki/Soubor:Piccolomini_5.jpg
- Společnost a život v antice, Antický svět, last modified April 2015,
<https://www.antickysvet.cz/24840-spolecnost>
- Sportovní olympiáda, skolickaudraka.cz, <https://www.skolickaudraka.cz/archiv/5772>
- Staré řecké báje a pověsti, knihcentrum.cz, <https://www.knihcentrum.cz/stare-recke-baje-a-povesti-4>
- Staročeská Alexandreida, databazeknih.cz,
<https://www.databazeknih.cz/knihy/staroceska-alexandreida-123267>
- Ústava ČR., knihcentrum.cz, <https://www.knihcentrum.cz/ustava-ceske-republiky-2021>
- Venuše a Adonis, knihydobrovsky.cz, <https://www.knihydobrovsky.cz/audiokniha-mp3/venuse-a-adonis-343520045>
- Význam antického dědictví v dějinách evropské civilizace a v naší současnosti, ff.cuni.cz, last modified March 2014, https://www.ff.cuni.cz/wp-content/uploads/2014/03/Anticke-tradice_Soucek_V%C3%BDznam-antick%C3%A9ho-d%C4%9Bdictv%C3%AD_den_latiny_2013.pdf
- „Základní dělení literatury, bezicicestinar.cz, <https://www.bezicicestinar.cz/blog/zakladni-deleni-literatury/>
- GAARDNER, Jostein. *Sofiin svět*. Praha, 2002.

RVP ZV – demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a zrod křesťanství

JIŘÍČKOVÁ Daniela

Ročník: 6. ročník

Časová náročnost: 10 minut (+ 5 minut na uvedení a vysvětlení aktivity)

Organizační forma: frontální nebo skupinová nebo samostatná

Metoda výuky:

Učitel:

Slovní metoda mluvená monologická – výklad a vysvětlování

Žáci:

Aktivizující metoda – gamebook

Klíčové kompetence: k učení, sociální a personální (při práci ve skupinách)

Průřezová témata: výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Pomůcky: PowerPointová prezentace s gamebookem, počítač + dataprojektor nebo tablety/počítače

Metodika:

Gamebook je původně forma knihy, ve které si čtenář vybírá z různých možností, jak bude příběh pokračovat a může tak ovlivnit vývoj děje/hry. Na tomto principu lze vystavět aktivizující metodu do výuky.

Tento gamebook na počátky křesťanství je pojat jako příběh, nebezpečná cesta jednoho z prvních křesťanů na bohoslužbu do katakomb. Cestou řeší vědomostní otázky zaměřené na křesťanství.

Gamebook je v PowerPointové prezentaci, která obsahuje odkazy na další slide podle volby žáka. Předpokladem je mít zařízení (počítač, tablety), na kterých lze spustit PowerPointovou prezentaci tak, aby byly funkční odkazy na další slide.

Hra má několik odboček, může zabrat každému jiné množství času. Každý si může gamebook projít vlastním tempem, má na výběr, zda se chce dozvědět o nějakém tématu další informace. Někdy se mohou například i ze zvědavosti vydat jinou cestou. Zároveň je však hra koncipovaná tak, aby se každý žák z vedlejší dějové linie vrátil na tu hlavní, která se zabývá křesťanstvím. Cílem tak není dojít do cíle co nejrychleji, ale samotná cesta a poznání, které na ní žák získá.

Hra má několik možných způsobů realizace, zaleží na třídě, učiteli a vybavenosti učebny. Gamebook lze projít společně s celou třídou, kdy se gamebook promítne a žáci se střídají v odpovědích. Mohou pracovat také ve skupinách, ve dvojicích či jednotlivě na tabletech/počítačích.

Doprovodné materiály:

Prezentace – Gamebook vznik křesťanství (viz odkaz níže).

JIŘÍČKOVÁ, Daniela, 2024. *Vnik křesťanství*. Dostupné také z: <https://webshare.cz/#/file/WgURpFzbo8/vznik-krestanstvi-1-odp>

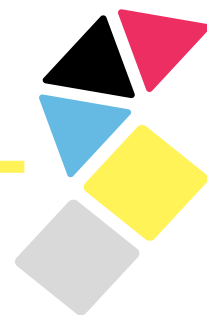
Seznam literatury a užitých zdrojů:

Dějepis 6: hybridní učebnice pro základní školy a víceletá gymnázia. 3. vydání. Škola s nadhledem. Plzeň: Fraus, 2022. ISBN 978-80-7489-800-6. S. 129.

RVP G – objasní židovství (vazbu mezi židovstvím a křesťanstvím) a další neevropské náboženské a kulturní systémy

KRUPOVÁ Tereza

Ročník: 1. ročník čtyřletého gymnázia

Časová náročnost: 20 – 25 minut (případně do pokynu učitele o ukončení hry)

Organizační forma: Kooperativní forma

Metoda výuky: Komplexní metoda

Učitel:

Slovní metoda mluvená monologická – výklad a vysvětlování

Žáci:

Komplexní metoda složená z:

Slovní metoda mluvená monologická – výklad a vysvětlování

Slovní metoda mluvená dialogická – diskuze s pravidly, brainstorming

Metoda názorně-demonstrační – předvádění/ metoda dovednostně-praktická – nácvik

Dovednostně-praktická – produkční metoda (malování)

Klíčové kompetence: Kompetence učení, Kompetence komunikativní, Kompetence sociální a personální, Kompetence občanská

Průřezová témata: Multikulturní výchova

Pomůcky: Sady kartiček – černobílý tisk, papíry na malování, psací potřeby, nástroj na měření času – např. mobil (lze realizovat i bez měření času)

Metodika:

Učitel dá pokyn žákům, aby vytvořili skupiny (může jít o mužské skupiny). Každá skupina dostane jednu sadu kartiček s otázkami a úkoly. Učitel zároveň obeznámí žáky s nadcházející aktivitou, která vychází ze stolní hry Activity a promítne na tabuli Pravidla hry – aktivity a vysvětlí, jak hru hrát (např. co je brainstorming).

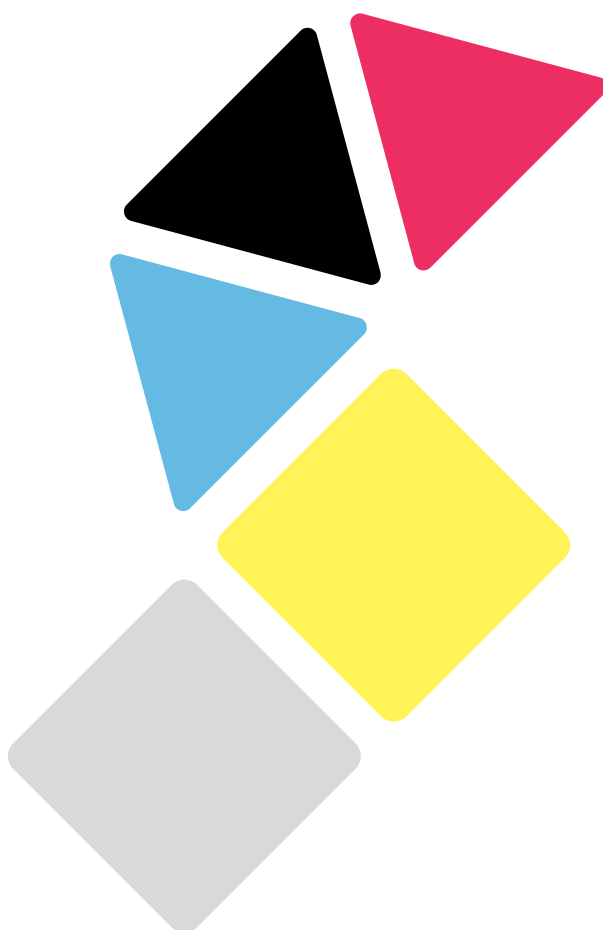
Na začátku každého kola si všichni hráči vezmou jednu kartičku, přečtou si ji a zatím ji spoluhráčům neukazují. Po prostudování kartiček začíná hrát nejmladší ve skupině a hráči se střídají ve směru hodinových ručiček.

Hráč má za úkol splnit, co mu kartička udává. Ostatní hádají, co hráč předvádí/maluje/vysvětluje.

Pokud zbylí členové skupiny uznají, že byl úkol splněn správně, nebo uhádnou, co hráč předvedl/vysvětloval/namaloval, hráč si kartičku nechá u sebe. Hráč, který uhádl jev z kartičky, si připíše bod. V případě, že úkol nebyl splněn (hráč nevěděl, jak jej ztvárnit), dá se kartička bohem.

Následně pokračuje ve splnění kartičky další hráč ve směru.

Vyhrává ten, kdo má u sebe nejvíce kartiček, a daný žák bude odměněn (například jedničkou).

Pravidla hry – aktivity:

U kreslení nesmíš mluvit ani psát číslovky nebo písmena! Můžeš nakreslit tolik čárek, kolik slov mají ostatní hádat.

U pantomimy nesmíš mluvit! Můžeš na prstech ukázat počet slov, které mají ostatní hádat.

U vysvětlování nesmíš použít kořen slova.

Kartičky s hvězdičkou (*) nečeš nahlas!

Na splnění úkolu máš vždy 30 sekund.

Kartičky:

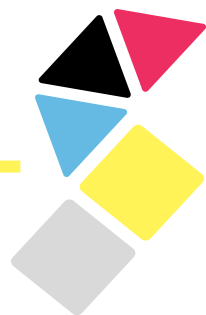
Udělej brainstorming na pojem židovství. (5 pojmů)	Udělej brainstorming na pojem křesťanství. (5 pojmů)	Udělej brainstorming na pojem víra. (5 pojmů)	Udělej brainstorming na pojem islám. (5 pojmů)	Udělej brainstorming na pojem buddhismus. (5 pojmů)
*Vysvětli pojem ghetto.	*Vysvětli pojem židovská diaspora.	*Vysvětli pojem sionismus.	*Vysvětli pojmy Tanach a Tóra.	*Vysvětli zásady košer kuchyně.
*Pantomimou (beze slov) předved' šabat.	*Pantomimou (beze slov) předved' chanuku.	*Pantomimou (beze slov) předved' rabína.	*Pantomimou (beze slov) předved' zed' nárků.	*Pantomimou (beze slov) předved' obětního beránka.
*Namaluj (bez mluvení) synagogu.	*Namaluj (bez mluvení) pejzy.	*Namaluj (bez mluvení) ortodoxního Žida.	*Namaluj (bez mluvení) baldachýn.	*Namaluj (bez mluvení) ketubu.
Vyjmenuj společné prvky judaismu a křesťanství.	Vyjmenuj odlišnosti mezi křesťanstvím a judaismem.	Vyjmenuj rozdíly mezi judaismem a islámem.	Vyjmenuj alespoň tři židovské svátky.	Vyjmenuj alespoň tři symboly judaismu.
Vysvětli, ve které historické chvíli se rozděluje křesťanství, judaismus a islám.	Vyjmenuj posvátné knihy křesťanství, judaismu a islámu.	Vyjmenuj alespoň tři symboly buddhismu.	Vyjmenuj alespoň tři symboly islámu.	Vyjmenuj alespoň tři symboly křesťanství.
*Namaluj (bez mluvení) menoru.	Vysvětli pojmy bar micva a bat micva.	Vyjmenuj posvátné místo judaismu, křesťanství a islámu.	*Namaluj (bez mluvení) kostel.	*Namaluj (bez mluvení) mešitu.

Kartičky s hvězdičkou (*) hráč nečeš nahlas.

RVP ZV – porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech – zaměřeno na starověký Řím

KROBOT Adam

Ročník: 6. ročník

Časová náročnost: 15 + 30 minut

Organizační forma: Individualizovaná forma, kooperativní forma

Metoda výuky: Komplexní metoda

Učitel:

Slovní metoda mluvená monologická – výklad a vysvětlování

Žáci:

Komplexní metoda složená z:

Slovní metoda psaná – čtení s dotazováním

Slovní metoda mluvená dialogická – diskuze s pravidly

Metoda názorně-demonstrační – předvádění/ metoda dovednostně-praktická – nácvik

Klíčové kompetence: Kompetence k řešení problémů, Kompetence komunikativní, Kompetence sociální a personální, Kompetence k učení

Průřezová témata: Výchova k občanství - formy vlády

Pomůcky: Vytisknuté texty, psací potřeby

Metodika:

Učitel rozdělí třídu do třech skupin (cca 8 žáků).

Poté rozdá každé skupině shodný text o charakteru společnosti starověkého Říma, konkrétně o sporech mezi patricii a plebeji (každý žák bude mít svůj text). Žáci si text samostatně přečtou, vypracují odpovědi na otázky a následně si ve skupině odpovědi zkontrolují. Proběhne společná kontrola odpovědí.

Ve zbývajícím čase bude úkolem žáků nacvičit a předvést jednoduché dramatické ztvárnění, jak by mohla plebejská secese v antickém Římě vypadat.

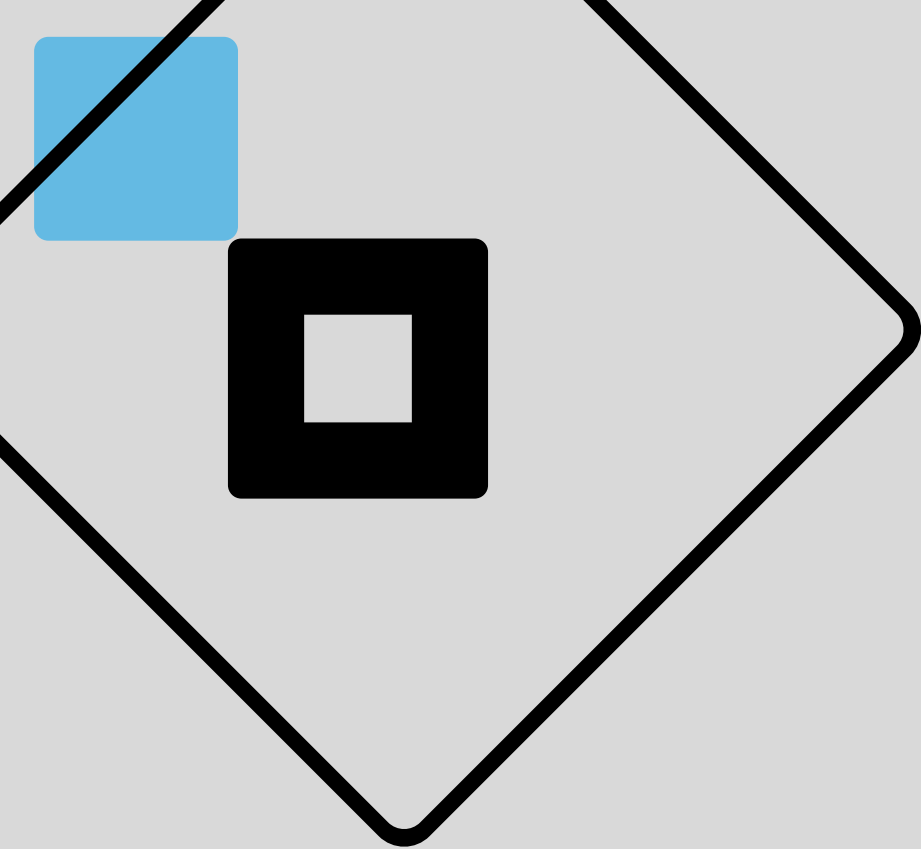
Pracovní list:

Text do skupin:

Období rané římské republiky je spojeno s nevyřešenými vztahy mezi svobodným obyvatelstvem Říma, které se dělilo na tzv. **Patricije** a **Plebeje**. První z nich disponovali urozeným původem a **plným římským občanským právem**, které jim zajišťovalo možnost zastávat úřednické funkce a **aktivně se podílet** na chodu státu. Druhou skupinu tvořili sice svobodní občané, Plebejové (plebs = lid), kteří ale kvůli neurozenému původu byli z politického života vyloučeni. Jejich snahou ale bylo plné římské právo získat.

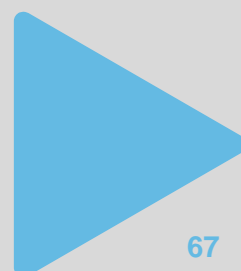
Prostředkem nejvyššího nátlaku na patricije se staly tzv. **plebejské secese** (z latinského secedere = oddělit se, odejít). Znamenalo to, že plebejové odešli z Říma a hrozili pohrůžkou, že založí vlastní město. První úspěšná secese proběhla v roce 494 př. n. l., po níž byl zřízen úřad tzv. **tribuna lidu**, jehož úkolem bylo hájit v senátu zájmy plebejů. Proti zákonům, které poškozovaly zájmy plebejů, mohl vznášet veto, čímž zákony pozbývaly platnost. Po druhé secesi, v roce 449 př. n. l., došlo k **sepsání římských zákonů** (tzv. Zákony dvanácti desek). V průběhu dalších desetiletí se plebejové dočkali dalších výhod, po poslední secesi, v roce 287 př. n. l., dostalo plebejské shromáždění právo vynášet **zákony platné pro celý římský stát**. Tímto datem skončil boj o zrovnoprávnění ve prospěch plebejů.

- 1) Do jakých dvou skupin se dělilo svobodné obyvatelstvo a jaký byl mezi nimi rozdíl?
- 2) Co znamená secese? S kým jsou spojeny? Proč k nim došlo?
- 3) Co plebejové těmito secesemi získali?

Komplexní metody

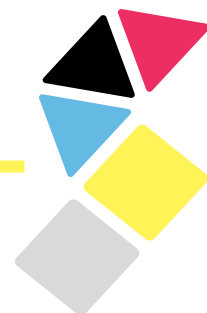
*Středověk (KŘESŤANSTVÍ A
STŘEDOVĚKÁ KULTURA)*

RVP G – objasní proces christianizace a její vliv na konstituování raně středověkých států v Evropě; vysvětlí podstatu vztahu mezi světskou a církevní mocí v západním i východním kulturním okruhu i projevy vlivu náboženství a církve ve středověké společnosti

BARTOŠEK Jan

Ročník: 2. ročník čtyřletého gymnázia

Časová náročnost:

Organizační forma: Kooperativní forma

Metoda výuky: Komplexní metoda

Učitel:

Slovní metoda mluvená monologická – výklad a vysvětlování

Žáci:

Komplexní metoda složená z:

Slovní metoda mluvená dialogická – diskuze s pravidly

Názorně-demonstrační – práce s obrazem

Metoda názorně-demonstrační – předvádění/ metoda dovednostně-praktická – nácvik

Dovednostně-praktická – Konstrukce ideje a názoru

Klíčové kompetence: Kompetence komunikativní, Kompetence k řešení problému, Kompetence sociální a personální

Průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova

Pomůcky: Fotografie

Metodika:

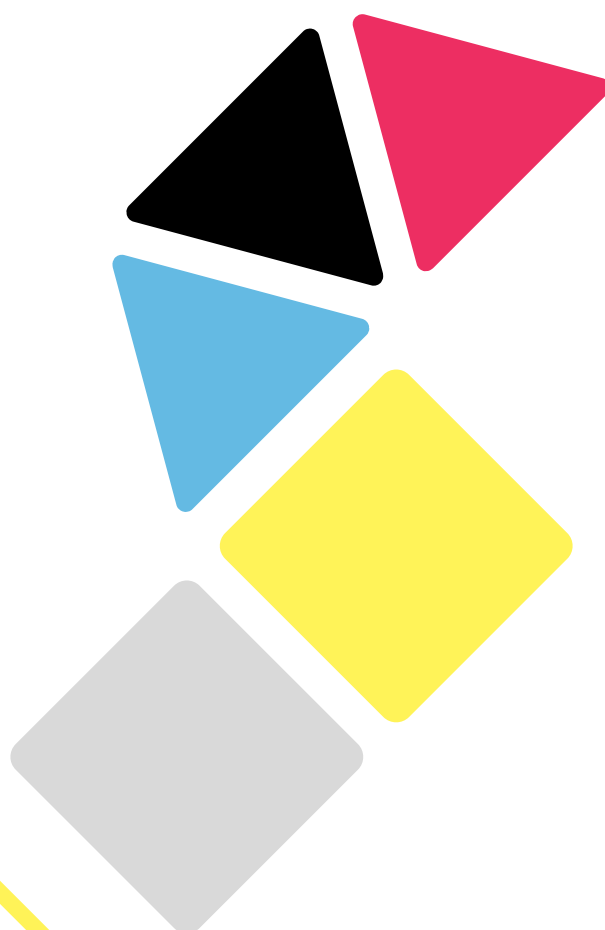
Této hodině předchází učivo formování křesťanství v prostředí antického Říma. Žáci znají jeho principy, aspekty z hlediska monoteistického pojetí víry a dokáží reflektovat přítomnost pohanských elementů v území zůstávajícího barbarica. Zároveň žák zná typické průvodní znaky franské říše, její pozici v raně středověké Evropě z hlediska dichotomického vnímání víry i z hlediska Merovejců, kteří navázali na pozdně antickou kulturní tradici.

Učitel žákům zadá, že se musí rozdělit do stejně početných skupin.

Žáci mají za úkol ve skupinách seřadit chronologicky fotografie, které jsou reprodukcí raně středověkého křtu. Žáci mají zároveň k obrázkovému příběhu dodat svůj vlastní doprovodný, dějový komentář.

Na základě takto vytvořeného příběhu mohou následně vytvořit krátkou inscenaci křtu, kterou předvedou vrstevníkům.

V reflexivní diskuzi se k nastolenému příběhu vyjádří učitel, který na základě pramenů zkontroluje správné pořadí, a vysvětlí, o co v případě křtu jde a co pro raně středověkého člověka znamenal.

Pro učitele:

Proč vlastně křest má takovouto podobu? Odpověď hledejme v knize všech knih.

„Jan Křtitel, syn Alžběty a Zachariáše, byl Ježíšovým příbuzným. Když mu bylo asi třicet let, Bůh ho pověřil zvláštním úkolem. Měl procházet pouští i okolím Jordánu a volat lidi k pokání. Přicházelo za ním mnoho lidí a naslouchali mu. Říkal jim: „Čiňte pokání a dejte se pokřtít na odpuštění hříchů. Změňte se a neste ovoce, které ukazuje, že vám je líto zlých činů, které jste udělali. Soud Boží je blízko.“ Lidé se ho ptali: „Co tedy máme dělat?“ Jan odpovídal: „Rozdělte se s chudými o svůj oděv i o své jídlo. Přestaňte okrádat a vydírat své bližní, nečiňte nikomu násilí!“ Přicházelo za ním stále víc lidí a nechávali se od něj pokřtít na znamení odpuštění hříchů.

Jednoho dne přišel za Janem k Jordánu i Ježíš. Když vstoupil do vody, Jan zvolal: „Já bych měl být pokřtěn od tebe, a ty jdeš ke mně?“ Ale Ježíš nedal jinak a Jan ho musel pokřtít. Když pak Ježíš vystupoval z vody, uviděl rozevřená nebesa a z nich na něj sestoupil Duch svatý jako holubice. Z nebe se ozval hlas: „Ty jsi můj milovaný Syn, tebe jsem si vyvolil.“

Nutně dodám ještě relevantní pramenné ikonografické zdroje, ze kterých vychází přímí účastníci na fotografiích. Ty jsou přímým dokladem následování pramenné základny a také toho, jakou podobu křty měly a že tuto informaci jsme schopni podchytit i z jiných než explicitně písemných pramenů. Zároveň je toto evokačním či motivačním vstupem do složité tematiky christianizace a její prostupování středověkou společností. Ostatně s problematikou sekundární christianizace nás seznamuje i ve 12. století Kosmas.^{[1][2][3][4]} Nedá se tedy nutně hovořit jen o fenoménu raného středověku, jak možná trochu nesprávně RVP naznačuje, tím spíše s přesahy jak do chronologicky mladších, tak i starších období. Polsko litevská unie budiž důkazem. (obrázky zde příkládám pouze fakticky, reálně je samozřejmě užiji v prezentaci, viz. přiložená prezentace)

Reliéf Haralda Modrozubého-c. 1200 n.l.

Malba mistra Richenské školy dle požadavků Oty I.

Obrázky vytiskněte ideálně barevně, rozstříhejte a následně zamíchejte.

Zde je správné pořadí snímků:

1)

2)

3)

4)

5)

6)

7)

8)

9)

10)

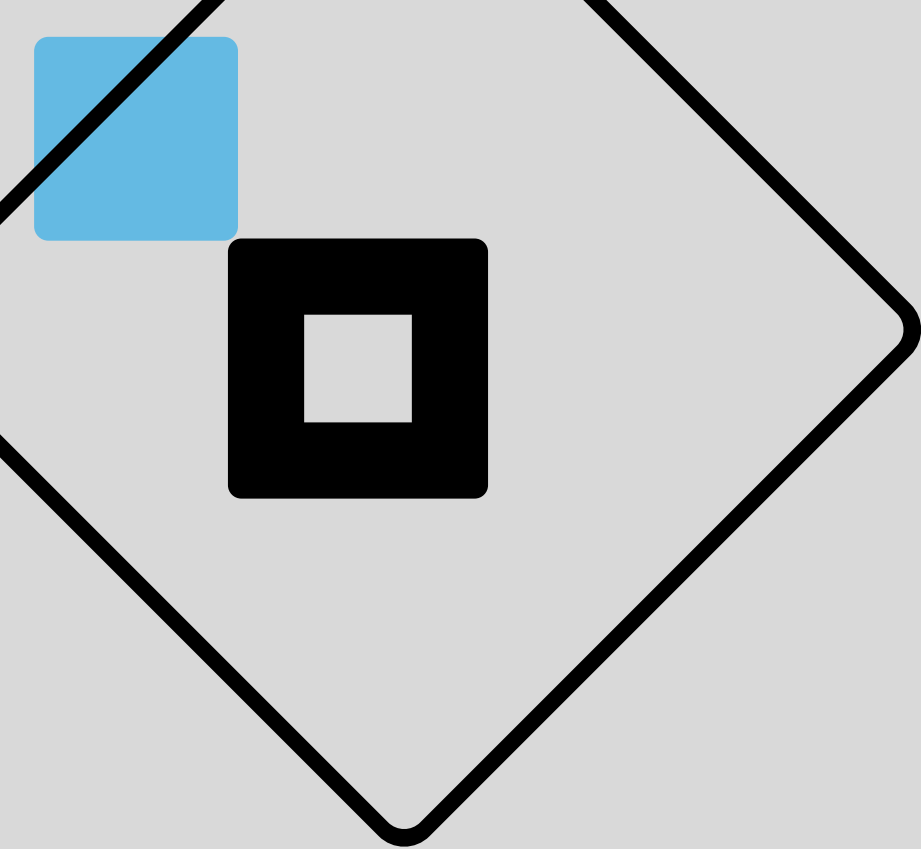

Seznam literatury a užitých zdrojů:

[\[1,2\]](#) Kosmas. Kronika česká, kniha I., kapitola 9. In: KOSMAS. Kronika česká. Praha: SNKLHU, 1957, s. 16-17, s. 52-53.

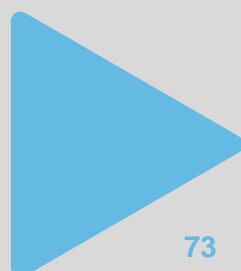
[\[3,4\]](#) Kosmas. Kronika česká, kniha II., kapitola 1. In: KOSMAS. Kronika česká. Praha: SNKLHU, 1957, s. 34-35, 96-97.

2010: Bible. Nový zákon. Matouš 3:1-17. Marek 1:2-11. Lukáš 3:1-22. Jan 1:19-34.

Aktivizující metody

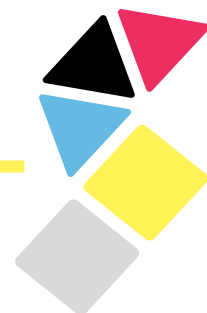
*Středověk (KŘESŤANSTVÍ
A STŘEDOVĚKÁ KULTURA)*

RVP ZV – objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech

DANDULOVÁ Dominika

Ročník: 6. či 7. ročník

Časová náročnost: : 20 – 25 minut (případně do pokynu učitele o ukončení hry)

Organizační forma: Kooperativní forma

Metoda výuky: Aktivizující metoda

Učitel:

Slovní metoda mluvená monologická – vysvětlování

Žáci:

Slovní metoda mluvená dialogická – diskuze s pravidly

Aktivizující metoda – opakovací otázky, didaktická hra AZ kvíz

Klíčové kompetence: Kompetence k řešení problémů, Kompetence komunikativní, Kompetence sociální a personální

Průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova

Pomůcky: Počítač propojený s projektorem, přístup k internetu

Metodika:

Učitel žákům vysvětlí, že v dané hodině budou opakovat téma křesťanství, středověké Evropy a českého státu formou hry AZ kvíz. Učitel žákům vysvětlí následující pravidla hry:

Hra je určena pro 2 skupiny. Každá skupina má svou barvu – první žlutou a druhá červenou.

Základním úkolem každé skupiny je propojit pomocí políček její barvy všechny tři strany trojúhelníka, který tvoří AZ-kvíz. Skupina, které se toto podaří, vyhrává.

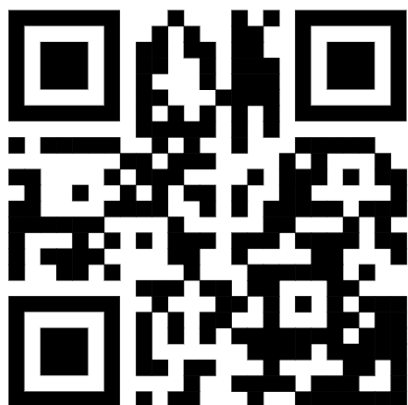
Políčko vaší barvy získáte, pokud správně odpovíte na otázku, nebo pokud vyberete správnou odpověď z možností, které se k otázce vztahují (záleží na typu AZ-kvízu). Pokud vaše odpověď bude nesprávná, políčko, které jste si zvolili, bude zbarveno černě a je možné o něj losovat. K učitelskému počítači jdou zástupci obou týmů.

Losování probíhá tak, že se na obrazovce střídají 2 různé obrázky. Když se objeví dva stejné obrázky vedle sebe, je nutné zmáčknout příslušnou klávesu. Pohotovější skupina obdrží políčko. Předčasné zmáčknutí klávesy automaticky připíše políčko druhé skupině. Hra trvá do vyčerpání všech políček v hracím plánu či dokud neurčí učitel, že aktivita končí. Vyhrává skupina, která získá více bodů.

Odkaz na AZ kvíz ve formě zkráceného odkazu a QR kódu.

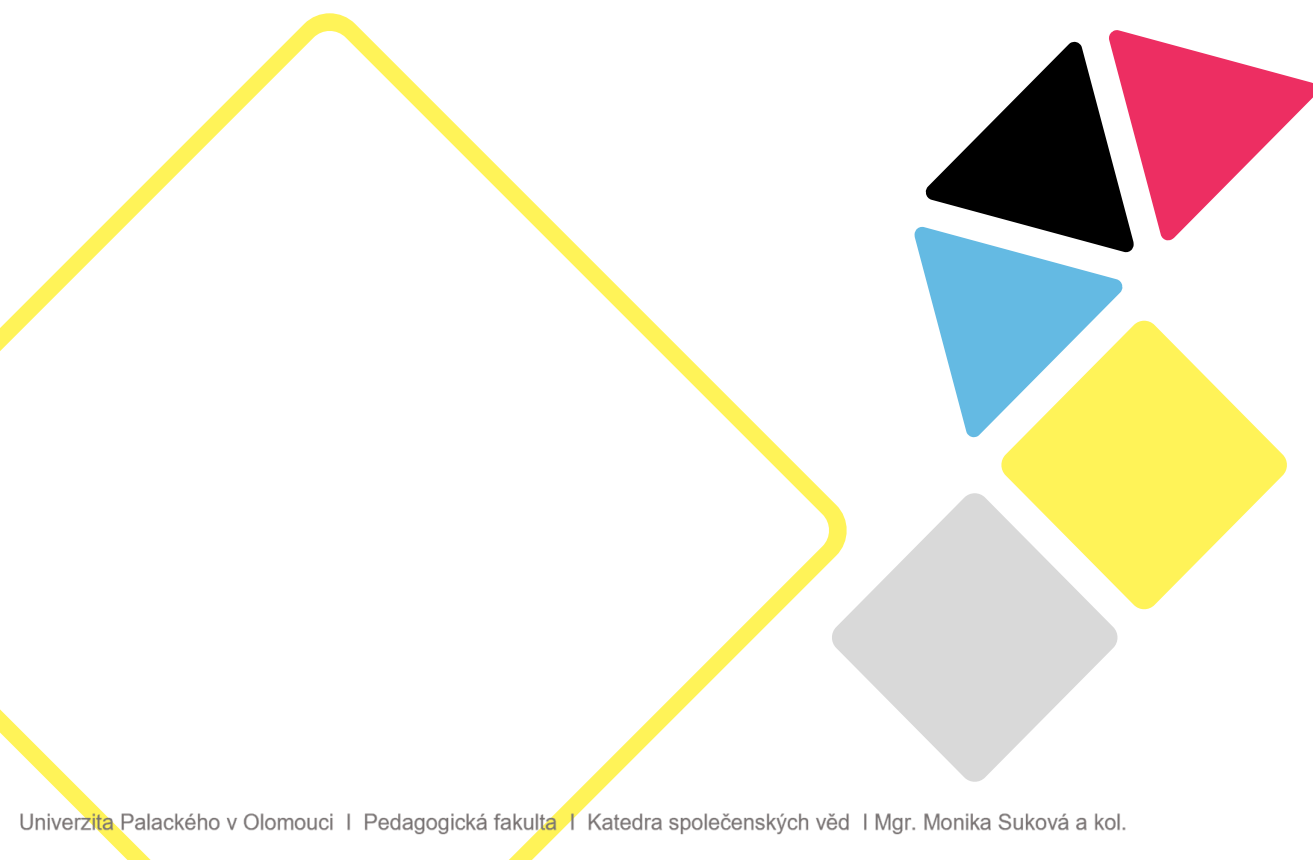
<https://1url.cz/PuWAE>

Zdroje:

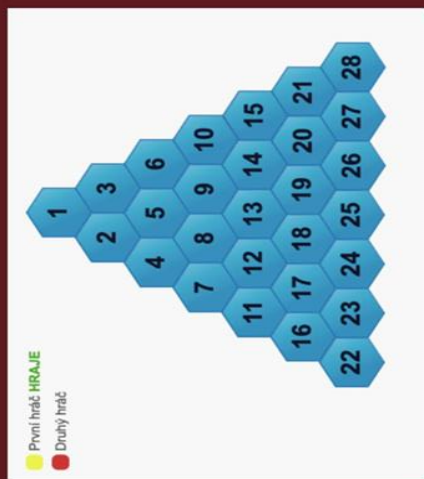
AZ kvíz – na vytvoření. Dostupné z: <https://azkviz.gjpslavicin.cz/>

Jak učit Velkou Moravu. Dostupné z: <https://blogy.rvp.cz/dejepis1zemepis/2010/02/04/jak-ucit-velkou-moravu-navrh-k-diskuzi/>

AZ kvíz – pravidla:

- Hra je určena pro 2 skupiny. Každá skupina má svou barvu – první žlutou a druhá červenou.
- Základním úkolem každé skupiny je propojit pomocí políček její barvy všechny tři strany trojúhelníka, který tvoří AZ-kvíz. Skupina, které se toto podaří, vyhrává.
- Políčko vaší barvy získáte, pokud správně odpovíte na otázku, nebo pokud vyberete správnou možnost z možností, které se k otázce vztahují (záleží na typu AZ-kvízu). Pokud vaše odpověď bude nesprávná, políčko, které jste si zvolili, bude zbarveno černě a je možné o něj losovat.
- Losování probíhá tak, že se na obrazovce střídají 2 různé obrázky. Když se objeví dva stejné obrázky vedle sebe, je nutné zmáčknout příslušnou klávesu. Pohotovější skupina obdrží políčko. Předčasné zmáčknutí klávesy automaticky připíše políčko druhé skupině.

RVP ZV – ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti

DOBEŠOVÁ Tereza

Ročník: 6. či 7. ročník

Časová náročnost: : 15 minut + 5 minut na sebereflexi

Organizační forma: Kooperativní forma

Metoda výuky: Aktivizující metoda

Učitel:

Slovní metoda mluvená monologická – vysvětlování

Žáci:

Slovní metoda mluvená dialogická – diskuze s pravidly

Aktivizující metoda – opakovací otázky

Klíčové kompetence: Kompetence k řešení problémů, Kompetence komunikativní, Kompetence sociální a personální

Průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova

Pomůcky: Vytištěné oboustranné kartičky – pozor na tisk správnou stranou.

Metodika:

Učitel žákům vysvětlí, že v dané hodině budou opakovat téma středověké společnosti formou dějepisného pexesa. Učitel žákům vysvětlí následující pravidla hry:

Žáci budou rozděleni do skupin po 4–5 osobách. V hraní začíná nejmladší osoba a žáci se střídají ve směru hodinových ručiček. Otáčí pexeso a hledají kartičky, které k sobě budou logicky náležet, tedy na položenou otázku bude navazovat správná odpověď. Nalezenou dvojici si vezme k sobě. Vyhrává člen skupinky s nejvyšším počtem kartiček a je učitelem odměněn (např. malou jedničkou za aktivitu).

Po skončení hry žáci svou práci individuálně ohodnotí pomocí formativního hodnocení (tzv. propustka z hodiny – například: Co jsem se naučil/a? V čem bych se rád/a zlepšil/a? Co mě k tématu ještě zajímá?)

Kartičky:

Kdo dle středověkých učenců ve vrcholném středověku tvořil společnost trojího lidu?	Společnost trojího lidu tvořili duchovní (ti, kteří se modlí), světský stav (ti, kteří bojují) a poddaní (ti, kteří pracují).	Středověká společnost byla společností feudální. Co to znamená?
Co bylo úkolem šlechty?	Úkolem šlechty bylo organizovat a řídit chod společnosti, zajišťovat ochranu proti nepřítelům a bránit a šířit křesťanskou víru.	Byla založena na lenních vztazích ⇒ panovník obdarovával půdou (lénem) své leníky, kteří mu byli zavázáni slibem
Co bylo úkolem duchovenstva?	Úkolem duchovenstva bylo pečovat o náboženský život věřících, šířit kulturu a vzdělanost.	Které osoby žily na okraji společnosti?
Platily pro všechny stejné právní předpisy?	Ne, středověk rozlišoval právo církevní, městské, poddanské a zemské právo (šlechta).	Na okraji společnosti žili tuláci, kejklíři, herci, žebráci, mrzáci, zločinci, prostitutky.
Kdo měl podíl na politické moci?	Podíl na moci měli pouze privilegované uzavřené skupiny – tzv. stavy.	

Bylo možné během života společensky stoupnout nebo klesnout?	Někdy ano, především šlo-li o sňatky či obchod (např. získání titulu za finanční obnos, nebo ztráta financí a tím i společ. postavení).	Co to byly pogromy?
Které osoby stály mimo křesťanskou společnost?	Mimo křesťanskou společnost stáli pohané a jinověrci.	Pogromy byly rasové nepokoje zaměřené proti Židům.
Jaké postavení měli v křesťanské Evropě Židé?	Židé byli pouze trpěni, ve městech obývali vlastní ulice nebo čtvrti. Zde měli své školy, hřbitovy a synagogy (modlitebny).	Kdo patřil mezi poddané?
Kdo patřil mezi světskou moc?	Mezi světskou moc patřili císař, králové, vévodové, knížata, hrabata, páni, nižší šlechta.	Mezi poddané patřili měšťané královských měst, obyvatelé poddanských měst a vesničky poddaní.

Seznam literatury a užitých zdrojů:

ČORNEJ, Petr, Ivana ČORNEJOVÁ a František PARKAN. In: *Dějepis pro gymnázia a střední školy 2: Středověk a raný novověk*. Praha: SPN, 2004, s. 48-52. ISBN 80-7235-152-4.

Duchovní stav. In: *Metodické centrum muzejní pedagogiky* [online]. Brno: Moravské zemské muzeum, 2011 [cit. 2023-08-17]. Dostupné z: <https://www.mcmp.cz/vzdelavani/priklady-dobre-praxe/detail/stredoveka-spolecnost/>

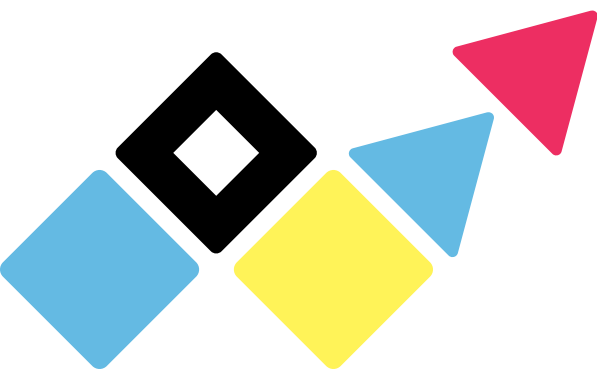
Měšťané. In: *Metodické centrum muzejní pedagogiky* [online]. Brno: Moravské zemské muzeum, 2011 [cit. 2023-08-17]. Dostupné z: <https://www.mcmp.cz/vzdelavani/priklady-dobre-praxe/detail/stredoveka-spolecnost/>

The Making of a Knight. In: *Amped Up Learning* [online]. Mansfield, Texas: Amped Up Learning, 2023 [cit. 2023-08-17]. Dostupné z: <https://ampeduplearning.com/middle-ages-primary-source-pack-google-compatible/#gallery-3>

Tři stavy na středověké miniatuře. In: *Wikipedie* [online]. San Francisco: Wikipedie [cit. 2023-08-17]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Feudalismus#/media/Soubor:Cleric-Knight-Workman.jpg>

Tři stavy ve formě diagramu. In: *Wikipedie* [online]. San Francisco: Wikipedie, 2019 [cit. 2023-08-17]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Feudalismus#/media/Soubor:Estamentos.gif>

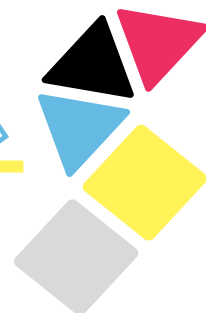
Vrcholný středověk. In: *SlidePlayer* [online]. SlidePlayer.cz, 2023 [cit. 2023-08-17]. Dostupné z: <https://slideplayer.cz/slide/2774325/>

RVP ZV – vymezení úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí

BOČKOVÁ Marie

Ročník: 7. ročník ZŠ

Časová náročnost: 20 – 25 minut

Organizační forma: hromadná + skupinová

Metoda výuky: Aktivizující metoda

Učitel: Dialogická: diskusní metoda (sněhová koule)

Žáci: Slovní: práce s textem (metoda aktivního čtení), Situační metoda (problémová situace)

Klíčové kompetence: Kompetence komunikativní, Kompetence k řešení problému, Kompetence občanská

Průřezová témata: Mediální výchova

Pomůcky: Pracovní list

Metodika:

Aktivita počítá s předchozí znalostí učiva o každodenním životě středověkých lidí.

Před rozdělením smluv proběhne ve třídě diskuse o všech možných nebezpečích a hrozbách, kterým běžní lidé ve středověku mohli čelit (nemoci, napadení divokou zvěří nebo lupiči, živelné pohromy...). Tím navedeme třídu k zamyšlení nad tím, kdo by mohl středověkým lidem poskytnout ochranu před těmito hrozbami – Bůh, jehož prostředníkem na zemi je církev.

Se smlouvou pracují žáci napřed samostatně, podtrhávají si vyhovující a nevhovující podmínky smlouvy. Z každé kategorie pak vyberou jedno pro ně stěžejní plus a minus. Rozhodnou se, zda by podepsali – na smlouvu se dívají ze dvou pohledů – z pohledu středověkého člověka a dnešního člověka. Poté se spojí do trojic a společně projednávají tyto stěžejní body a snaží se najít nějakou shodu. Stejným způsobem pak utvoří skupiny po 6 žácích, po 12 a pak se na věci musí dohodnout celá třída.

Společně s vyučující se pak projednají hlavní plusy a mínusy a proběhne hlasování o tom, kdo by podepsal jako středověký člověk a kdo jako moderní člověk. Po hlasování budou žáci navedeni k tomu, aby si smlouvu zkontrolovali a našli další důvod, proč by z pohledu moderního člověka neměli smlouvu podepsat – chybí příloha, datum podpisu smlouvy a kolonka pro podpis poskytovatele.

SMLOUVA O POSKYTOVÁNÍ SLUŽEB

Poskytovatel:

_____ (Název instituce)

a Objednatel:

_____ (Vaše jméno)

uzavírají tuto smlouvu o poskytnutí služby.

Základní ustanovení

- I. Předmětem této smlouvy je závazek Poskytovatele na základě této dohody poskytovat řádně a včas Objednateli služby vyplývající z posláních instituce.
- II. Objednatel se zavazuje za řádně provedené plnění předmětu smlouvy zaplatit Poskytovateli sjednanou cenu.

Doba plnění

Doba poskytování služby dle této smlouvy začíná jejím podpisem a je ukončena závažným porušením povinností ze strany Objednatele či jeho smrtí.

Práva a povinnosti Objednatele

1. Objednatel musí dodržovat Desatero přikázání, čili soupis základních pravidel stanovených Poskytovatelem. (příloha 1)
2. Objednatel je povinen se účastnit pravidelných bohoslužeb a oslav svátostí jako jsou například křty, biřmování, svatby, pohřby atd. Dále chodí pravidelně sdílet své potíže a prohřešky ke zpovědi.
3. Objednatel se zavazuje k držení 40denního půstu před Velikonocemi, během kterého vynechá ze stravy veškeré maso, vejce a mléčné výrobky.
4. Platby
 - 4.1 Objednatel se zavazuje k pravidelné úhradě desátku, tedy ročního poplatku Poskytovateli ve výši jedné desetiny z vlastní produkce nebo výdělku.
 - 4.2 Objednatel dále pravidelně rozdává almužny, tzn. příspěvky chudým a nemocným v dobrovolné výši.
 - 4.3 V případě porušení některého z deseti přikázání je Objednatel povinen toto porušení nahlásit při zpovědi a následně uhradit tzv. odpustek, tedy finanční náhradu za prohřešek, jejíž výše bude stanovena podle závažnosti prohřešku.
 - 4.4 V případě dlouhodobého nehrzení těchto poplatků bude Objednatel po smrti odeslán do očištnice na dobu stanovenou Poskytovatelem.
5. Objednatel smí využívat i ostatních služeb poskytovaných Poskytovatelem jako jsou nemocnice, útulky, soudy, školy nebo kláštery.
6. V případě dlouhodobého řádného plnění těchto povinností získává Objednatel nárok na spasení duše a posmrtný pobyt v ráji.

Práva a povinnosti Poskytovatele

1. Poskytovatel je povinen poskytovat duchovní péči všem Objednatelům, kteří řádně plní své povinnosti. Základní povinností Poskytovatele je organizace pravidelných bohoslužeb, zpovědí a oslav svátostí. Dále pro potřeby Objednatelů provozuje školy, kláštery, nemocnice a útulky.
2. Prostředky na organizaci akcí a správu objektů Poskytovatel získává z povinných příspěvků od všech Objednatelů.
3. Poskytovatel je povinen odměnit Objednatele za řádné plnění jejich povinností zajištěním jejich spásy a sjednáním trvalého pobytu v ráji.
4. V případě neplnění povinností ze strany Objednatelů má Poskytovatel právo jejich prohřešky potrestat nařízením k pokání, uhrazení odpustku či posmrtným pobytem v očištění.

Smlouva byla uzavřena v _____ dne _____

podpis Objednatele: _____

Návod na práci se smlouvou:

1. Smlouvu si přečtěte. Během čtení vyznačte podmínky smlouvy, které vám vyhovují a které vám nevyhovují. K tomu použijte znaménka + a – nebo barvy červenou a zelenou.
2. Po přečtení textu vepište do hlavičky smlouvy název instituce, se kterou si myslíte, že smlouvu uzavíráte (Poskytovatel).
3. Rozhodněte se a zakroužkujte, zda byste tuto smlouvu podepsali jako:

člověk žijící ve středověku: ANO / NE

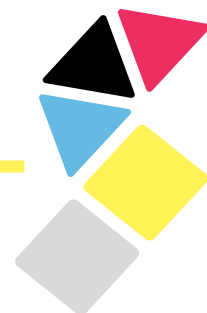
člověk žijící v dnešní době ANO / NE

➤ Proč jste se tak rozhodli?

RVP G – charakterizuje základní rysy vývoje na našem území – kultura a společnost

FAJTOVÁ Veronika

Ročník: 1. a 2. ročník čtyřletého gymnázia

Časová náročnost: : 20 minut

Organizační forma: Kooperativní forma

Metoda výuky: Aktivizující metoda

Učitel:

Slovní metoda mluvená monologická – vysvětlování

Žáci:

Slovní metoda mluvená dialogická – diskuze s pravidly

Aktivizující metoda – opakovací otázky

Klíčové kompetence: Kompetence k řešení problému, Kompetence komunikativní, Kompetence sociální a personální

Průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova

Pomůcky: Počítač s projektorem

Metodika:

Učitel promítne hru na zeď a dá pokyn žákům se rozdělit do skupin. Podle počtu žáků je možné hrát ve dvojicích i jednotlivcích. Učitel žákům vysvětlí pravidla hry.

Skupinky si musí určit svého mluvčího, který vybírá otázky a odpovídá na ně po dohodě s ostatními spoluhráči ve skupině. Jednotlivé skupiny si prostřednictvím svého mluvčího postupně vybírají téma a náročnost otázky z hracího plánu. Každá otázka je ohodnocena body podle její náročnosti. Skupina, která si otázku vybrala, odpovídá (ostatní skupiny nemají možnost odpovědět).

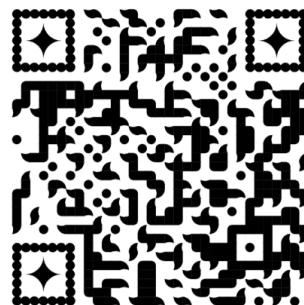
Správnost odpovědi učitel zkontroluje při kliknutí na tlačítko „správná odpověď/reveal correct response - spacebar.“ Poté učitel přidělí získané body jednotlivým skupinám (počítadlo skupinek v dolní části herního pole). Za každou správně zodpovězenou otázku přičítáme příslušné skupině daný počet bodů (1000-5000, ale hodnotu bodů lze změnit). Za špatnou odpověď stejný počet bodů odečítáme.

Pro návrat na herní plán učitel klikne na tlačítko „pokračovat/continue esc“.
Tlačítko zodpovězené otázky změni barvu a již jej není možné použít. Ve hře pokračuje v dohodnutém pořadí další skupina výběrem otázky.

Hra končí, jakmile jsou zodpovězeny všechny otázky, tzn. všechna tlačítka na hracím plánu změni barvu případně do pokynu učitele.

Zkrácený odkaz a QR kód odkazují na originální herní plán vytvořený studentkou.

<https://1url.cz/SuWyT>

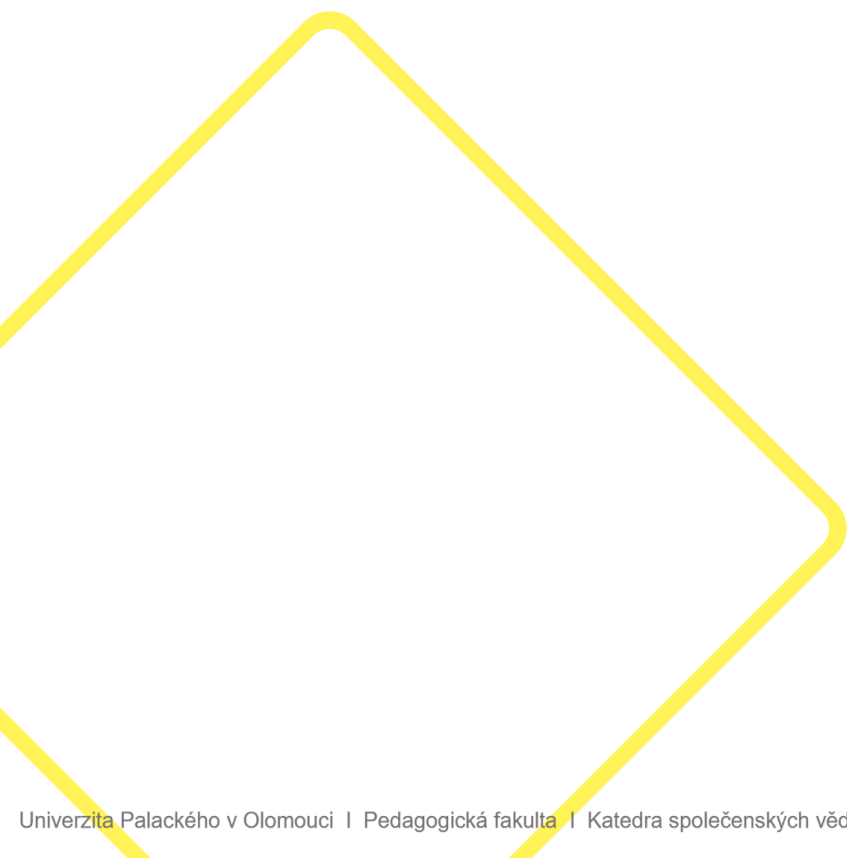

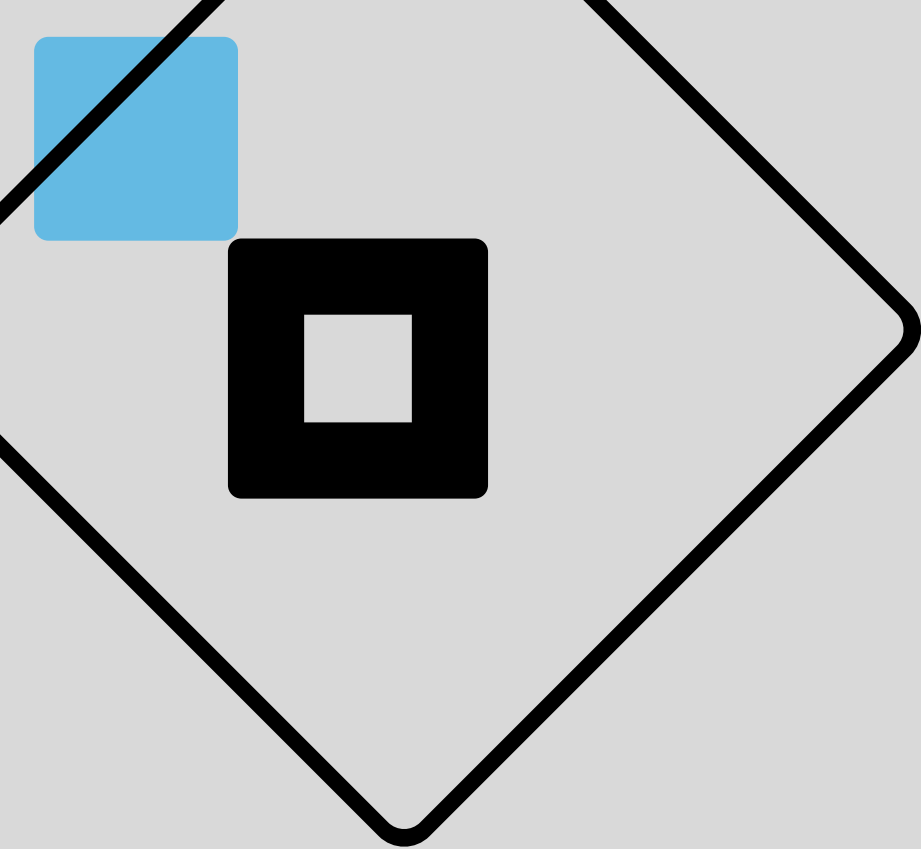
Přes tento odkaz můžete do aplikace zadat vlastní otázky a odpovědi.

<https://jeopardylabs.com/>

Herní plán:

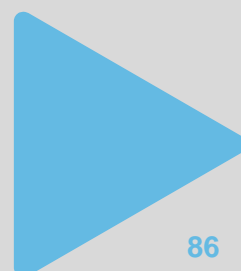
	Středověká literatura	Románská kultura	Gotická kultura	Vzdělanost ve středověku	Církev a společnost
	1000	1000	1000	1000	1000
	2000	2000	2000	2000	2000
	3000	3000	3000	3000	3000
	4000	4000	4000	4000	4000
	5000	5000	5000	5000	5000
M E N U	Team 1 0 + -		Team 2 0 + -		

Slovní metody

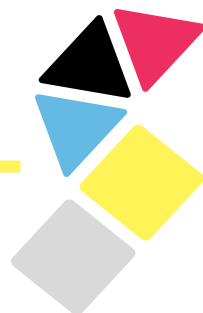
*Středověk (KŘESŤANSTVÍ
A STŘEDOVĚKÁ KULTURA)*

RVP ZV – vymezení úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám – význam Jana Husa

BRUKNER Vít

Ročník: 6. či 7. ročník

Časová náročnost: 45 minut – 15 minut (výklad učitele) + 5 minut (vysvětlení pravidel aktivity) + 10 minut (příprava na výstup) + 5 minut (výstupy žáků a vyhodnocení) + 10 minut (vysvětlení pravidel další aktivity v rámci domácí přípravy + závěr hodiny)

Organizační forma: Frontální, individualizovaná forma

Metoda výuky: Slovní metoda

Učitel:

Slovní metoda mluvená monologická – výklad (zábavný)

Slovní metoda mluvená dialogická – heuristická metoda

Žáci:

Názorně-demonstrační metoda: Práce s obrazem

Slovní metoda psaná – skimming and scanning

Dovednostně-praktická metoda – konstrukce ideje či názoru

Slovní metoda mluvená monologická – výklad, impromptu prezentace

Klíčové kompetence: Kompetence digitální, Kompetence komunikativní, Kompetence občanská

Průřezová témata: Výchova demokratického občana

Pomůcky: Počítač s projektorem, vytištěný text pro každého žáka/žákyni, pro domácí přípravu potřeba počítač

Metodika:

Učitel promítne na tabuli badatelskou otázku dané hodiny „Proč si připomínáme smrt Jana Husa?“ Následně rychle zopakuje společnost ve 14. a 15. století a uvede okolnosti smrti Jana Husa a jak jeho smrt v dnešní době připomíná.

Poté rozdává každému žákovi předem vytištěný text. Poučí ho o nutnosti zběžně přečíst a vybrat nejdůležitější pasáže (metoda skimming and scanning). Žáci mají za úkol najít v textu základní myšlenky a připravit si z nich minutový projev, který nesmí číst, ale musí říkat vlastními slovy, ale s psanou podporou.

Společnost ve 14. a 15. století

„ora et labora (modli se a pracuj)“

Každý má svůj úkol:

1. Panovník vládne.
2. Kněží se modlí.
3. Rytíři chrání ostatní.
4. Poddaní se modlí a pracují.

Společnost ve 14. a 15. století

Církev **zneužívá** svého postavení.

Mnohoobročnictví
Odpustky
Atd.

Jan Hus jim do toho hodil vidle...

Příklad č. 1
6. 7. 2023

Příklad č. 2

Příklad č. 3

Vlajka prezidenta republiky

- standarta

Popište standarta prezidenta republiky.

Kdy vlaje standarta nad Pražským hradem?

Pojďme si to shrnout! Čím si tedy připomínáme smrt Jana Husa?

1. V každodenním životě (6.7. = den volna).
2. V umění.
3. V politice (vlajka prezidenta republiky).

Proč si připomínáme smrt Jana Husa?

Přečti si text, který ti rozdá učitel.

Nyní vyber z textu základní myšlenky a připrav si **minutový projev**, který nesmíš číst, ale musíš jej říkat vlastními slovy, ale s tím, že můžeš do papíru nahlédnout.

A jelikož tě cvičíme v odolnosti proti stresu a v práci pod časovým tlakem, na přípravu máš pouze 10 minut a musíš se především věnovat zodpovězení otázky „Proč si připomínáme smrt Jana Husa?“

Např.

Smrt Jana Husa si připomínáme, protože zastával hodnoty, které byly v rozporu s tehdejšími názory společnosti (církve) a položil za ně svůj život...

Následně vystoupí dobrovolně 3 žáci. Proč? Protože můžeš získat 1 za aktivitu.

Úkol pro žáky:

Vytvoř prezentační obrázek (poster), který by ukazoval Husův Starter pack - tedy charakteristické vlastnosti, které by podle tebe Jan Hus měl mít.

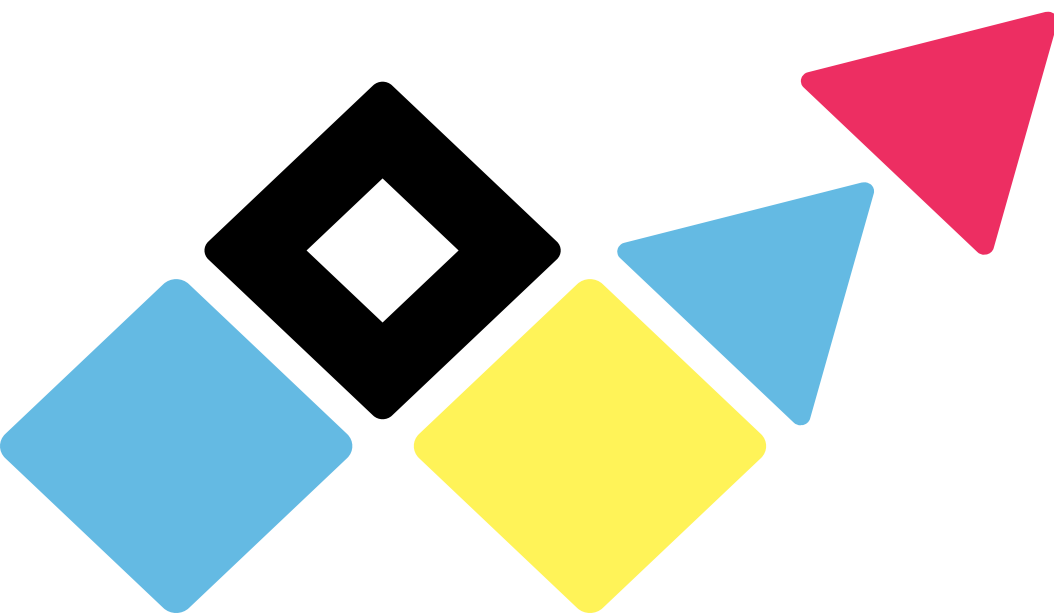

Příklad Starter packu:

Zdroje

- SIEGLOVÁ, Dagmar. Konec školní nudy – Didaktické metody pro 21. století. Praha 2019.
- Malostranský kancionál, 1569, Národní knihovna ČR, XVII A 3, fol. 363r. Dostupné z: <https://temata.rozhlas.cz/mistr-jan-hus-v-predstavach-umelcu-8154354> [cit. 20.11. 2023].
- Dějiny ve škole – Dějepis ve 21. století. Ústav pro studium totalitních režimů. Dostupné z: <http://dejinyveskole.dejepis21.cz/oprojektu.html> [cit. 20.11. 2023].
- Velvyslanectví České republiky v Bruselu. 6. července - Den upálení mistra Jana Husa. Dostupné z: <https://www.mzv.cz/brussels/cz/krajane skolstvi kultura/aktuality/ceske svatky/x6 cervence den upaleni mistra jana husa.html> [cit. 20.11. 2023].
- TOLLINGEROVÁ, Daniela. Česko si připomíná den upálení mistra Jana Husa. Kritika církve odsoudil koncil před 607 lety. In: *irozhlas.cz* [online] 6.7. 2022 [cit. 20.11. 2023]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/veda-technologie/historie/mistr-jan-hus-upaleni-cirkev-kostnice_2207061001_mst
- Daraz Online Shopping. Harry Potter Starter pack. In: *Facebook* [online] 10.9. 2018 [cit. 20.11. 2023]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/darazpk/photos/love-harry-potter-heres-a-starter-pack-for-all-the-true-potterheads-out-thesho/1459414544202185/>
- CZECH REDDIT. In *TikTok* [online] 13.7. 2022 [cit. 20.11. 2023]. Dostupné z: <https://www.tiktok.com/@czechreddit/video/7119663801519082757?lang=cs-CZ>

Jelikož je učitel cvičí v odolnosti proti stresu a v práci pod časovým tlakem, na přípravu dá pouze 10 minut. V následném projevu musí být především zodpovězena otázka „Proč si připomínáme smrt Jana Husa?“. Poté před třídou vystoupí 3 dobrovolníci či žáci, které učitel určí. Buď všichni či pouze nejlepší z nich poté dostane odměnu – např. ve formě jedničky. Projev bude učitel stopovat.

Během domácí přípravy může být zadán ještě jeden návazný úkol. Žáci by měli vytvořit prezentační obrázek (polster, například v Canvě či power pointu), který by ukazoval Husův Starter pack - tedy by zobrazoval charakteristické vlastnosti či jevy k němu se vztahující. Kdo doma nemá počítač, může Starter pack namalovat na A4. Důležitá je kreativita i design obrázku.

Pracovní list:

6. července - Den upálení mistra Jana Husa

Bylo to na církevním koncilu ve švýcarské Kostnici v roce 1415. Tehdy byl Jan Hus po několikaměsíčním věznění odsouzen jako kacíř a krutě popraven. Odmítl totiž odvolat své učení o nápravě církve, která tehdy zažívala obrovský morální úpadek. Husova smrt však ještě zesílila vliv jeho myšlenek a vyústila až v husitskou revoluci. K odkazu Jan Husa se vedle husitů hlásí i další církve. Jako svatý mučedník je spolu s Jeronýmem Pražským uctíván například pravoslavnou církví. V roce 1999 byl mistr Jan Hus označen za reformátora církve samotným papežem Janem Pavlem II. Ten tehdy i veřejně politoval jeho upálení.

Jan Hus se narodil kolem roku 1370 v Husinci u Prachatic. Vyučoval na pražské univerzitě (od roku 1398) a posléze se stal i jejím rektorem. V roce 1400 byl vysvěcen jako římskokatolický kněz a od roku 1402 působil jako kazatel v betlémské kapli.

Jan Hus se ve svých kázáních inspiroval učením reformátora Johna Wycliffa. Ostře kritizoval poměry v církvi, která se obohacovala prodáváním odpustků. Upozorňoval na morální úpadek církve a hledal řešení k její nápravě.

To vedlo až k tomu, že arcibiskup prohlásil Husa za kacíře, posléze na něho byla uvalena kladba. Pod hrozbou zákazu konání bohoslužeb odešel Jan Hus do Kozího Hrádku a začíná kázat pod širým nebem.

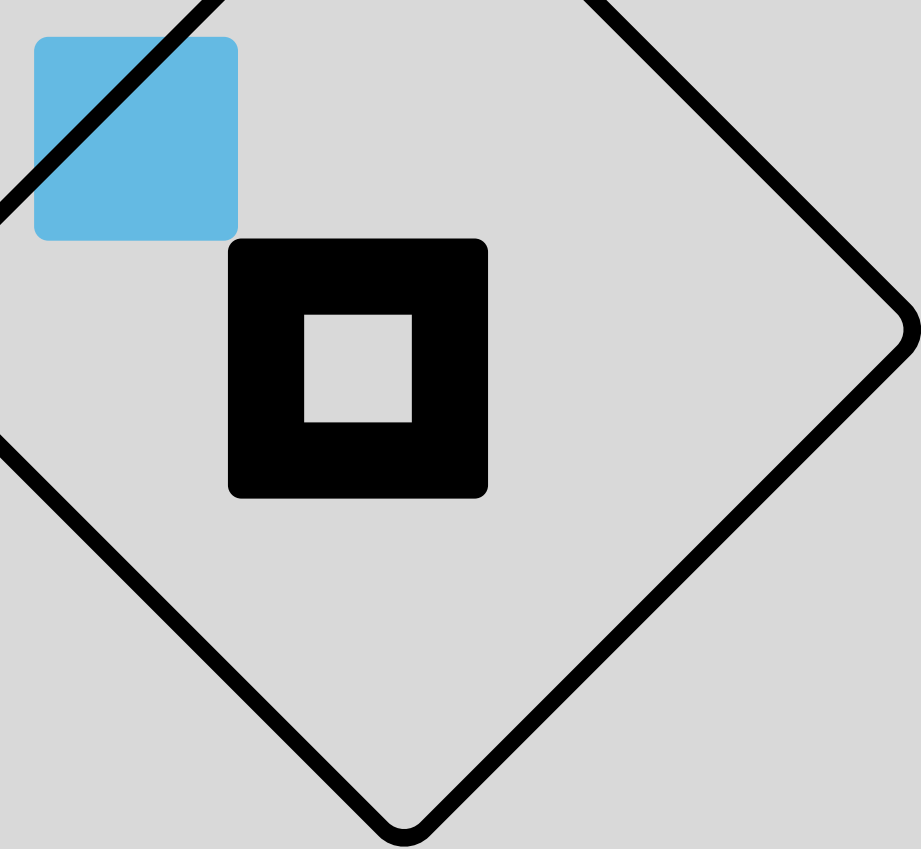
Jan Hus za svůj život vydal několik klíčových teologických spisů, mj. s názvy Knížky o svatokupectví, Postilla nebo Výklad viery, Desatera a Páteře. V roce 1414 Jan Hus odjíždí hájit své názory na církevní koncil do Kostnice. Spoléhá přitom na ochranu císaře Zikmunda, který ho však zradil. Ve vykonstruovaném procesu několikrát odmítá odvolat své učení. Nakonec je odsouzen a 6. července 1415 upálen na hranici před hradbami Kostnice. Jeho popel byl vysypán do řeky Rýn, aby jeho ostatky nemohly být uctívány.

Mistr Jan Hus nebyl jenom velkým náboženským myslitelem, zasadil se také o vývoj českého jazyka. Právě jeho reforma českého pravopisu je spojována s odstraněním spřežek a zavedením diakritiky.

Seznam literatury a užitých zdrojů:

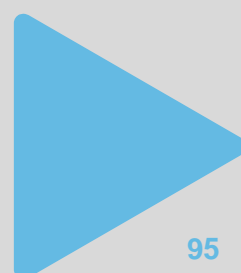
Den upálení mistra Jana Husa. Dostupné z:

https://www.mzv.cz/brussels/cz/krajane_skolstvi_kultura/aktuality/ceske_svatky/x6_cerven ce_den_upaleni_mistra_jana_husa.html

Názorně-demonstrační metody

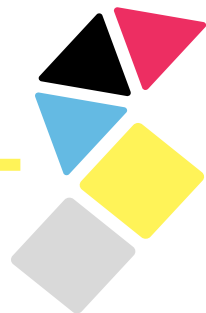
*Středověk (KŘESŤANSTVÍ
A STŘEDOVĚKÁ KULTURA)*

RVP G – definuje proměny hospodářského a politického uspořádání středověké společnosti 5.–15. století a jeho specifické projevy ve vybraných státních celcích

MULIKOVÁ Kristýna

Ročník: 2. ročník gymnázií

Časová náročnost: 10 minut (+ 5 minut na uvedení a vysvětlení aktivity)

Organizační forma: frontální, samostatná

Metoda výuky:

Učitel:

Slovní metoda mluvená monologická – vysvětlování

Žáci:

Slovní metoda písemná – analýza textu

Názorně-demonstrační metoda – práce se schématem, práce s obrázkem

Klíčové kompetence: k učení

Průřezová témata: výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Pomůcky: počítač a dataprojektor, vytištěné materiály

Metodika:

Učitel žákům vysvětlí, že v dané hodině se budou věnovat uspořádání středověké společnosti v období vrcholného středověku.

Poté vyučující rozdá tištěné materiály k tématu feudalismus (viz Pracovní list na další straně). Žáci po přečtení a analýze textu pracují se schématem, ve kterém charakterizují feudální vztah mezi seniorem a vazalem. Jejich úkolem je tedy vypsání podstatných pojmů z textu, které by se logicky do schématu hodily.

Po společné kontrole první části pracovního listu, žáci přecházejí k obrazu.

Každý obraz samostatně analyzují a společně s učitelem zodpovídají otázky na straně obrazu.

Lenní systém lze v další části aplikovat na pyramidu trojího lidu a rozšířit o vztah mezi lenním pánem a poddanými.

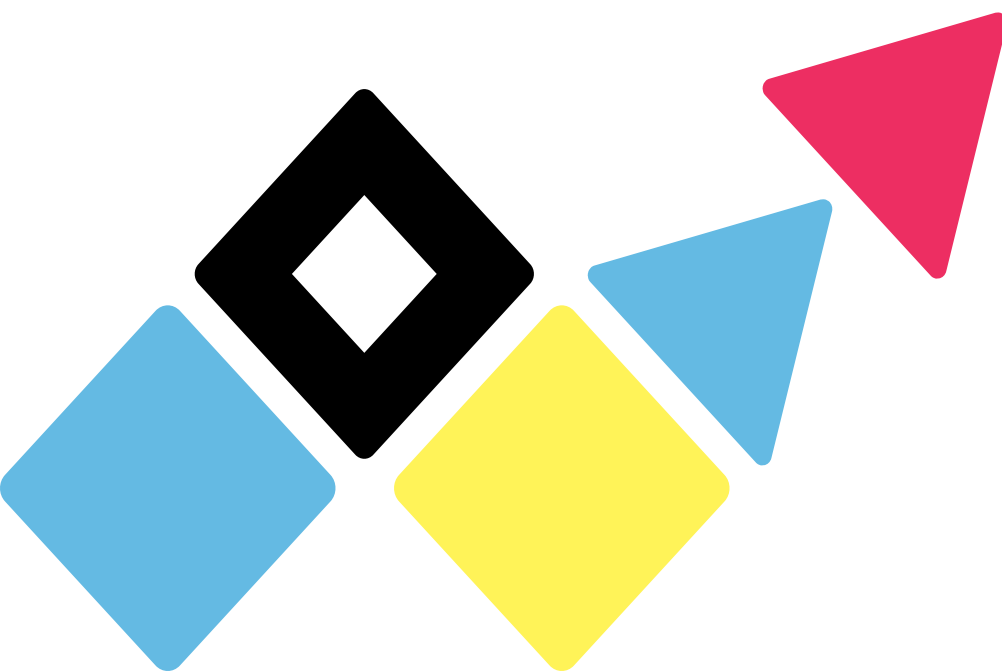

Seznam literatury a užitých zdrojů:

Pracovní list:

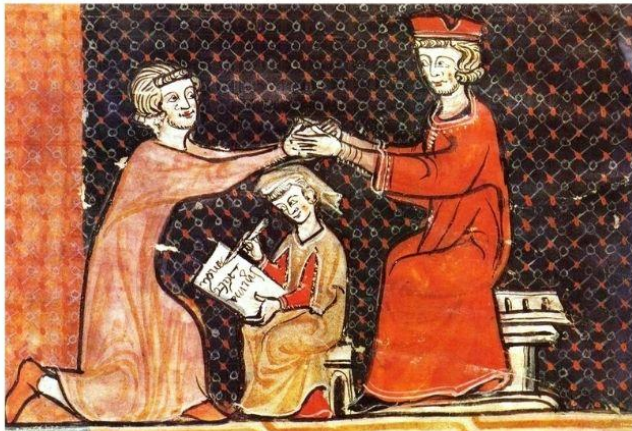
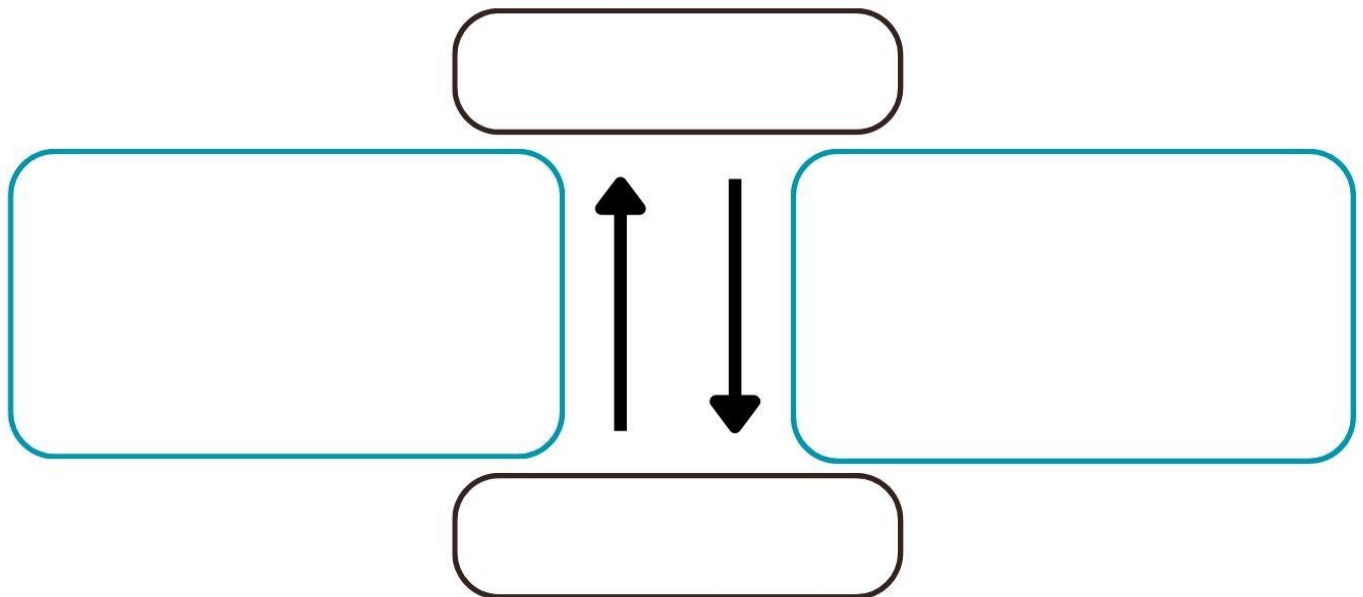
Text: Vývoj veřejné správy od raného středověku do roku 1620 [online]. In: s. 1 [cit. 2024-03-30]. Dostupné z: <https://is.muni.cz/el/1456/jaro2007/PVVESP/3210991/Prednaska.2.podklady.pdf>.

Obrázek: Hommage au Moyen Age - miniature. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2024-04-27]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Hommage_%28feudal%29.

FEUDALISMUS - LENNÍ SYSTÉM:

Feudální systém byl nejrozšířenějším společenským systémem nejen v Evropě, ale i v Indii a Číně. Spočíval na propůjčení půdy prostřednictvím vlastníka země a na osobních vztazích mezi ním a jeho družiníky - tzv. lenní vztahy (**feudum** = **léno**). Lenní vztahy jako celek představovaly právní soustavu, která byla důležitá nejen ve veřejném životě, ale i ve vztazích hospodářských a sociálních. Byly to právní vztahy mezi vrchním vlastníkem léna (seniorem, lenním pánem) a vazalem (leníkem), jemuž senior propůjčoval po složení lenního slibu léno (půdu) k užívání a poskytoval mu ochranu (vojenskou/právní). Vazal byl povinen odvádět svému pánovi daně (dávky v naturáliích) a sloužit v jeho vojenské družině. Sám vazal mohl svou půdu dále propůjčovat, byl tedy jak vazalem, tak i lenním pánem. Vytvoření feudálního vztahu bylo velmi ritualizované a doprovázel ho lenní slib, při kterém vazal mimo jiné přísahal věrnost svému pánovi.

Jaká ceremonie související s převzetím léna je zde vyobrazena?

Určete role feudálního vztahu postav na obrázku.

Popište pozici, ve které se ústřední postavy nachází, a určete, co symbolizuje.

Kdo mohl v rámci hierarchie společnosti vrcholného středověku s největší pravděpodobností propůjčovat půdu?

RVP G – vymezení specifika islámské oblasti

LUPÍK Denis

Ročník: 1. ročník gymnázia

Časová náročnost: 10 minut (+ 5 minut na uvedení a vysvětlení aktivity)

Organizační forma: frontální, skupinová

Metoda výuky:

Učitel:

Slovní metoda mluvená monologická – vysvětlování

Žáci:

Komplexní metoda složená z:

Názorně-demonstrační – práce s obrazem

Slovní metoda mluvená dialogická – diskuze

Slovní metoda psaná – poznamenání si svých poznatků

Klíčové kompetence: komunikativní, k učení, sociální a personální, k řešení problémů

Průřezová témata: výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Pomůcky: tablety, mobily, nebo vytisknuté papíry, propisky, projektor, učitelův počítač, aplikace čtečka QR kódů

Metodika:

Učitel žákům vysvětlí, že cílem hodiny je vymezení si specifika muslimské kultury. Na počátku si společně ukáží obrázky z muslimského světa a zkusí u něj identifikovat nějaká specifika, která jsou typická především pro muslimský svět. Žáci by měli poukázat na způsob oblékání, stavby, půlměsíc. Učitel se případně doptá či okomentuje.

V další fázi hodiny učitel objasní aktivitu, které se budou žáci při následné skupinové práci věnovat (nejméně pět skupin). Každá skupina dostane tablety a QR kódem. Tam se budou moci dostat na několik obrázků (případně dostanou papíry s barevně vytisknutými obrázky). Úkolem žáků bude zkusit popsat, co se na daných obrázcích nachází. Bude jim dána předem informace, že tematika obrázků se nějakým způsobem týká pravidel muslimské víry.

Současně budou na tabuli promítnuty návodné otázky, na které je možné se zaměřit:

- Co lidé na obrázcích dělají?
- Jak to může souviset s jejich vírou?
- Jaké drobnosti či detaily k tomu nasvědčují?
- Jak byste toto pravidlo, kterým se každý muslim musí řídit, pojmenovali?

Každá skupina si k obrázkům dělá poznámky. Nakonec budou obrázky každé skupiny na tabuli promítnuty a skupiny se je pokusí okomentovat a dáme jim ucelený název.

Poznámky autora a možné řešení:

Je nutné upozornit, že první skupina obrázků je složitější. Je možné to tedy vykompenzovat větším počtem účastníků v této skupině.

U Vyznání víry se zaměříme na odklon od starých bohů (polyteismu) pouze k jednomu bohu Alláhovi. Alláh je symbolizován půlměsícem či světlem. Jeho podoba v Islámu se nesmí zobrazovat.

Modlitba – hodiny (modlitba 5x denně), směrem na východ k Mekce.

Almužna – muž rozdává chudým, chleba, peníze.

Půst – přes den se muž věnuje modlitbě a jídlo odsouvá stranou jako méně potřebné. Jelikož se odevzdává Alláhovi, tak přes den nejí a ani nevykonává jiné neřesti. V noci je ho však Alláh nevidí, proto po západu slunce jí a kouří.

Pouť – povinnost alespoň jednou za život putovat do Mekky. Musí tam tedy každý (stařec, dospělí, dítě).

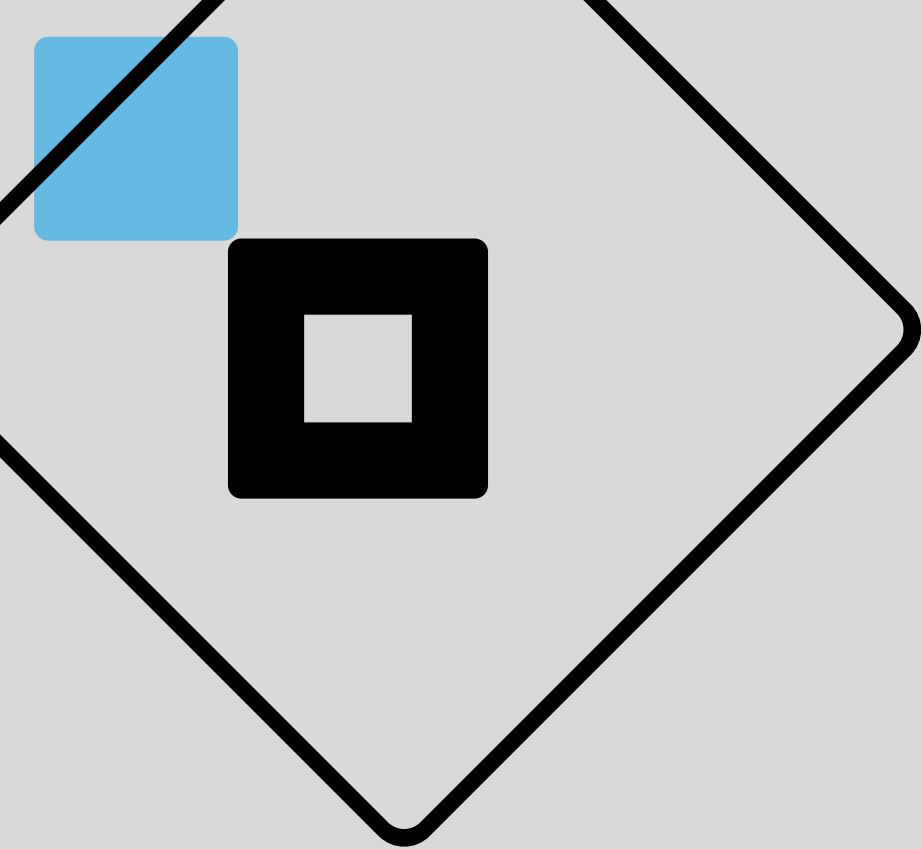
Doporučené materiály:

LUPÍK, Denis, 2024. *Obrázky Pěti pilířů Islámu*. Dostupné také z: https://drive.google.com/file/d/1Gtq9Ty_YDUsqxJ8XfusutN8wSkdYoKGU/view?usp=sharing

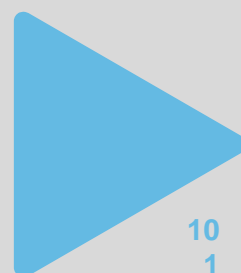
Seznam literatury a užitéch zdrojů:

Obrázky Pěti pilířů Islámu - Umělá inteligence Microsoft Copilot, 10. 3. 2024. Dostupné z: <https://www.microsoft.com/cs-cz/microsoft-copilot>. [cit. 11. 5. 2024].

Slovní metody

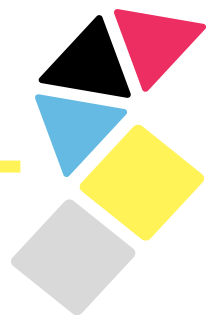
*Počátek novověku (OBJEVY
A DOBÝVÁNÍ, POČÁTKY
NOVÉ DOBY)*

RVP ZV – vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve – porovnání středověku a novověku

KANDRNÁLOVÁ Martina

Ročník: 6. či 7. ročník

Časová náročnost: : 15 minut + 5 minut na zhodnocení

Organizační forma: Kooperativní forma

Metoda výuky: Slovní metoda

Učitel:

Slovní metoda mluvená dialogická – heuristická metoda

Slovní metoda mluvená monologická – vysvětlování

Žáci:

Názorně-demonstrační metoda: Práce s obrazem

Dovednostně-praktická metoda – konstrukce ideje či názoru

Klíčové kompetence: Kompetence k učení, Kompetence sociální a personální, Kompetence komunikativní

Průřezová témata: Multikulturní výchova

Pomůcky: Vytisknuté sady kartiček dle počtu skupin – rozdělit na 2 hromádky, pytlíčky na kartičky

Metodika:

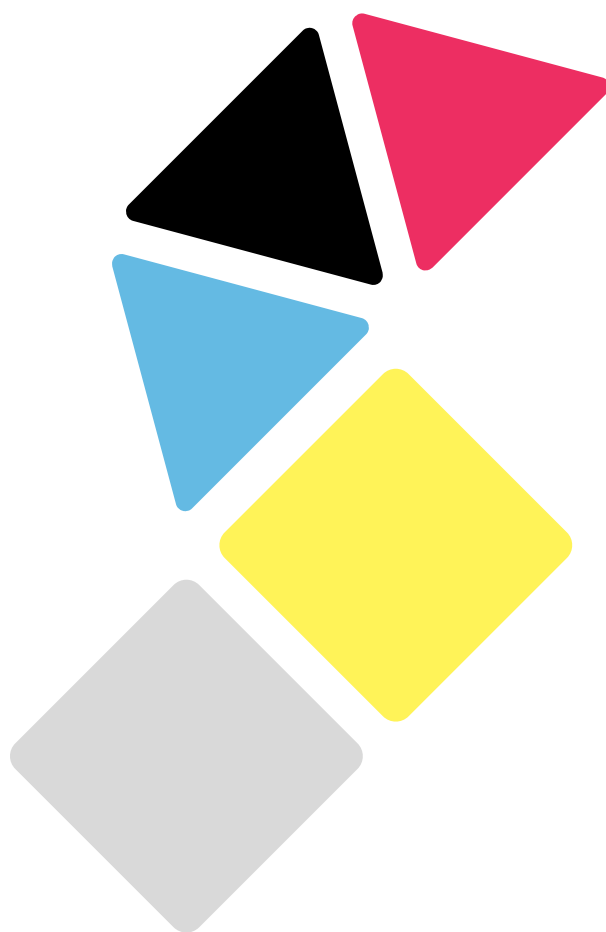
Učitel žákům vysvětlí, že v dané hodině budou opakovat téma středověké kultury a porovnávat je s novověkem skrze diskuzi a argumentaci.

Evokace hodiny bude probíhat prostřednictvím obrázku, který učitel promítne přes projektor. Tím si vzpomene na látku středověku a uvidí rozdíl oproti k novověku a vztah novověku k antice.

Žáci se rozdělí do skupin. Jednotlivé skupiny se ještě rozdělí na dvě podskupiny. Každá skupina dostane jeden pytlíček s lístečky. Jedna podskupina se bude věnovat středověku a druhá novověku.

Žáci mají za úkol si pročíst lístečky. Zapnou se stopky a 10 min žáci argumentují za svou epochu a snaží se přesvědčit protistranu, že je jejich epocha lepší. Cílem je, aby se žáci ponořili do myšlení oné doby a naučili se slušně, tolerantně a asertivně argumentovat. Na závěr proběhne zhodnocení aktivity.

Učitel si může samozřejmě lístečky přepsat a použít obsah více na míru své třídě dle probraného učiva.

Evokační obrázek:

Dokážeš obrázky správně zařadit a popsat?

Kartičky:

ideál člověka ve středověku	ideál člověka v raném novověku
Modlit se, modlit se, modlit se. Pracujeme a platíme církvi daně a desátky. Veškerá moc je v rukách církve.	Rádi se vzděláváme a cestujeme za novými poznatky. Na důležité pozice patří vzdělaní lidé.
Jsmo uzavřenější a moc necestujeme.	Chceme poznávat svět, učíme se novým věcem.
Tmavé a studené hrady.	Teplé a útulné zámky i paláce plné světla se zahradou.
Gotický sloh, katedrály, kámen, lomený oblouk, lehkost, rozetová okna, fiály, chrlič.	Renezanční sloh, vychází z antické kultury, rovné a přímé linie, arkády, pilíře, římsy.
Vše, co je potřeba, už bylo objeveno.	Zámořské objevy, hledání nových cest, surovin a zemí.
Latina je jazyk vzdělanců, nic jiného nepotřebujeme.	Ovládáme řečtinu, překládáme bibli do rodných jazyků, ať jí všichni rozumí.
Petr Parléř, Matyáš z Arrasu,	Leonardo da Vinci, Michelangelo Buonarroti,
Knihy opisujeme v kláštorech, jsou drahé a málokdo si je může dovolit. Jsou hlavně náboženské. (Chelčický, Akvinský)	Máme knihtisk! Vyrábět knihy je mnohem rychlejší a levnější. Čteme i zábavné knihy (Shakespeare, Cervantes)
Ve středu všeho je Bůh! Církev je neomylná.	Ve středu světa je člověk. Jedná církev správně?

RVP G – vymezí základní znaky stavovství a absolutismu; uvede konkrétní projevy v jednotlivých zemích a příklady střetů

TKADLEC Marek

Ročník: 7. a 8. ročník

Tematický celek: Novověk – stavovství a absolutismus

Časová náročnost: 45 minut

Organizační forma: Frontální forma

Metoda výuky: Slovní metoda

Učitel:

Slovní metoda mluvená monologická – výklad, vysvětlování

Slovní metoda mluvená dialogická – heuristická metoda, rozhovor

Žáci:

Slovní metoda mluvená dialogická – rozhovor

Názorně-demonstrační metoda – práce s obrazem (ikonografie, ikonologie)

Dovednostně-praktická metoda – konstrukce ideje a názoru

Klíčové kompetence: Kompetence k učení, Kompetence komunikativní, Kompetence sociální a personální

Průřezová témata: Enviromentální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Pomůcky: Počítač s projektorem

Metodika:

Učitel postupuje dle prezentace. Střídá výklad s vysvětlováním základních rozdílů mezi stavovskou a absolutistickou monarchií.

Hodina tedy bude mít ráz spíše sumarizující. Je možné ji použít jako iniciační k tématu novověkých režimů, případně jako shrnující na konci novověku.

U obrázků se učitel zastaví a heuristiky bude žáky vést k výkladu smyslu obrázků.

V závěru prezentace se nachází shrnující graf, který si žáci překreslí do sešitů.

Stavy společnosti:

Ikonografie:

Nejdříve jednoduše popiš obrázek. Kolik osob, věcí? Jak vypadají?

Ikonologie:

Následně zkus vysvětlit, proč na obrázku ony jevy jsou a co můžou znamenat. Například vysvětli význam proč dvě osoby sedí na zádech třetí osoby.

Absolutismus:

Ikonografie: Nejdříve jednoduše popiš obrázek. Kolik osob, věcí? Jak vypadají? Nějaká slova?

Ikonologie: Následně zkus vysvětlit, proč na obrázku ony jevy jsou a co můžou znamenat. Například vysvětli význam osoby na horním obrázku.

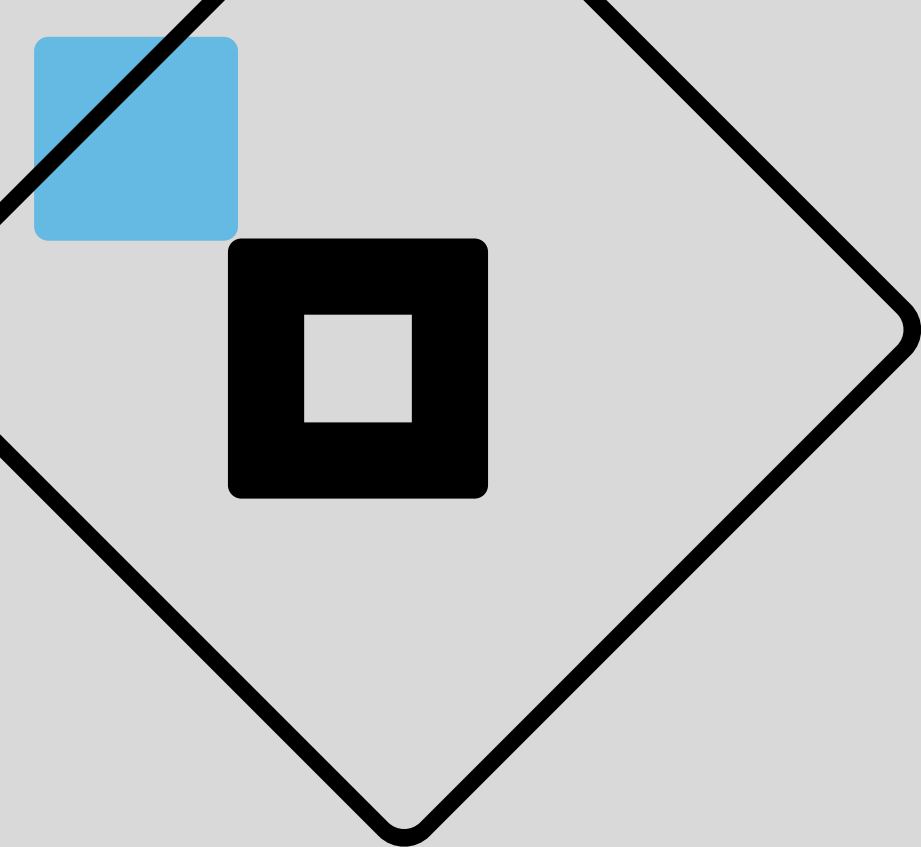
Seznam literatury a užitých zdrojů:

Karikatura z období Francouzské revoluce: Třetí stav nese na svých bedrech šlechtu a církve. Dostupné z:

https://cs.wikipedia.org/wiki/T%C5%99et%C3%AD_stav#/media/Soubor:Troisordres.jpg

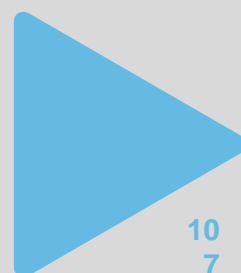
Obálka knihy "Leviathan", 1651. Dostupné z:

https://cs.wikipedia.org/wiki/Leviathan_%28knih%C3%AD%29#/media/Soubor:Leviathan_by_Thomas_Hobbes.jpg

Slovní metody

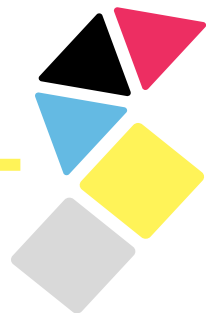
Osvícenství, revoluce a idea svobody, modernizace společnosti (MODERNIZACE SPOLEČNOSTI)

RVP ZV – objasní souvislost mezi událostmi Francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbití starých společenských struktur v Evropě

GABRHELÍK Michal

Ročník: 8. ročník

Časová náročnost: 30-40 minut

Organizační forma: samostatná nebo skupinová, frontální

Metoda výuky: Slovní metoda psaná – Časová osa (SIEGLOVÁ, 2019, s. 179-181)

Klíčové kompetence: k učení (učí se využívat práci s časovou osou)

Průřezová témata: výchova demokratického občana, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Pomůcky: učebnice, pracovní listy s předpřipravenou časovou osou

Metodika:

Učitel žákům vysvětlí, že cílem hodiny je seznámit se s novým tématem Francouzské revoluce a Napoleonovy doby. Nové téma bude představeno pomocí metody Časové osy, se kterou se žáci naučí pracovat. Učitel žákům vysvětlí, jak funguje časová osa. Žáci dostanou za úkol s pomocí učebnice nebo vlastních znalostí vyplnit prázdná místa v předpřipravené časové ose. Seznámí se tak i s tím, jak je nově probírané téma prezentováno učebnicí. Vyučující průběžně kontroluje žáky a vypomáhá jim v případě potřeby. V závěru si všichni společně projdou časovou osu, kterou vyučující rovněž prezentuje přes projektor. Učebnice je součástí kontextualizace (VÁLKOVÁ a PARKAN, 2009, s. 55-68).

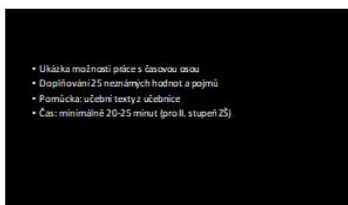
Poznámky:

Pravidla aktivity je třeba zdůraznit předem – především, že žáci pracují s učebnicí. Předpřipravený pracovní list je pro základní školu poněkud předdimenzovaný, lze jej tak v neupravené podobě uplatnit na střední škole, případně upravit pro potřeby základní školy. Je třeba žákům zdůraznit, zda u časového vymezení stačí vyplnit letopočet nebo i měsíc či den. Vybrané prvky v časové ose, u kterých je znám pouze obrazový materiál nebyly dle reflexe zvoleny vhodně. Doporučuje se tedy mít uvedenu u jednotlivých bodů alespoň událost nebo letopočet.

Doporučené či doprovodné materiály (např. prezentace):

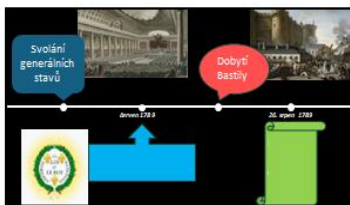
1

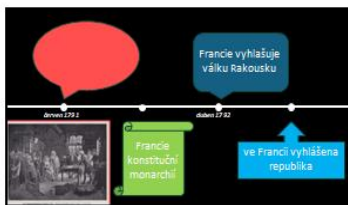
2

3

4

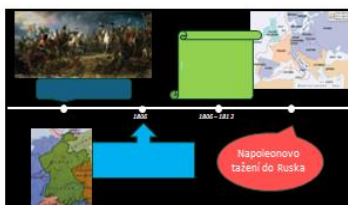
5

6

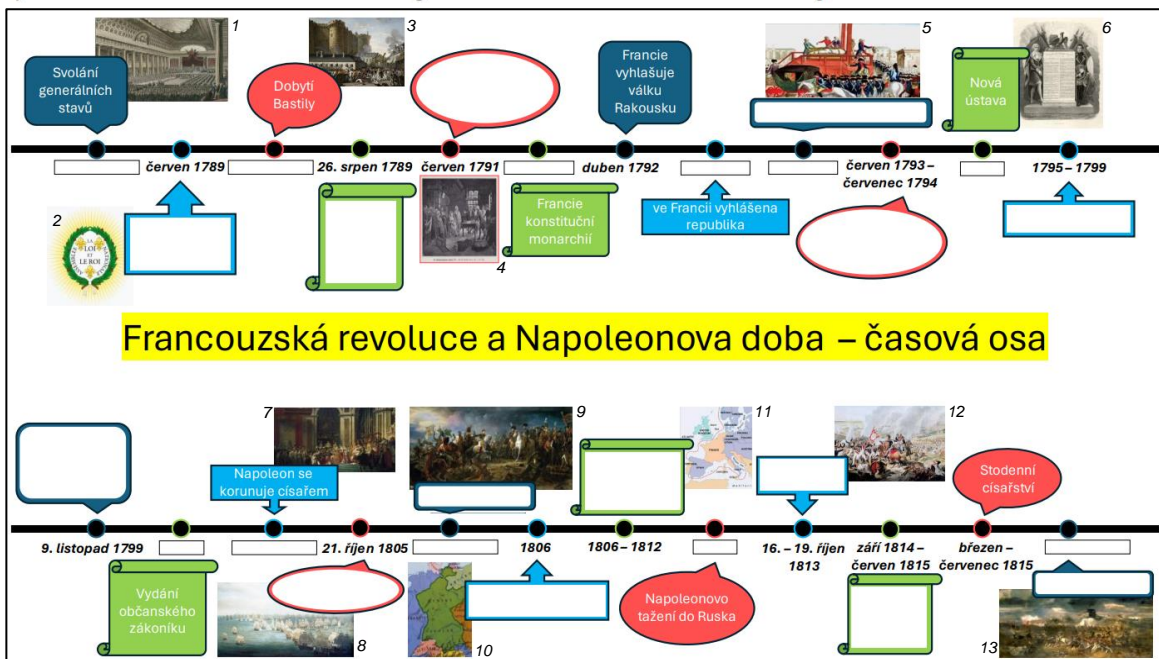
7

8

9

Doprovodné materiály:

Pracovní list – VFR (viz odkaz níže).

GABRHELÍK, Michal, 2024. *Francouzská revoluce a Napoleonova doba – časová osa*
 Dostupné také z: <https://webshare.cz/#/group/A2wXG8ICAQ/>.

Seznam literatury a užitých zdrojů:

Bitva národů u Lipska 1813 (rytina Carla Heinricha Rahla podle kresby Johanna Adama Kleina, 19. stol.). cit. 28.2.2024 [Volné dílo]. Dostupné z: <https://www.austerlitz.org/cz/bitva-u-lipska-19-10-1813/>

Bitva u Trafalgaru: 13:00 hod. cit. 28.2.2024 [Volné dílo]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Bitva_u_Trafalgaru#/media/Soubor:Trafalgar1.jpg

Clément-Auguste Andrieux: Bitva u Waterloo. cit. 28.2.2024 [Volné dílo]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Bitva_u_Waterloo#/media/Soubor:Andrieux_-_La_bataille_de_Waterloo.jpg

Emblém Národního shromáždění v letech 1789-1792. cit. 28.2.2024 [Creative Commons]. Dostupné z: [https://cs.wikipedia.org/wiki/%C3%9Astavod%C3%A1rn%C3%A9_n%C3%A1rodn%C3%AD_shrom%C3%A1%C5%BEed%C4%9Bn%C3%AD#/media/Soubor:Emblem_of_the_French_national_assembly_\(1789-1792\).svg](https://cs.wikipedia.org/wiki/%C3%9Astavod%C3%A1rn%C3%A9_n%C3%A1rodn%C3%AD_shrom%C3%A1%C5%BEed%C4%9Bn%C3%AD#/media/Soubor:Emblem_of_the_French_national_assembly_(1789-1792).svg)

François Gérard: Vítězný návrat generála Rappa, který Napoleonovi přiváží ukořistěné ruské prapory a zajatého knížete Repnina. cit. 28.2.2024 [Volné dílo]. Dostupné z: [https://cs.wikipedia.org/wiki/Bitva_u_Slavkova#/media/Soubor:La_bataille_d'Austerlitz._2_decembre_1805_\(Fran%C3%A7ois_G%C3%A9rard\).jpg](https://cs.wikipedia.org/wiki/Bitva_u_Slavkova#/media/Soubor:La_bataille_d'Austerlitz._2_decembre_1805_(Fran%C3%A7ois_G%C3%A9rard).jpg)

Ilustrace dobývání od neznámého autora. cit. 28.2.2024 [Volné dílo]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Dobyt%C3%AD_Bastily#/media/Soubor:Anonymous_-_Prise_de_la_Bastille.jpg

Kat ukazuje davu královu useknutou hlavu. cit. 28.2.2024 [Volné dílo]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Poprava_Ludv%C3%ADka_XVI.#/media/Soubor:Ex%C3%A9cution_de_Louis_XVI_Carnavalet.jpg

Pomazání Napoleona I. a korunovace císařovny Josefíny. cit. 28.2.2024 [Volné dílo]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Napoleonova_korunovace#/media/Soubor:Jacques-Louis_David,_The_Coronation_of_Napoleon_edit.jpg

Rýnský spolek [Mapa]. In: VÁLKOVÁ, V. a PARKAN, F. Dějepis 8 pro základní školy: novověk. Praha: SPN - pedagogické nakladatelství, 2009. s. 65. ISBN 978-80-7235-404-7.

SIEGLOVÁ, Dagmar. *Konec školní nudy: didaktické metody pro 21. století*. Praha: Grada, 2019. ISBN 978-80-271-2254-7.

Text francouzské ústavy z roku 1795. cit. 28.2.2024 [Volné dílo]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/%C3%9Astava_z_roku_III#/media/Soubor:Constitution_1795.jpg

The Continental System 1806 – 1810. cit. 28.2.2024 [Copyright]. Dostupné z: <https://commons.princeton.edu/mg/the-continental-system-1806-1810/>

VÁLKOVÁ, Veronika a PARKAN, František. *Dějepis 8 pro základní školy: novověk*. Praha: SPN - pedagogické nakladatelství, 2009. ISBN 978-80-7235-404-7.

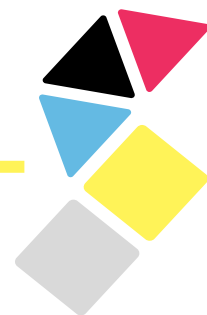
Zahájení jednání generálních stavů. Citace použitých obrázků: cit. 28.2.2024 [Volné dílo]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Gener%C3%A1ln%C3%AD_stavy#/media/Soubor:Estatesgeneral.jpg

Zatčení francouzského krále Ludvíka XVI. a jeho rodiny. cit. 28.2.2024 [Creative Commons]. Dostupné z: <https://1url.cz/u1eUj>.

RVP G – posoudí význam ústavy a novou organizací státu, uvede základní typy parlamentních státních systémů

KOUKAL Jakub

Ročník: 2. ročník

Časová náročnost: 10 minut (+ 5 minut na uvedení a vysvětlení aktivity)

Organizační forma: frontální, skupinová

Metoda výuky:

Učitel:

Slovní metoda mluvená monologická – výklad a vysvětlení

Žáci:

Slovní metoda psaná – mapa pojmů

Slovní metoda mluvená dialogická

Klíčové kompetence: klíčová kompetence komunikativní (s ohledem na situaci a účastníky komunikace) efektivně využívá verbální i neverbální komunikaci včetně symbolických a grafických vyjádření informací různého typu; klíčová kompetence k učení (efektivně využívá různé strategie učení k získání a zpracování poznatků a informací)

Průřezová témata: výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Pomůcky: čistý papír, sada pojmů, učebnice, poznámky žáků

Metodika:

Učitel žákům vysvětlí, že cílem hodiny je, aby byli schopni vysvětlit pojmy, porovnat různé typy státních systémů a zhodnotit přínos ústavy pomocí pojmové mapy. Žáci tak mohou propojit své znalosti z historie, zeměpisu a společenských věd se současným kontextem (zaktualnění tématu).

Učitel žákům následně objasní, jak zpracovat pojmovou mapu (na tabuli napíše pravidla pro tvorbu pojmové mapy).

Pravidla jsou:

- Hlavní téma bude: **Organizace státu** (napsat velkým písmem doprostřed papíru).
- Uspořádávání pojmů bude podle jejich vztahů, což se barevně odliší
- Hlavní téma by mělo být propojeno s podtématy a dalšími pojmy pomocí větví.

Pro lepší pochopení těchto vztahů lze využít „spojky“, které budou psané na čáry spojující jednotlivé pojmy. Může se jednat o krátké věty nebo jen o slova jako "je", "má", "způsobuje" apod.

Poté učitel žáky rozdělí do skupin a každé skupině rozdá papír s vytisknutou sadou pojmů.

Po vytvoření map, žáci prezentují svou mapu ostatním skupinám. Odměnou pro žáky může být umístění nejlepší mapy na nástěnku ve třídě.

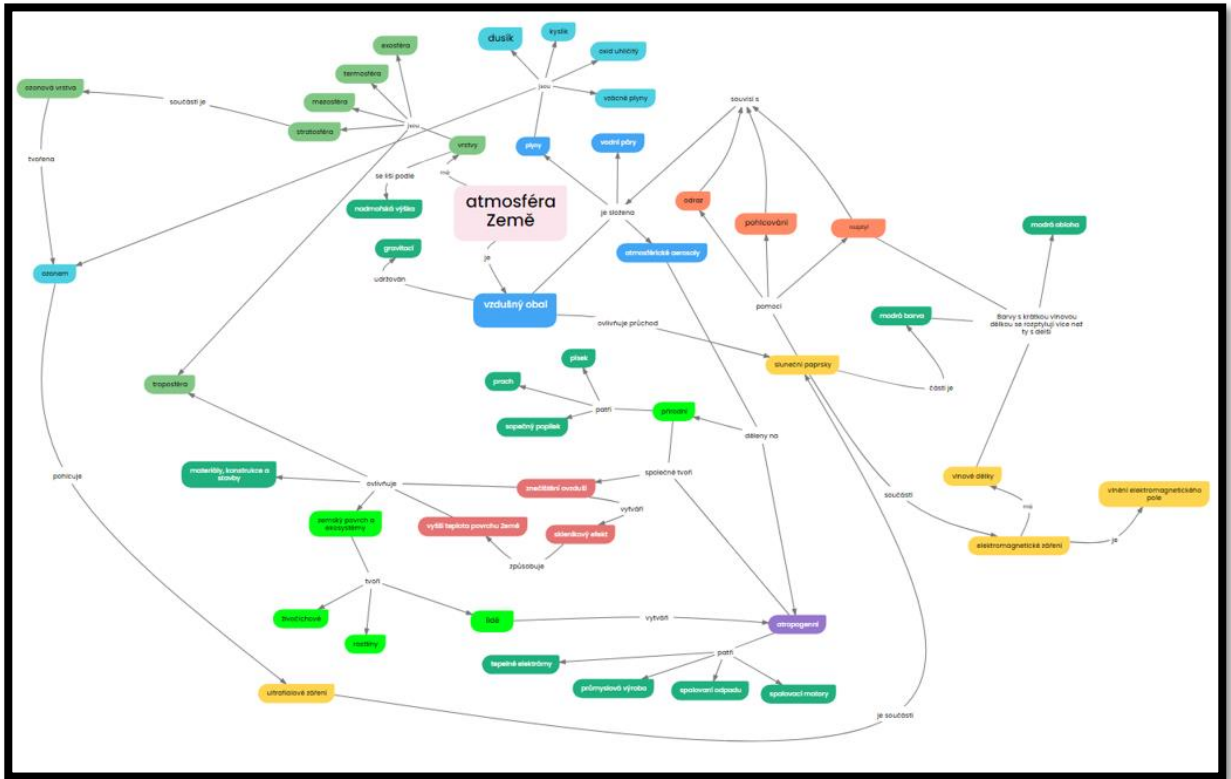
Doporučené či doprovodné materiály (např. prezentace):

Pojmová mapa

- Rozdělení do skupin po 4, Vytvořte pojmovou mapu za 10 minut
- Hlavní téma – organizace státu
- To by mělo být napsáno uprostřed mapy
- Využijte sadu pojmů, ale můžete použít vlastní
- Uspořádejte pojmy podle vztahů a barevně je odlište
- Hlavní téma by mělo být propojeno s dalšími pojmy pomocí větví
- Pro lepší pochopení těchto vztahů využít spojky. Pište je na čáry spojující jednotlivé pojmy. Může se jednat o krátké věty nebo o slova jako "je", "má", "způsobuje" apod.

Pojmy do mapy

ústava	význam	zákonodárná	výkonná	parlamentní
formy státu	prezidentská	republika	absolutistická	soudní
parlamentní	konstituční	monarchie	<u>Jonh Locke</u>	USA
Francie	1848	Rakousko	Rusko	1792
Velká francouzská revoluce	parlamentně-prezidentské	<u>Charles Louis Montesquieu</u>	1795	1791

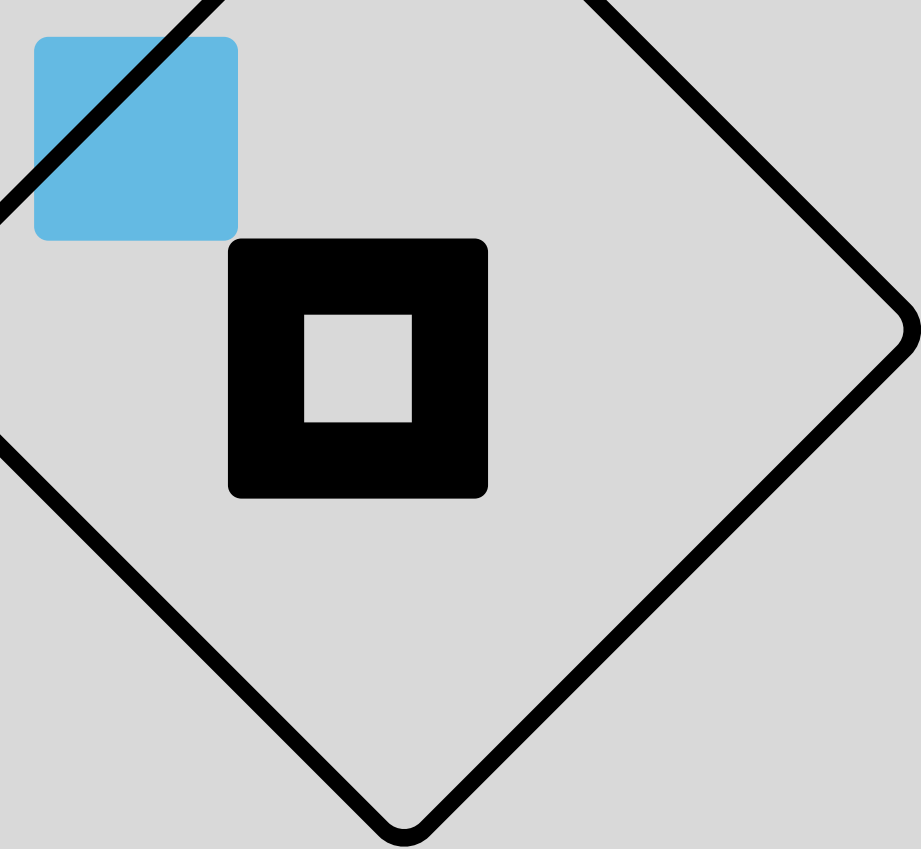

Seznam literatury a užitých zdrojů:

BENEŠ, Zdeněk: *Dějepis pro střední odborné školy*. Praha, 2009. s. 58-95.

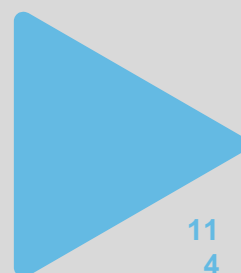
FŇUKAL, Miloš: *Politická geografie*. Olomouc, 2013. s. 82.

SIEGLOVÁ, Dagmar: *Konec školní nudy*. Didaktické metody pro 21. století: Grada. Olomouc, 2020. s. 336.

Dovednostně-praktické metody:

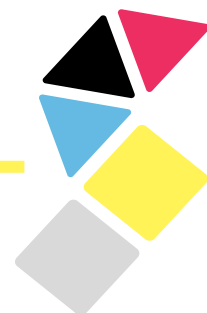
Osvícenství, revoluce a idea svobody, modernizace společnosti (MODERNIZACE SPOLEČNOSTI)

RVP G – Osvícenství, revoluce a idea svobody, modernizace společnosti - vysvětlí emancipační hnutí národů i jednotlivých společenských vrstev; vymezení místa utváření českého novodobého národa v tomto procesu, včetně jeho specifických rysů

GODFRYD Vojtěch

Ročník: 3. ročník

Časová náročnost: 10 minut (+ 5 minut na uvedení a vysvětlení aktivity)

Organizační forma: frontální, kooperativní (skupinová)

Metoda výuky:

Učitel:

Slovní metoda mluvená monologická – vysvětlování

Žáci:

Komplexní metoda složená z:

Slovní metoda mluvená dialogická – diskuze a vysvětlení pravidel

Aktivizující metody – opakovací otázky

Dovednostně-praktická metoda – vyhledávání informací na internetu

Dovednostně-praktická metoda – představení osobnosti pomocí nacvičeného divadla

Klíčové kompetence: komunikativní, sociální a personální

Průřezová témata: výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Pomůcky: PC/mobilní telefony nebo tablety, internet, počítač + dataprojektor, časovač, prezentace, vytisknuté materiály pro jednotlivé skupiny

Metodika:

Učitel žákům vysvětlí, že cílem hodiny je seznámení se s osobnostmi národního obrození. Žáci získají i o těchto osobnostech základní informace.

Celá tato aktivita je určena k probuzení zájmu u žáků o období národního obrození. Všechny vytvořené scénky budou mít další přesah, neboť v rámci školní akademie bude třída vystupovat s pásmem o osobnostech národního obrození. Inspirací nám bude divadelní představení České nebe, ve kterém některé z těchto osobností vystupují.

Žáci se rozdělí do trojic max. čtveřic. Každá skupina obdrží nějakou osobnost národního obrození.

Osobnosti je možné vybírat z tohoto seznamu: Josef Dobrovský, Josef Jungmann, Josef Kajetán Tyl, Karel Hynek Mácha, Božena Němcová, Václav Thám, Karel Jaromír Erben, Jan Evangelista Purkyně, Magdalena Dobromila Rettigová, František Palacký a Karel Havlíček Borovský, (je možné využít i další osobnosti).

Úkolem žáků bude:

1. Vyhledání základních informací o dané osobnosti. Zjištěné informace si žáci zapisují na papír. Potřeba najít stěžejní informace: čím je daná osoba významná, dílo (možno i citovat z tohoto díla),
2. Předvést tuto osobnost pomocí krátké scénky s dialogy. Právě dialogy mohou pomoci k uhodnutí dané osobnosti. Úkolem ostatních žáků bude pomocí těchto scének tyto osobnosti uhádnout. Pokud by se to nedařilo, tak je možné využít nějakou nabídku možných osobností. Scénka by měla trvat maximálně 2 až 3 minuty.
3. Žáci, kteří mají hádat, tak si své možné odpovědi píšou na papír. Úplně nakonec učitel s žáky jednotlivé osobnosti rozeberou a doplní.

Na celou realizaci budou mít žáci omezený čas (vyhledávání a nácvik max. 15 minut). Po dobu hledání a následné přípravy se bude na tabuli promítat časovač. Díky časovači budou žáci vědět, kolik mají ještě času na přípravu.

Další možnosti: Pečení podle kuchařky Magdalény Dobromily Rettigové

Možnou další aktivitou by bylo vaření a pečení podle kuchařky Magdalény Dobromily Rettigové. Např. tato staročeská dobrota: <https://www.recepty.cz/recept/starocesky-jablkovy-nakyp-161781>. Samotné pečení má ale hodně nevýhod: chování žáků, časová náročnost, dostupnost cvičné kuchyně, počet žáků (dělené skupiny) a další....

Seznam literatury a užitých zdrojů:

Časovač. Online. HodinyOnline.cz. 2024. Dostupné z: <https://hodinyonline.cz/casovac/#countdown=00:10:00&date=2024-04-09T15:24:00&sound=xylophone&loop=1>. [cit. 2024-05-17].

Divadelní hra České nebe. Online. YouTube. Dostupné z: <https://youtu.be/1-zwzyB6gJY>. [cit. 2024-05-17].

KŘEN, Jan. Dvě století střední Evropy. Vydání druhé. Praha: Argo, 2019. ISBN 978-80-257-2848-2.

Proměny Pantheonu. Online. Národní muzeum. 2017. Dostupné z: <https://www.nm.cz/o-nas/novinky/promeny-pantheonu>. [cit. 2024-05-17].

Národní obrození. Online. ČT EDU. Dostupné z: <https://edu.ceskatelevize.cz/video/1845-narodni-obrozeni>. [cit. 2024-05-17].

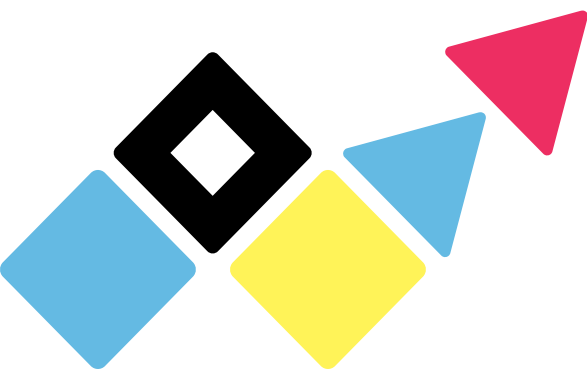
NĚMEC, Václav. České národní probuzení. Online. Dějepis.com. Dostupné z: <https://www.dejepis.com/ucebnice/ceske-narodni-probuzeni/>. [cit. 2024-05-17].

MACURA, Vladimír. Znamení zrodu: české národní obrození jako kulturní typ. Jinočany, 1995. ISBN 80-857-8774-1.

Staročeský jablkový nákyp. Online. Recepty.cz. Dostupné z: <https://www.recepty.cz/recept/starocesky-jablkovy-nakyp-161781>. [cit. 2024-05-17].

TAYLOR, A. J. P. Poslední století habsburské monarchie: Rakousko a Rakousko-Uhersko v letech 1809-1918. Brno, 1998. ISBN 80-859-4726-9.

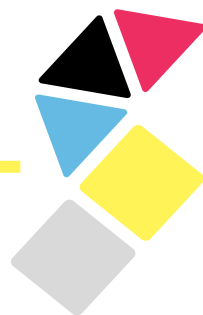
URBAN, Otto. České a slovenské dějiny do roku 1918. Vyd. 2. Praha: Nakladatelství Aleš Skřivan ml., 2000. ISBN 80-902-2615-9.

RVP ZV – Žák vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků (...)

HANDLÍŘOVÁ Johana

Ročník: 8. ročník

Časová náročnost: 45 minut

Organizační forma: frontální, skupinová

Metoda výuky:

Učitel: E-U-R (evokace, uvědomění, reflexe)

Slovní metoda mluvená monologická – výklad a vysvětlování

Žáci: Dovednostně-praktická metoda složená z: konstrukce ideje a názoru, demonstrace názoru

Klíčové kompetence: k učení, sociální a personální, komunikativní

Průřezová témata: výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Pomůcky: texty, teze, fotografie a mapy

Metodika:

Očekávaný výstup: RVP-ZV- vysvětlí *rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků*, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií.

Učitel určí jako cíl hodiny, že žák porovná prvky modernizace v evropském a koloniálním městě.

Pro kontextualizaci je vhodné, aby se žáci seznámili s jednotlivými klíčovými slovy:

INDUSTRIALIZACE = proces, kdy společnost začíná vyrábět více věcí pomocí strojů a továren místo ruční práce, mnoho lidí přechází z venkova do měst, aby pracovali v továrnách

MODERNIZACE = společnost začíná používat nové technologie a zlepšuje své způsoby života, to může zahrnovat lepší školy, zdravotní péči a dopravu

URBANIZACE = společnost začíná více žít v městech a městských oblastech než na venkově, města rostou a lidé tam hledají práci a lepší životní podmínky

KOLONIALISMUS = proces, kdy silnější země dobývají a ovládají jiné země a jejich lidi, koloniální mocnosti často využívaly zdroje a pracovní sílu kolonií pro svůj prospěch

V evokační fázi (5 min) žáci dostanou 6 tezí (výroků) charakterizujících pokrok. Úkolem žáků bude zaznačit, zda s jednotlivými tezemi souhlasí/nesouhlasí/neví (S-N-?).

Ve fázi uvědomění (30 min) se žáci rozdělí do dvojic.

Každá dvojice dostane materiály (A – chlapec z Paříže / B – chlapec z Kalkaty). Ve dvojicích si přečtou příběh a podívají se na mapu a fotografii. (10 min)

Každý z žáků si vybere jednu tezi, která se jim k materiálům nejvíce hodí a vymyslí dva důvody, proč se tak rozhodli. (7 min)

Ve čtveřicích si navzájem nasdílí svoje příběhy A a B. (5 min)

Dohromady odpoví žáci na otázku, v čem jsou situace chlapců stejné a v čem se liší. (Vennův diagram – 7 min)

Ve fázi reflexe (10 minut) žáci ve volném psaní odpoví na otázky:

V čem rozdílně vnímali modernizaci Maxmilián a Rajua?

Proč se různé části světa vyvíjejí nerovnoměrně?

Každý žák napíše alespoň 5 vět.

Doporučené či doprovodné materiály:

Teze – Modernizace

1. Modernizace pomáhala městům v koloniích růst. To znamenalo více silnic, škol a pracovních míst pro lidi.
2. Když se města rozrůstala, otevíraly se tam nové obchody a továrny. To znamenalo, že lidé tam mohli najít práci a města měla více peněz na rozvoj.
3. Byly postaveny nové školy, takže lidi měli více možností učit se a zlepšovat své dovednosti. Lidé mohli získat lepší práci a mít lepší budoucnost.
4. Lidé, kteří byli lépe vzdělaní, mohli více přispět ke společnosti. Rozuměli novým věcem a mohli je lépe využívat k tomu, aby měli věci jako moderní technologie a lépe se starali o svou práci.
5. Rychlý růst mohl také znamenat, že lidé zapomínali na své tradice a zvyky, což mohlo vést k tomu, že se komunity rozpadaly a lidé přestali být ve spojení.
6. Některé školy vyučovaly jen věci z Evropy, což mohlo způsobit, že lidi zapomínali na svou vlastní kulturu a tradice.

Texty

A) Chlapec z Paříže

Příběh Maxmiliána

Jsem Maxmilián a žiju v Paříži. Naše město se začalo postupně proměňovat díky rozsáhlým stavebním projektům, včetně výstavby bulvárů. Moje rodina žila v úzkých uličkách starého města, kde se všichni sousedé znali a každý den byl plný povyků a života. Když však začaly stavební práce na bulvárech, změnil se můj život radikálně. Moje rodina musela opustit náš starý dům, který byl zbořen, aby udělal místo pro nový bulvár. S tím přišlo i bolestné loučení se sousedy a životem, který byl součástí mé identity. Nová část města, kam jsme se přestěhovali, byla modernější a prostornější, ale zpočátku jsem se cítil ztracený a cítil, že ztrácím spojení se svými kořeny.

Nicméně postupem času jsem začal objevovat výhody nového prostředí. Nové bulváry mi nabízely široké prostory pro procházky a hraní s novými kamarády. Díky lepšímu dopravnímu spojení jsem se mohl snadněji dostat do školy a do jiných částí města. Postupně jsem začal objevovat nové zájmy a možnosti, které modernizace přinesla. Ačkoli mě stále trápí ztráta domova a pocity nostalgie, začínám si uvědomovat, že proměny města mohou přinášet také nové příležitosti a rozvoj.
(byl využit chat GPT)

B) Chlapec z Kalkaty

Příběh Rajua

Jsem Raju a pocházím z chudé rodiny. Můj život byl od útlého věku spojen s tvrdou prací a bojem o přežití v tvrdých podmínkách koloniální Indie. V 19. století se Kalkata stala centrem britské koloniální správy a začala se rychle industrializovat. Modernizace města přinesla zvýšenou poptávku po pracovní síle, a tak se Kalkata stala magnetem pro mnoho lidí z okolních venkovských oblastí, kteří hledali práci a lepší životní podmínky. Každý den jsem se vydával do továrny, kde jsem spolu s rodinou pracoval na výrobě hedvábí, často za nepřiměřeně nízkou mzdu a v podmínkách, které ohrožovaly mé zdraví a bezpečí.

Jednoho dne se však můj život změnil, když v Kalkatě vypuklo hnutí za práva dělníků. Inspirován myšlenkou boje za spravedlnost a lepší podmínky, jsem začal spolupracovat s místními aktivisty a zapojil jsem se do demonstrací a protestů. Své schopnosti čtení a psaní, které jsem se naučil v malé místní škole, jsem využil k tomu, abych se stal hlasem svých spolupracovníků a pomáhal organizovat a šířit informace o jejich právech. Naše odhodlání a oběť některých mých kamarádů pomohly vyjednat lepší podmínky pro dělníky a ukázaly, že i v době modernizace může jednotlivec mít obrovský vliv na změnu.
(byl využit chat GPT)

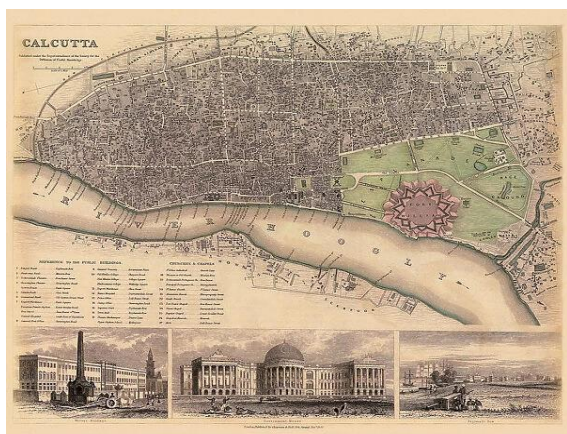
- Fotografie a mapy

Obrázek 1: Paříž

Obrázek 2: Paříž

Obrázek 3: Kalkata

Obrázek 4: Kalkata

Seznam literatury a užitých zdrojů:

Při přípravě textu A a B byla využita AI In: Chat GBT (2024, 9. dubna).
<https://chatgpt.com/>

19th century Print of the Map. Dostupné z:
<https://www.rubylane.com/item/2247550-RLJ6-4/19th-Century-Print-Map-Paris-France> [citováno 2024-09-04].

Studium Artium Magazin. Dostupné z: <https://studiumartiummagazin.cz/a-co-pariz-jaka-byla-na-ceste-ke-20-stoleti-cast-i/> [citováno 2024-09-04].

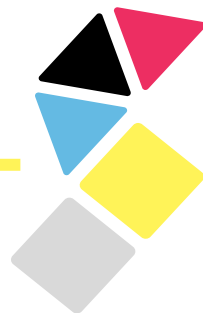
Historical maps. . Dostupné z:
<https://www.mediastorehouse.com.au/uig/history/historical-maps/map-calcutta-20165331.html> [citováno 2024-09-04].

19th century Calcutta in pictures. Dostupné z:
<https://www.telegraphindia.com/culture/calcutta-that-was-in-pictures/cid/1108049> [citováno 2024-09-04].

RVP G – žák vysvětlí expanzivní záměry velmocí v okrajových částech Evropy a v mimoevropském světě, jež byly příčinou četných střetů a konfliktů daného období

DOLEŽÁN Kryštof

Ročník: 3. ročník gymnázia

Časová náročnost: 10 minut (+ 5 minut na uvedení a vysvětlení aktivity)

Organizační forma: frontální, individuální, skupinová

Metoda výuky:

Metoda dovednostně-praktická

Klíčové kompetence: komunikativní, k řešení problému, pracovní

Průřezová témata: výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Pomůcky: pracovní list, atlas, mobilní aplikace, psací potřeby

Metodika:

Učitel v hodině seznámí žáky s kolonialismem a imperialismem v 19. století. Posléze je zadán úkol, který spočívá zejména v práci s mapami.

Žáci dostanou do ruky tabulku a 3 mapy. První zobrazuje svět v roce 1899 (mapa 1), druhá naleziště nerostných surovin (mapa 2) a třetí mapa současné rozložení světa (mapa 3).

Poté si žáci vylosují, kterou z velmocí budou reprezentovat. Mezi možné užití velmoci doporučujeme zařadit primárně: **Velká Británie, Francie**. Připojit lze i další státy. Jelikož však u nich lze zjistit méně dat, doporučujeme zadat například dva či tři státy (**Španělsko + Portugalsko, Nizozemí + Belgie, Německo + Itálie, Norsko + USA + Dánsko**).

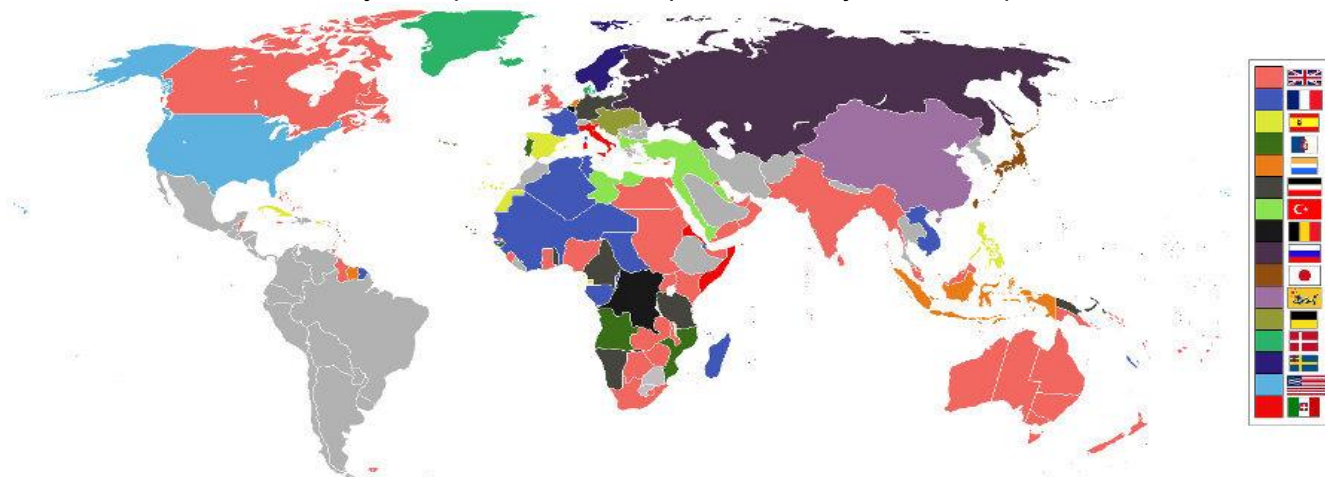
Následně se v mapě 1 zorientují nad prostorem, který jejich přidělená velmoc ovládala a v porovnání s mapou 2 zkusí obhájit, proč o tato území měla daná velmoc zájem.

V poslední řadě se s pomocí mapy 3 pokusí koloniím přidělit názvy.

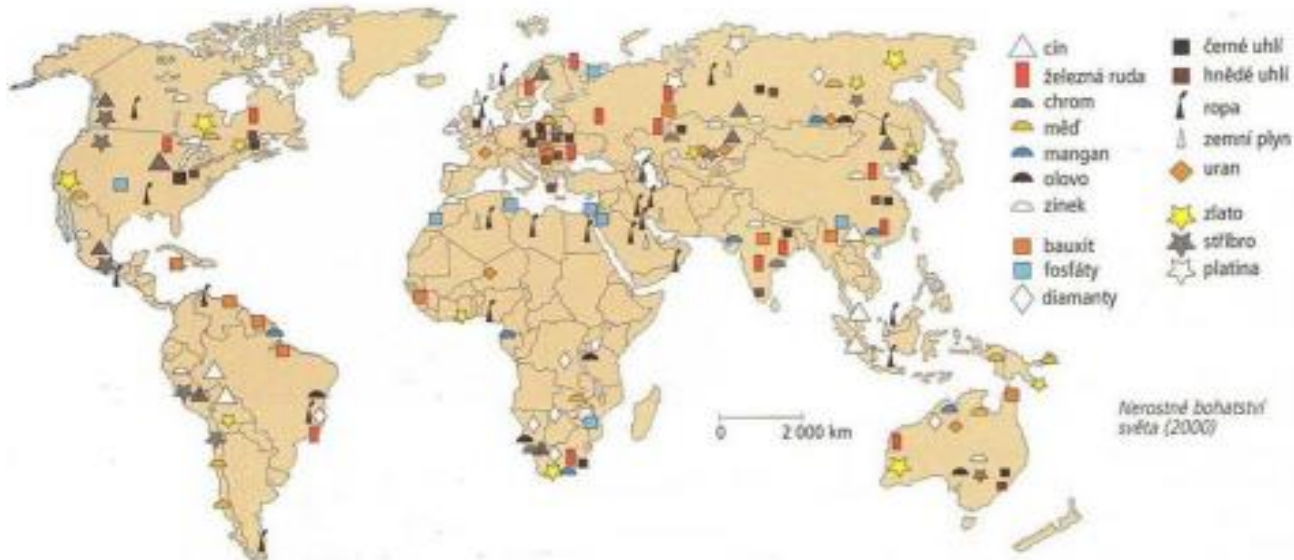
Na obhajobu svého tvrzení si mezi sebou zvolí vůdce, který shrne jejich nově získané poznatky.

Doporučené či doprovodné materiály:

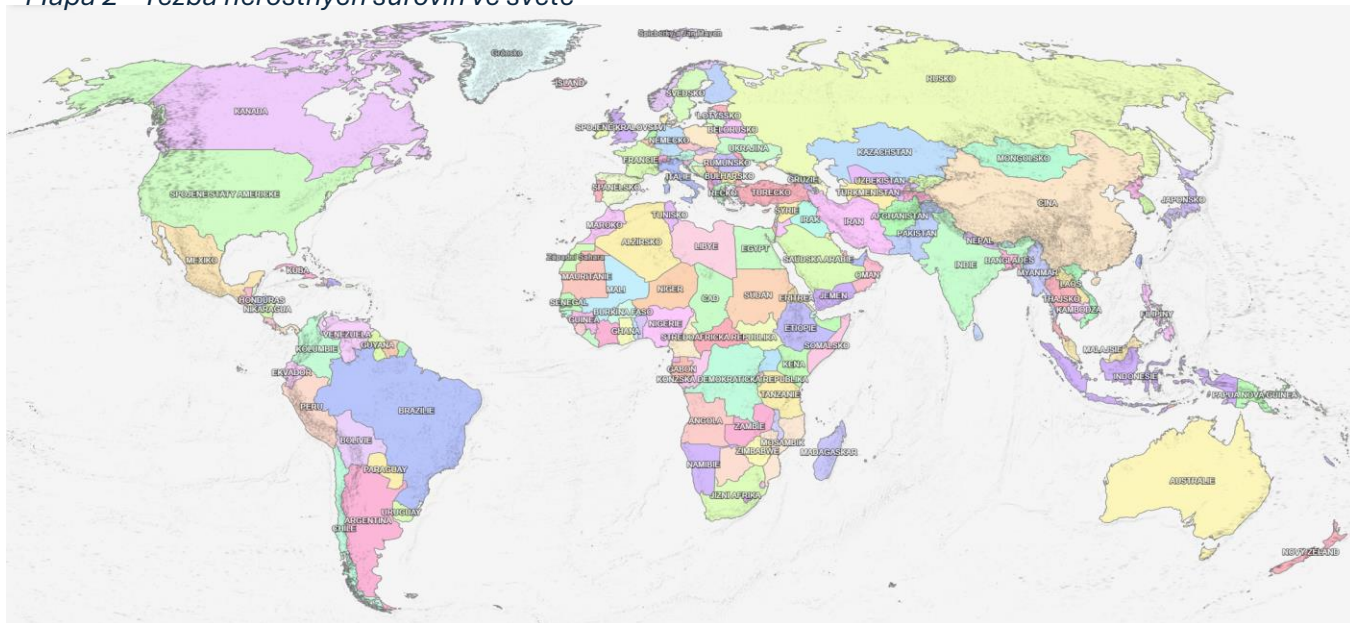
Máte k dispozici 3 mapy (Svět v roce 1899, Výskyty nerostných surovin, Svět v roce 2024). Nejdříve se zorientujte, které části světa vaše velmoc ovládla. Poté s pomocí další mapy zkuste zjistit, proč o tato území mohla mít velmoc zájem. V poslední řadě se pokuste tehdejšímu území přidělit dnešní název.

Mapa 1 – Rozdělení světa v roce 1899

Mapa 2 – Těžba nerostných surovin ve světě

Mapa 3 – Současné rozdělení světa

Název velmoci	Velká Británie
Dnešní názvy států ovládaných velmocí	
Důvody ke kolonizaci (mohou být i vlastní)	

Název velmoci	Francie
Dnešní názvy států ovládaných velmocí	
Důvody ke kolonizaci (mohou být i vlastní)	

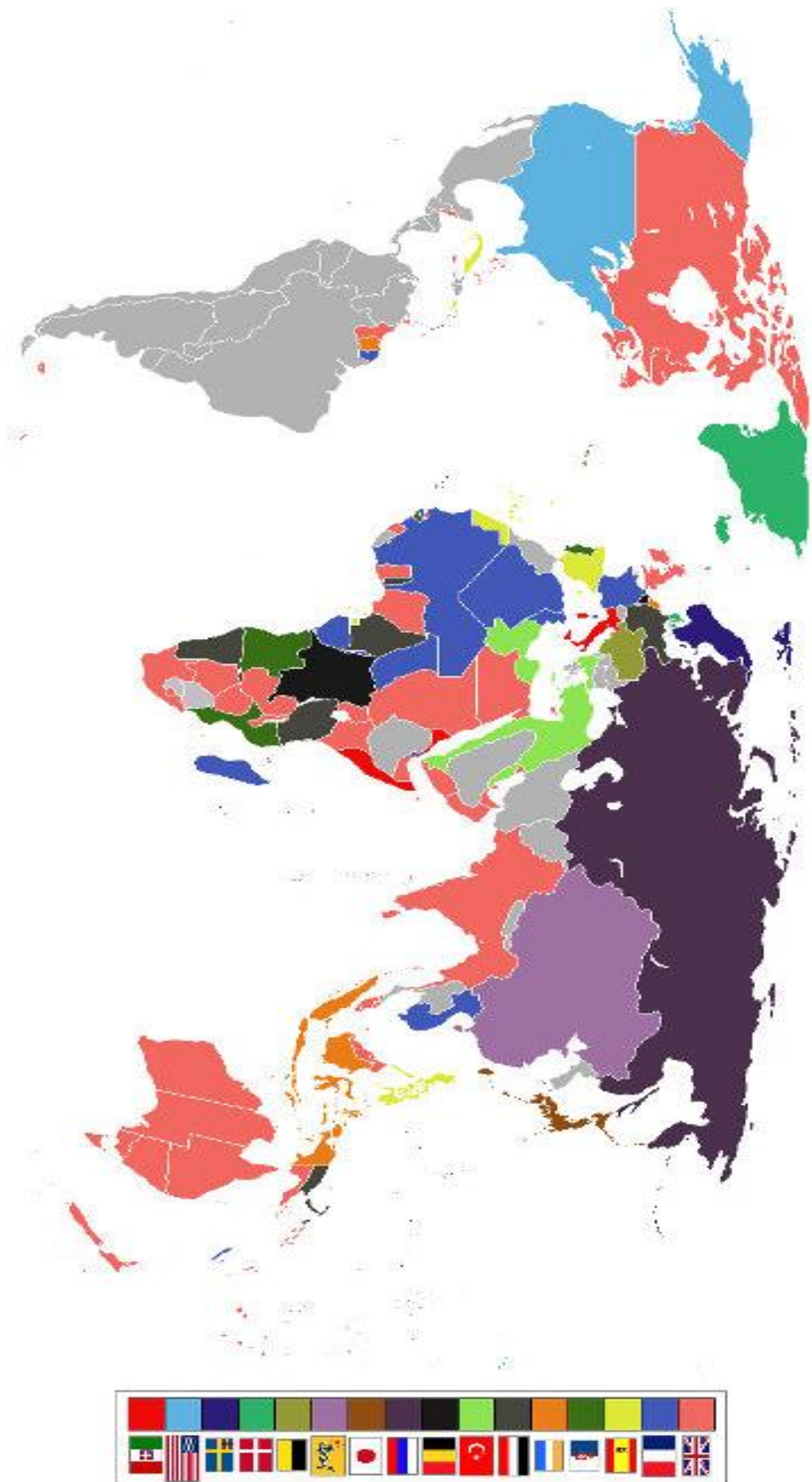
Název velmoci	Španělsko	Portugalsko
Dnešní názvy států ovládaných velmocí		
Důvody ke kolonizaci (mohou být i vlastní)		

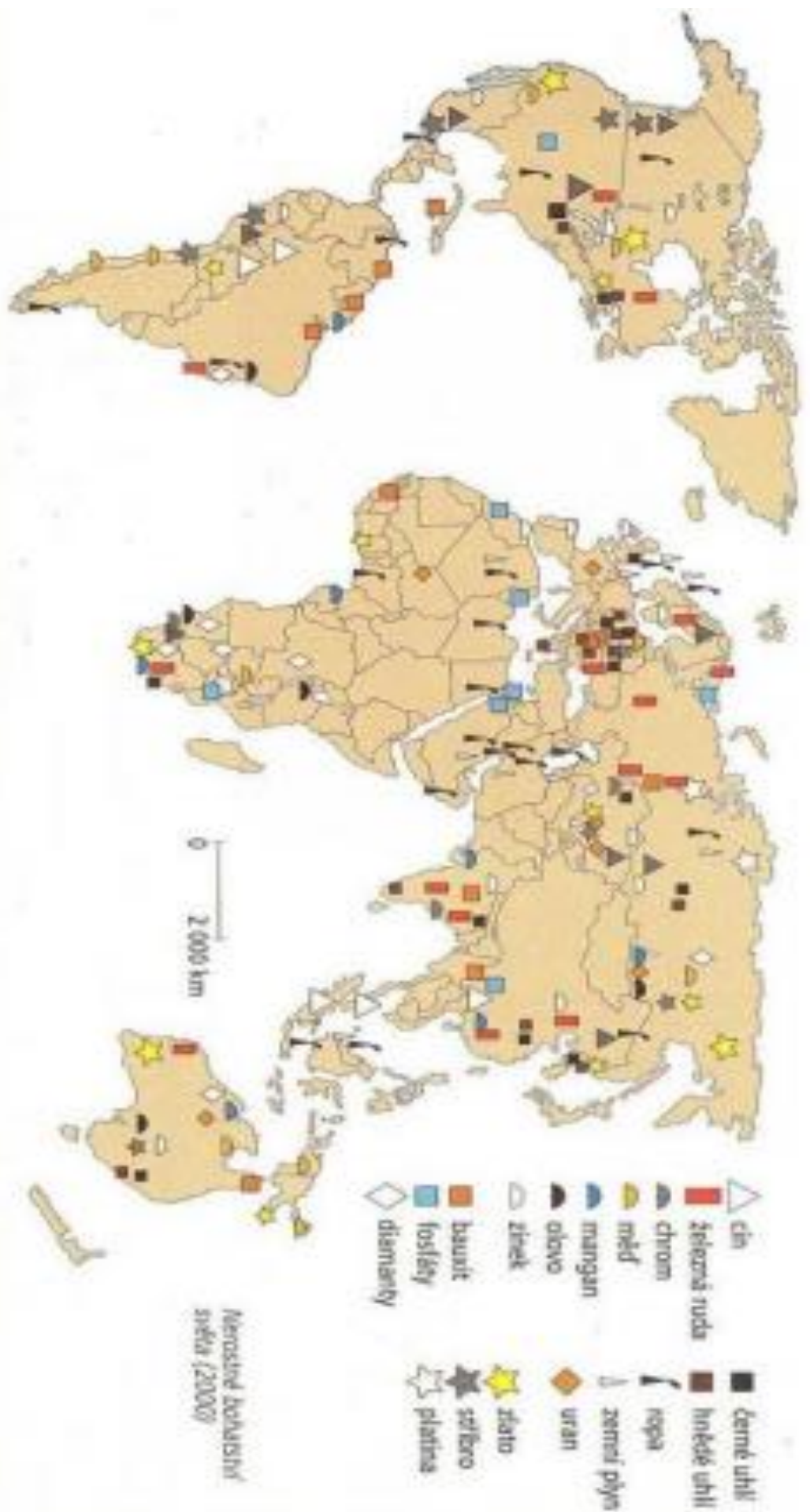
Název velmoci	Německo	Itálie
Dnešní názvy států ovládaných velmocí		
Důvody ke kolonizaci (mohou být i vlastní)		

Název velmoci	Nizozemí	Belgie
Dnešní názvy států ovládaných velmocí		
Důvody ke kolonizaci (mohou být i vlastní)		

Název velmoci	Norsko	Spojené státy americké	Dánsko
Dnešní názvy států ovládaných velmocí			
Důvody ke kolonizaci (mohou být i vlastní)			

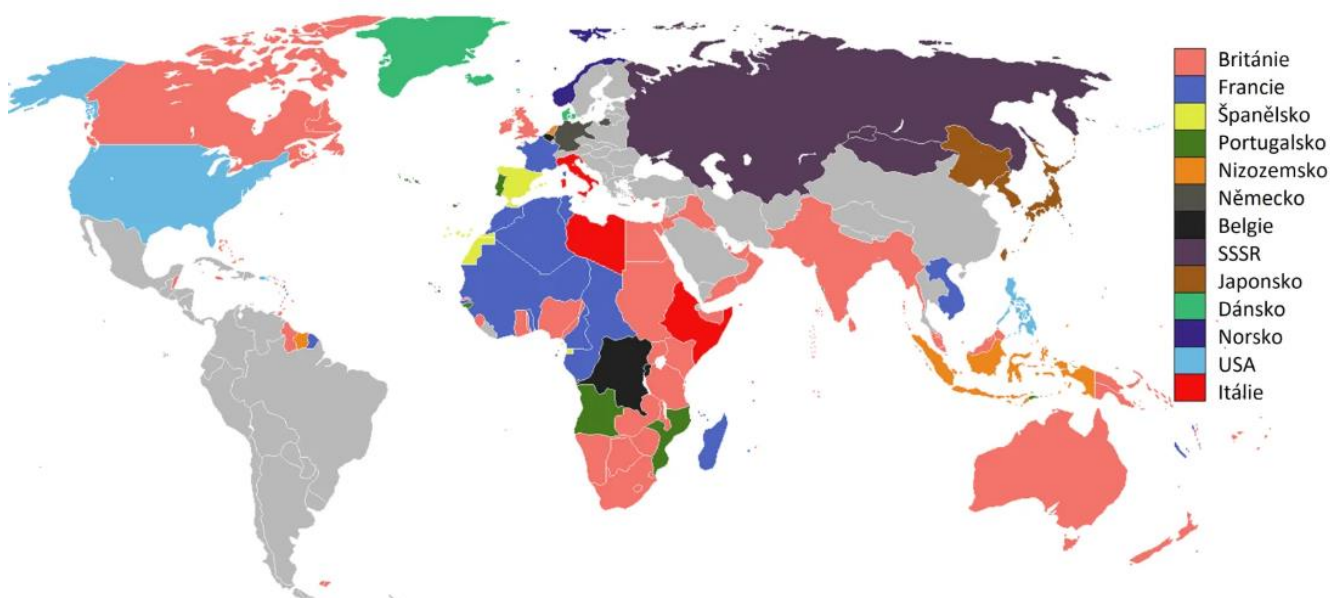
Mapa 1 – Rozdělení světa v roce 1899

Mapa 2 – Těžba nerostných surovin ve světě

Řešení:

Seznam literatury a užitých zdrojů:

Imperiální mocnosti kolem roku 1898. In: *Wikipedia* [online]. 2021 [cit. 2024-06-17].

Dostupné z:

https://cs.wikipedia.org/wiki/Imperialismus#/media/Soubor:World_1898_empires_colonies_territory.png

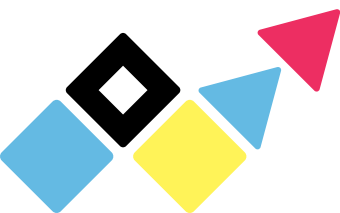
Těžba nerostných surovin ve světě. In: *ZŠ Dolní Počernice* [online]. 2021 [cit. 2024-06-17].

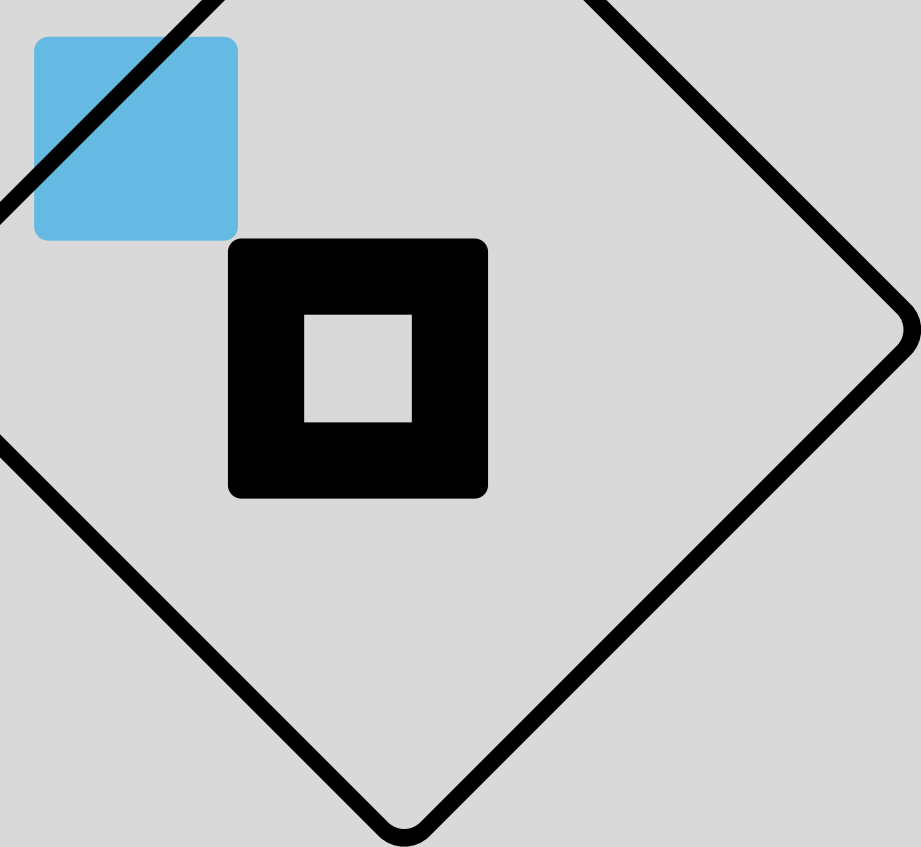
Dostupné z:

https://www.zsdolnipocernice.cz/sites/default/files/uploads/priprava_15.3.6.trida_.pdf

Státy a území. *Atlas.mapy.cz* [online]. 2024 [cit. 2024-06-17].

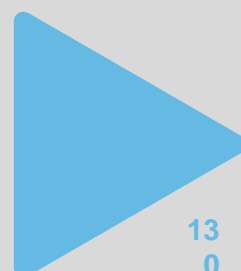
Dostupné z: <https://atlas.mapy.cz/?p=111010&id=countries-political&n=m&z=3.1&x=0.000&y=0.000&m=m>

Dovednostně-praktické metody

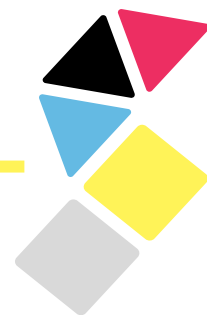
Moderní dějiny I – situace v letech 1914–1945 (MODERNÍ DOBA)

RVP G – charakterizuje dvě světové války, dokumentuje sociální, hospodářské a politické důsledky – důsledky první světové války

LYSÁKOVÁ Aneta

Ročník: 3. ročník čtyřletého gymnázia

Časová náročnost: 20 minut + čas na prezentaci dle počtu obrázků

Organizační forma: Kooperativní forma, frontální forma

Metoda výuky: Dovednostně-praktická metoda

Učitel:

Slovní metoda mluvená monologická – vysvětlování

Slovní metoda mluvená dialogická – heuristická metoda

Žáci:

Dovednostně-praktická metoda – produkční metody, konstrukce ideje či názoru

Slovní metoda mluvená monologická – impromptu prezentace

Klíčové kompetence: Kompetence občanská, Kompetence komunikativní, Kompetence digitální

Průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Pomůcky: Vytisknuté obrázky, lepidlo, psací potřeby (zvýrazňovače, obyčejné tužky a pravítko pro vytvoření vodících linií odstavců a nadpisů).

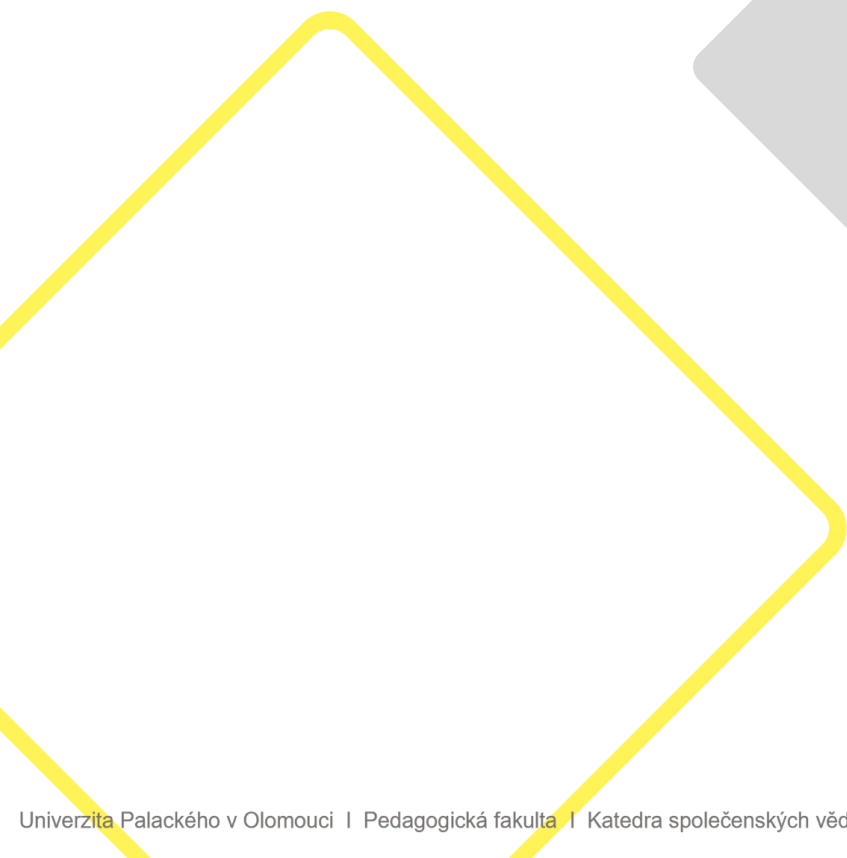
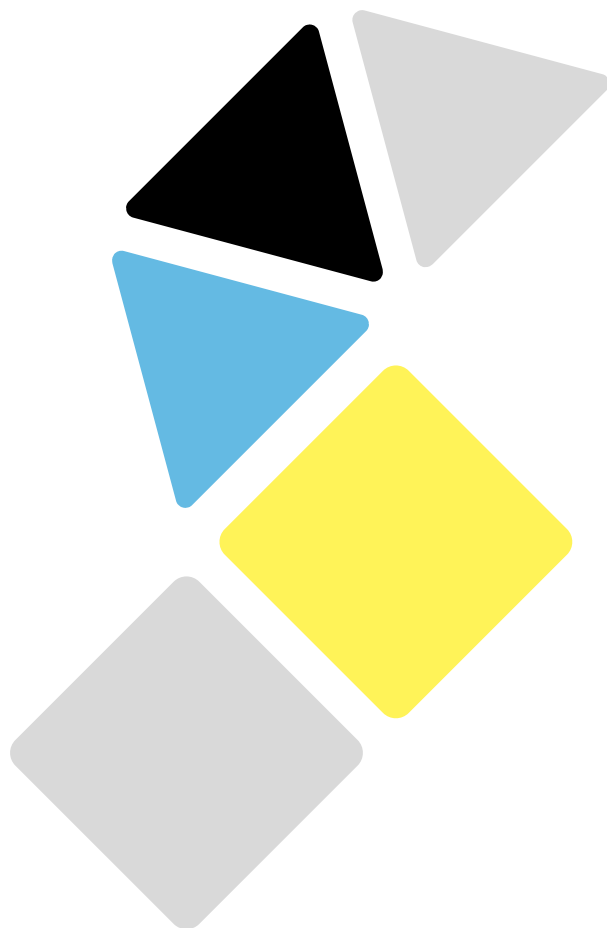
Metodika:

Poznámka: Pro zjednodušení organizace této hodiny by se předem mohl vyučující dějepisu dohodnout s vyučujícím českého jazyka, aby během hodiny slohu žáky poučil o vytváření novin (jak se texty skládají, jejich zarovnání do odstavců, velikost titulků ku velikosti jednotlivých příspěvků, novinářská etika, zábavnost či zajímavost titulků).

Učitel informuje žáky o cíli hodiny, tedy o zjištění, jaké důsledky měla první světová válka. Žáci utvoří skupiny přibližně po čtyřech a zvolí si svého zástupce.

Zástupce skupiny si vybere jeden z připravených obrázků, které představují důsledky 1. světové války (každý obrázek obsahuje z druhé strany také popisek, aby žáci věděli, co znázorňuje).

Na základě vybraného obrázku žáci ve skupině vymyslí příhodný novinový titulek a také doplňující text k obrázku. Žáci si mohou další doplňující informace vyhledat na internetu. Skupiny tak vytvoří celou novinovou stránku, která se týká jednoho z důsledků 1. světové války (mohou si pomoci vyhledáváním na internetu – musí uvést zdroj informací). Každá skupinka svoji novinovou stránku odprezentuje svým vrstevníkům.

Pětice amerických sekretářek v roce 1920, kdy ženy v USA získaly volební právo

Podpisování Versaillské mírové smlouvy v roce 1919, kde se stanovily tvrdé mírové podmínky pro Německo

Satirický plakát znázorňující nepříznivou hospodářskou situaci v USA po konci 1. světové války

Válečný invalida žebrající na berlínské ulici, protože si nemůže najít práci

Krach akciového trhu v roce 1929,
který vyvolal světovou hospodářskou
krizi

Upravená mapa Evropy po roce 1918,
se znázorněním nových státních
útvárů

Němečtí vojáci na západní frontě
připravující chemické granáty

OLD UNCLE SAM

more like

"BROKE" UNCLE SAM

[Handwritten scribbles and illegible text]

[Handwritten scribbles]

[Handwritten scribbles]

[Large block of handwritten scribbles and illegible text]

[Handwritten scribble]

Seznam literatury a užitých zdrojů:

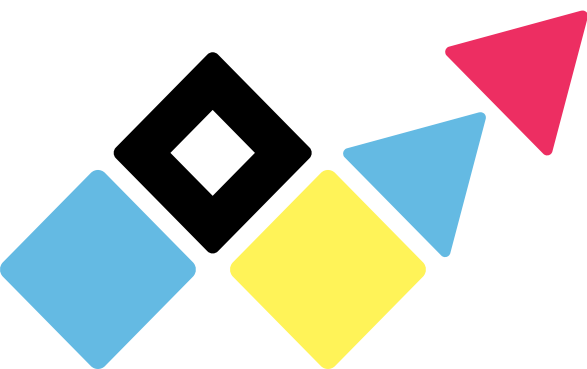
Důsledky první světové války. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2023, 2001-2023 [cit. 2023-08-16]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/D%C5%AFsledky_prvn%C3%AD_sv%C4%9Btov%C3%A9_v%C3%A1lky

Pařížská mírová konference (1919). In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2023, 2001-2023 [cit. 2023-08-16]. Dostupné z: [https://cs.wikipedia.org/wiki/Pa%C5%99%C3%AD%C5%BEsk%C3%A1_m%C3%ADrov%C3%A1_konference_\(1919\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Pa%C5%99%C3%AD%C5%BEsk%C3%A1_m%C3%ADrov%C3%A1_konference_(1919))

Crash Wall Street z roku 1929. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2023, 2001-2023 [cit. 2023-08-16]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Wall_Street_Crash_of_1929

Bartholomew's General War Map of Europe. In: *British Library* [online]. [cit. 2023-08-16]. Dostupné z: <https://www.bl.uk/collection-items/bartholomews-general-war-map-of-europe>

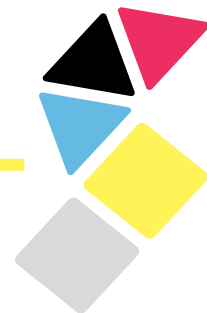
První světová válka. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2023, 2001-2023 [cit. 2023-08-16]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Prvn%C3%AD_sv%C4%9Btov%C3%A1_v%C3%A1lka

RVP G uvede příčiny a projevy politického a mocenského obrazu světa, který byl určen vyčerpáním tradičních evropských velmocí, vzestupem USA a nastolením bolševické moci v Rusku

KŘÍŽOVÁ Ludmila

Ročník: 3. ročník (SŠ)

Časová náročnost: 10 minut (+ 5 minut na uvedení a vysvětlení aktivity)

Organizační forma: frontální, skupinová (ve dvojicích) či samostatná

Metoda výuky:

Učitel:

Slovní metoda mluvená monologická – vysvětlování

Slovní metoda mluvená dialogická – heuristická metoda

Žáci:

Názorně demonstrační metoda – práce s karikaturou, práce s videem

Klíčové kompetence: komunikativní, sociální a personální

Průřezová témata: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Pomůcky: vytisknutý pracovní list pro žáky (v případě vytisknutí černobílého pracovního listu také počítač a dataprojektor s přichystanou barevnou karikaturou)

Metodika:

Učitel žákům představí téma hodiny *Říjnová revoluce 1917 – bolševický převrat*. V případě času žákům pustí video ze Slavných dnů (7.11. 1917 *Den, kdy komunisté ovládli největší zemi světa*. Slavné dny. Stream. [online]. [cit. 2024-05-17] Dostupné z: <https://www.slavne-dny.cz/episode/771237/den-kdy-komuniste-ovladli-nejvetsi-zemi-sveta-7-listopad>.) a žáci budou odpovídat na zadané otázky:

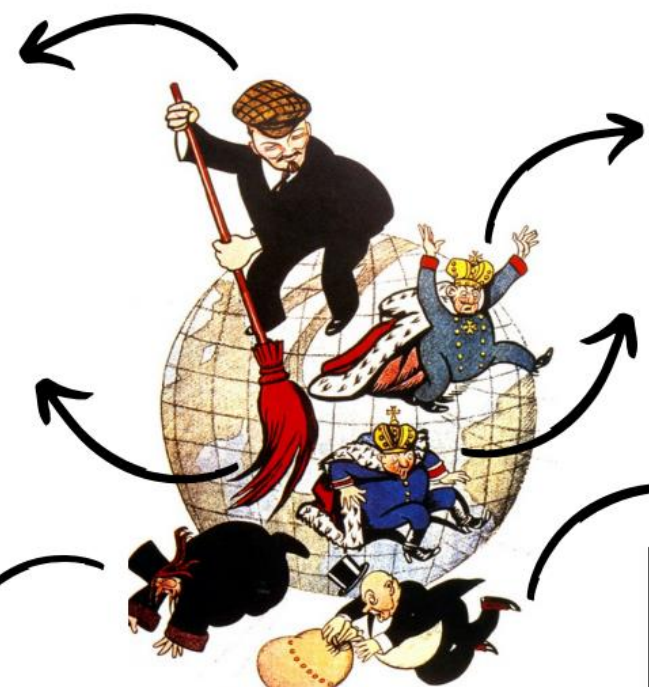
- S kým spolupracoval V. I. Lenin?
- Jak probíhala říjnová revoluce 1917?
- Co následovalo po této revoluci?

Poté žáci dostanou pracovní list, na němž je karikatura s názvem *Soudruh Lenin čistí zemi od zlých duchů*. Cílem žáků je tuto karikaturu popsát a odpovědět na zadané otázky.

Učitel s žáky poté diskutuje nad jejich odpověďmi.

Doporučené či doprovodné materiály (pracovní list):

NÁSTUP BOLŠEVIKŮ K MOCI

**ОВ. Ленин ОЧИЩАЕТ
ЗЕМЛЮ ОТ НЕЧИСТИ.**

**“SOUDRUH LENIN ČISTÍ ZEMÍ OD ZLÝCH DUCHŮ.”
1920**

PODÍVEJTE SE NA OBRÁZEK A POPIŠTE JEJ CO NEJDŮKLADNĚJI.

1. POPIŠTE JEDNOTLIVÉ VYOBRAZENÉ OSOBY (CO MAJÍ NA SOBĚ, JAKÝ MAJÍ VÝRAZ TVÁŘE...) - KOHO, POPŘ. JAKOU VRSTVU OBYVATEL PŘEDSTAVUJÍ - PODLE ČEHO JSTE TO POZNALI?
2. KDO JE ÚSTŘEDNÍ POSTAVOU CELÉHO VYOBRAZENÍ?
3. JAKOU ČINNOST TATO OSOBA PROVÁDÍ? CO TATO ČINNOST SYMBOLIZUJE? CO SYMBOLIZUJE ČERVENÉ KOSTĚ?

Seznam literatury a užitých zdrojů:

Plakát/karikatura: DENIS, Victor Nikolaevich: *Comrade Lenin cleans the earth from evil.* Rusko 1920. [online]. [cit. 2024-04-09] Dostupné z:

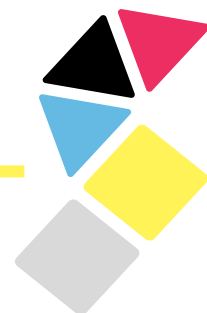
[https://arthive.com/artists/30887~Victor Nikolaevich Denis/works/507078~Comrade Len in cleans the earth from evil.](https://arthive.com/artists/30887~Victor+Nikolaevich+Denis/works/507078~Comrade+Len+in+cleans+the+earth+from+evil)

Video: 7.11. 1917 Den, kdy komunisté ovládli největší zemi světa. Slavné dny. Stream. [online]. [cit. 2024-05-17] Dostupné z: [https://www.slavne-dny.cz/episode/771237/den-kdy-komuniste-ovladli-nejvetsi-zemi-sveta-7-listopad.](https://www.slavne-dny.cz/episode/771237/den-kdy-komuniste-ovladli-nejvetsi-zemi-sveta-7-listopad)

RVP ZV – rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů

ZBRÁNEK Martin

Ročník: 8. a 9. ročník

Časová náročnost: : 15 minut + 5 minut na reflexi

Organizační forma: Kooperativní forma, frontální forma

Metoda výuky: Dovednostně-praktická metoda

Učitel:

Slovní metoda mluvená monologická – vysvětlování

Slovní metoda mluvená dialogická – heuristická metoda

Žáci:

Dovednostně-praktická metoda – produkční metody, konstrukce ideje či názoru

Klíčové kompetence: Kompetence občanská, Kompetence komunikativní

Průřezová témata: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova

Pomůcky: 4x puzzle s malým počtem dílů (20–36 dílků)

Metodika:

Učitel žákům sdělí, že si během hodiny vyzkouší, jaké to je žít v demokratickém či totalitním režimu.

Učitel rozdělí třídu do čtyř skupin a každé dá jeden balíček puzzlí. Skupiny 1 a 2 budou představovat demokratické režimy, skupiny 3 a 4 budou diktaturami.

V **DEMOKRACIÍCH** se žáci domluví, jakým způsobem budou puzzle skládat (např. kdo bude hledat rohy, kdo bude skládat). Toto rozdělení práce si musí odhlasovat. Každý člen se snaží přidat ruku k dílu, protože jde o všeobecné dobro. O každém následujícím kroku se musí hlasovat.

V **DIKTATURÁCH** učitel určí jednoho diktátora, který ostatním členům ve skupině řekne, co mají dělat. Ostatní členové nedělají nic jiného než to, co jim diktátor řekne, aby dělali. Diktátor smí na své vrstevníky zvýšit hlas, a jestliže mu někdo odporuje, může jej „odstranit“ (určený člen skupiny musí opustit skupinu a jít k učitelскому stolu).

Po vysvětlení těchto pravidel (ideálně i jejich promítnutí přes projektor), učitel žákům slíbí, že **skupina, která bude nejrychleji hotová, dostane odměnu – jedničku**. Pokud vyhraje demokratická skupina, jedničku dostanou všichni ze skupiny. Pokud vyhraje diktatura, jedničku dostane pouze diktátor a jeden další člen skupiny, kterého diktátor vybere. Poté učitel odstartuje práci.

Možná řešení:

Tato aktivita funguje ve více možných scénářích. Je totiž možné, že zvítězí diktatura. Na tom se pak dá ukázat nedostatek demokracie – to, že je občas pomalá a zdlouhavá.

Pokud naopak zvítězí demokracie, dá se argumentovat tím, že klad demokracie je to, že se všichni snaží přidat ruku k dílu protože jim všem jde o společné dobro (zde nahrazeno jedničkami).

Po ukončení aktivity se učitel začne doptávat členů skupiny, jak jim šla práce.

Demokracie, jak se vám pracovalo? Jaká byla atmosféra ve vaší skupině? Cítili jste se docenění? Přišlo vám, že jste mohli ovlivnit, jestli jedničku dostanete nebo ne?

Diktatury, jak se vám pracovalo? Jaká byla atmosféra ve vaší skupině? Cítili jste se docenění? Přišlo vám, že jste mohli ovlivnit, jestli jedničku dostanete nebo ne?

Rozebrání pocitů a myšlenek by mělo žáky vést k prožití režimů a k jejich lepšímu pochopení.

Motivace skrze jedničky slouží opravdu pouze jako motivace, která má navodit touhu zvítězit. Malé jedničky bych dal všem skupinám, kterým by se podařilo puzzle poskládat. Nezapomněl bych zmínit, že zatímco žákům šlo pouze o jedničky, v opravdových demokraciích a opravdových diktaturách velmi často jde, pokud ne přímo o život, tak o důstojné podmínky k němu.

(Ilustrační foto)

RVP G – vymezí základní znaky hlavních totalitních ideologií a dovede je srovnat se zásadami demokracie; objasní příčiny a podstatu agresivní politiky a neschopnosti potenciálních obětí jí čelit

DOSTÁL Dominik

Ročník: 3. a 4. ročník čtyřletých gymnázií (případně seminář)

Časová náročnost: 90 minut (lze rozdělit do 2 vyučovacích hodiny – žáci budou mít výstupy rozdělené)

Organizační forma: Kooperativní forma, frontální forma

Metoda výuky: Dovednostně-praktická metoda

Učitel:

Slovní metoda mluvená monologická – vysvětlování

Slovní metoda mluvená dialogická – heuristická metoda

Žáci:

Dovednostně-praktická metoda – produkční metody, konstrukce ideje či názoru

Slovní metoda mluvená dialogická – diskuze s pravidly

Slovní metoda mluvená monologická – impromptu prezentace

Klíčové kompetence: Kompetence digitální, Kompetence pracovní, Kompetence občanská, Kompetence komunikativní

Průřezová témata: Mediální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Pomůcky: Počítač s projektorem, psací potřeby (fixy, zvýrazňovače, pastelky, pera, A4 papíry)

Metodika:

Učitel žákům sdělí, že si během hodiny vyzkouší, jaké to je žít v demokratickém či totalitním režimu.

Žáci by měli mít z předešlých hodin alespoň základní povědomí o totalitních ideologiích a režimech (případně povědomí mohou získat v průběhu aktivity). Žáci jsou rozděleni do skupinek, tak aby byla zastoupena každá ideologie alespoň jednou. Následně jsou uvedeni do fiktivního příběhu za pomoci doprovodné prezentace. Jako odborníci na danou ideologii mají vytvořit plakát či informační brožurku, která bude charakterizovat a vyzdvihovat jejich ideologii.

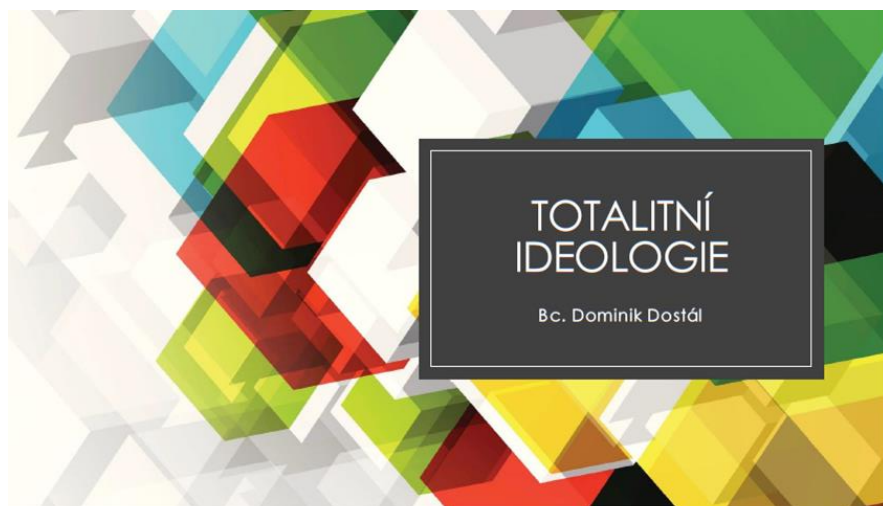
Žáci společně ve skupinkách podle zadání vypracují svůj produkt. Můžou si pomoci při vyhledávání informací buďto učebnicí nebo internetovými zdroji. Produkt by měl být také graficky dobře zpracován, aby dokázal zaujmout (důležité pro další část).

Po dokončení práce na produktu je učitel uvede do další části hodiny, kdy žáci představí své ideologie a produkty k nim vypracované. V rámci své prezentace, která má simulovat předvolební debatu, představí žáci nejdříve své jednotlivé produkty a následně budou s ostatními skupinami diskutovat, proč zrovna jejich ideologie je ta nejlepší pro směřování našeho fiktivního státu, ve kterém se v rámci projektové hodiny nacházejí.

Po debatě následuje volba, která ideologie přijde žákům nejlepší. Každý žák volí sám a nemusí volit ideologii, na které zrovna pracoval. Poté, když žáci zvolili svou novou ideologii, která bude řídit jejich stát, jim učitel promítne zakončení příběhu, které je pro všechny totalitní ideologie stejné – žáci zjistí, že skončili ve vězení nebo hůř, což má ilustrovat, že všechny totalitní ideologie končí špatně a že lidé v nich žijící se stanou často oběťmi těchto režimů.

Následuje závěrečná debata a vyhodnocení, kde by si žáci měli při odpovídání na doprovodné otázky uvědomit, proč jsou totalitní ideologie špatné, jak ubližují lidem, kteří v nich žijí a že občas jsme si je na sebe bohužel pomocí demokratických voleb přivodili sami. Je zde také prostor pro dotazy a doplnění některých informací.

Na závěr hodiny učitel představí slavný citát Winstona Churchilla, aby zdůraznil fakt, že demokracie, ač není dokonalá, je mnohem lepší, než kterákoliv jiná forma vlády.

Situace, v jaké se nacházíte:

◦ Nacházíte se ve státě, ve kterém právě padla demokratická vláda. Lidé jsou nespokojeni se současnou situací a chtějí proto zkusit jinou cestu. Vy, jakožto zastánci jedné z totalitních ideologií (nacismus, komunismus, fašismus), jste se rozhodli navrhnout lidu své země, aby v nadcházejícím referendu zvolili právě vaši ideologii jako budoucnost pro směřování našeho státu.

Váš úkol:

Vytvořte informativní plakát/brožurku, který přiblíží lidem:

O čem je vaše ideologie?

Jaké jsou její typické znaky?

V čem se liší od demokracie?

Jaké má výhody/nevýhody oproti demokracii?

Snazte se čtenáře zaujmout, můžete i využít ironii.

Pomůcky: učebnice, internetové zdroje.

V rámci prezentace bude důležitá i grafická stránka, takže se nebojte produkt jakkoliv graficky vylepšit. ☺

11.06.2023

Referendum – před referendová debata

◦ Po vytvoření vašeho produktu, jste byli spolu s ostatními skupinami pozváni do před referendové debaty, abyste všem ostatním přiblížili v rámci krátké prezentace svou ideologii. Poté bude následovat debata, ve které budete muset na základě své argumentace, přesvědčit ostatní, že právě ta vaše ideologie je tou nejlepší a v čem je lepší než demokracie a ostatní ideologie.

11.06.2023

REFERENDUM

Čas referenda nadešel. Hlasujte pro zemi, která Vás zaujala (nemusí to být zrovna ta, na kterou jste vypracovávali váš produkt).

- Referendum proběhlo úspěšně. Nová ideologie byla zvolena a státní aparát na ni hladce přešel. Ovšem krátce po přechodu na tuto ideologii bylo řízení ve státě dramaticky změněno. Svoboda slova, v rámci které jste vytvořili své produkty, byla zrušena a vy, jakožto objektivní šířitelé "dezinformací" (Jelikož vaše objektivní plakáty se neshodují s přibarvenou propagandou nového státu.) jste byli posláni do vězení/pracovního tábora – někteří z vás byli dokonce popraveni. Váš stát nyní kontroluje jediná strana vedená diktátorem. Tajná police zatýká každého odpůrce režimu a nechává je "zmizet". Lidé jsou drženi ve strachu a jakýkoliv odpor proti režimu je tvrdě potlačen. Gratuluju k vaší volbě !!!

Závěrečná diskuze:

Co jste se dozvěděli o totalitních ideologiích?

Proč byli pro lidi tyto ideologie tolik přitažlivé?

V čem vidíte jejich výhody/nevýhody oproti demokracii?

Jak je možné, že i přes volbu jedné ideologie, byl výsledek stejný ve všech třech?

Poslední věta vám gratuluje k vaší volbě, napadá vás proč?

Další podněty a připomínky, či prostor pro dotazy:

11.08.2023

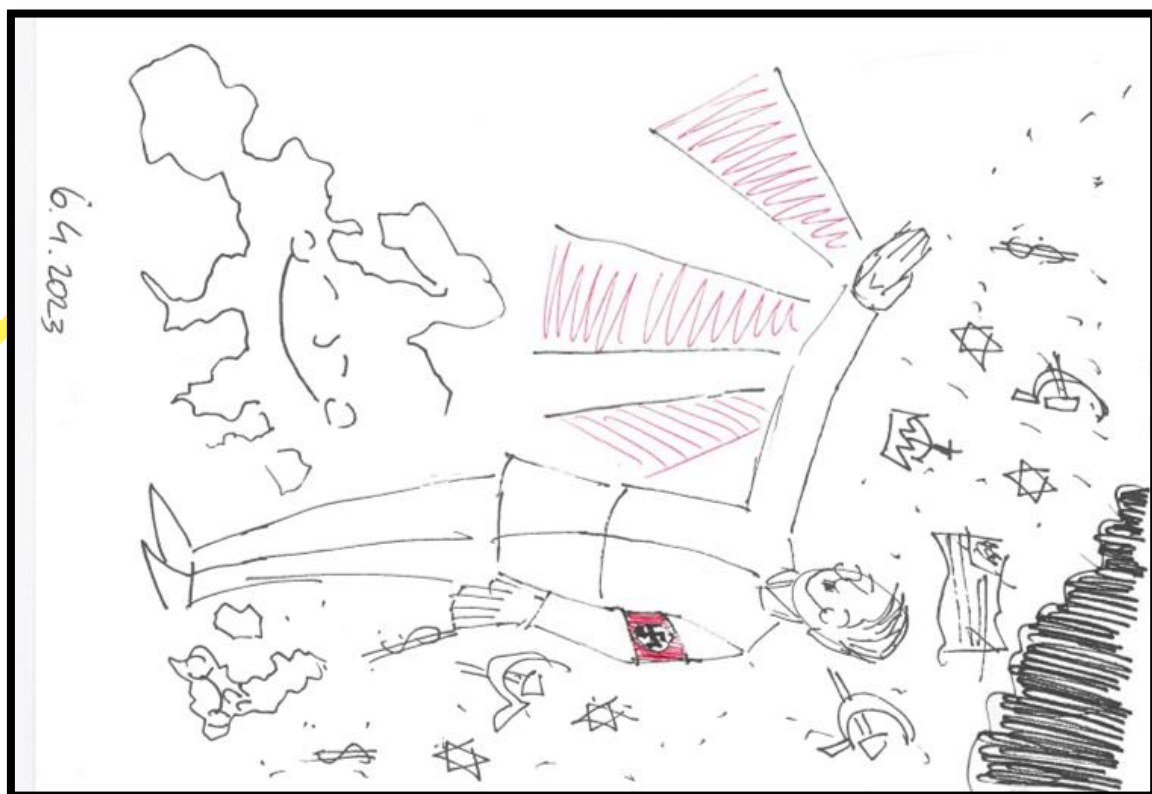
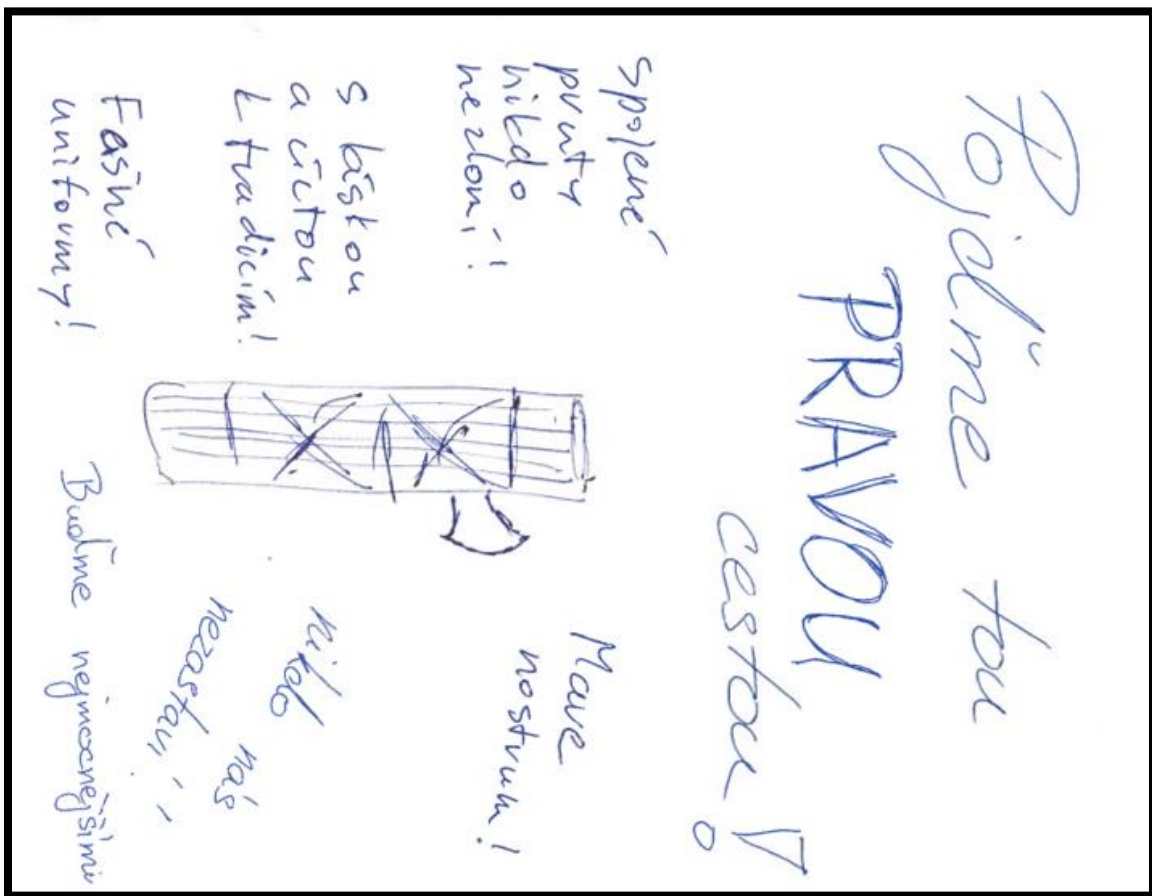
Citát k zamýšlení na závěr:

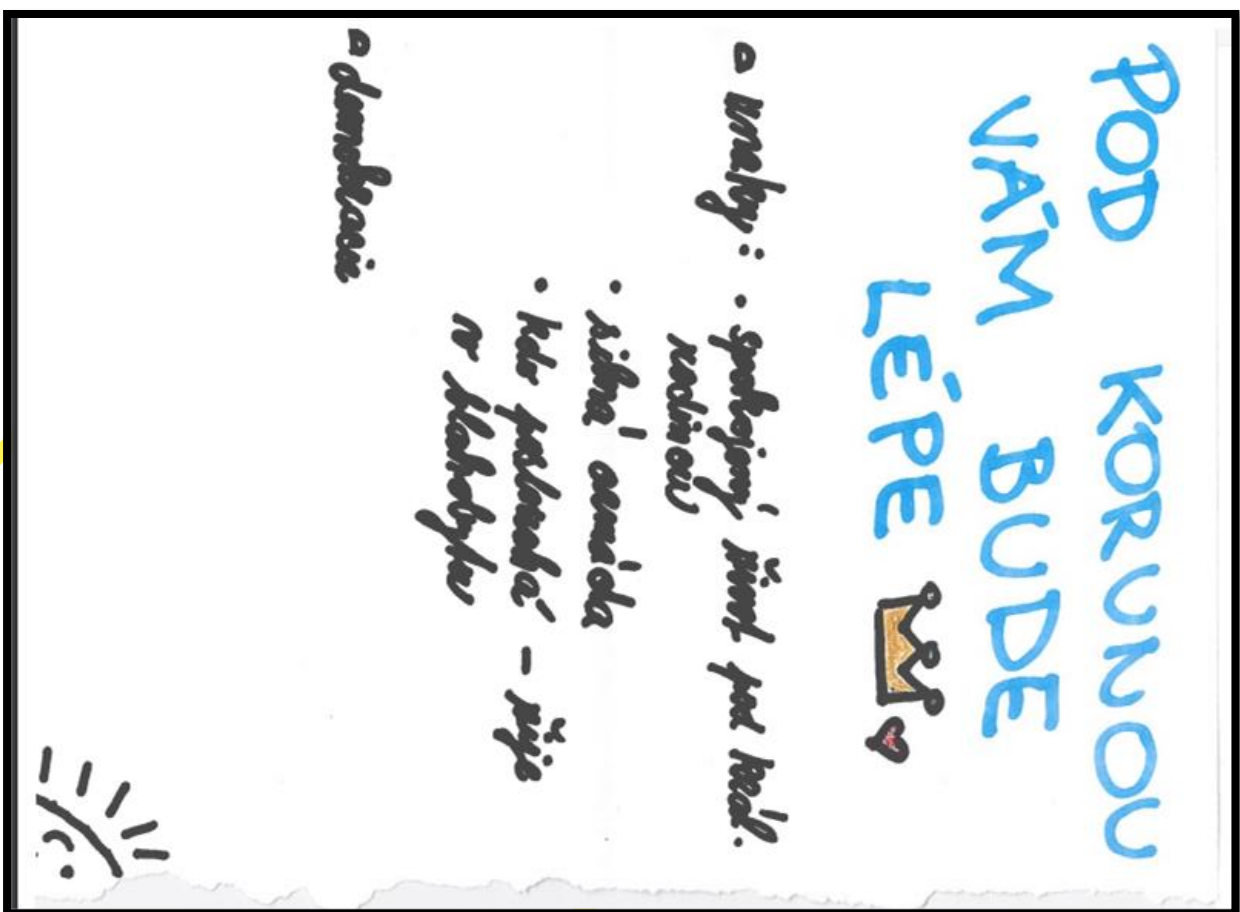
◦ „V tomto hříšném a žalostném světě se zkoušely a budou zkoušet mnohé způsoby vlády. Nikdo nepředstírá, že demokracie je dokonalá nebo samospasitelná. Říká se dokonce, že demokracie je nejhorší způsob vlády, s výjimkou všech ostatních způsobů, které jsme vyzkoušeli.“

◦ Winston Churchill

11.08.2023

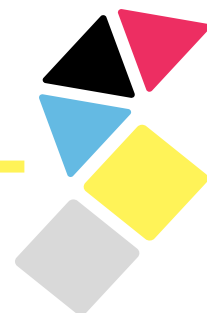

RVP ZV – na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv – Terezínské ghetto z pohledu dětí

KUNČAROVÁ Marie

Ročník: 8. a 9. ročník základních škol

Časová náročnost: 20 minut

Organizační forma: Individualizovaná forma

Metoda výuky: Dovednostně-praktická metoda

Učitel:

Slovní metoda mluvená monologická – výklad, vysvětlování

Žáci:

Dovednostně-praktická metoda – produkční metody, konstrukce ideje či názoru

Slovní metoda mluvená dialogická – diskuze s pravidly

Slovní metoda psaná – kritika textu

Klíčové kompetence: Kompetence k učení, Kompetence komunikativní, Kompetence občanská

Průřezová témata: Multikulturní výchova, Mediální výchova, Osobnostní a sociální výchova

Pomůcky: Vytisknuté básně, zalaminované šablony motýla, A5 papíry, pastelky, psací potřeby

Metodika:

Učitel žákům rozdá dvě básně a vyloží kontext jejich vzniku.

První báseň Motýl napsal sedmnáctiletý Pavel Friedman v roce 1942. Pavel Friedman se narodil v Praze a byl to československý židovský básník. 26. dubna 1942 byl přijat v Terezínském koncentračním táboře. Dne 4. června 1942 napsal báseň Motýl. Báseň byla nalezena při osvobození tábora, později byla darována Židovskému muzeu v Praze. Báseň Motýl je součástí sbírky *I never saw another butterfly (Nikdy jsem neviděl dalšího motýla)* – sbírky poezie a kreseb dětí, které žily v Terezínském ghettu.

Druhá báseň se jmenuje Domov (viz. příloha). Autorem této básně je František Bass, který žil v letech 1930-1944. Do Terezína přišel v roce 1941 z Brna. Zahynul ve vyhlazovacím táboře v Osvětimi v roce 1944. Chlapec napsal v Terezíně několik básní: Zahrada, Nemoc, Svět, Dudy, Jsem žid a další.

Žáci si přečtou obě básně. Následně si vyberou jednu báseň, kterou se budou během návazné aktivity zabývat. Provedou analýzu textu. Poté si vyberou jeden řádek nebo část básně a zachytí, co židovský chlapec, který napsal báseň, mohl cítit. Žáci mohou namalovat obrázek či napsat vzkaz autorovi básně. Svůj výtvar musí umístit do prostoru papírového motýla, který si díky šabloně od vyučujícího zhotoví. Zalaminovaná šablona má tvar osově souměrné poloviny motýla. Proto žák musí papíry A5 přehnout a poté přiložit šablonu.

Žáci následně představí své motýly spolužákům, proběhne diskuze a zhodnocení vlastní práce.

Výtvary je možné pověsit ve třídě na nástěnku.

Básně:

Motýl

(Pavel Friedman, do Terezína přišel 28. 4. 1942 z Prahy)

Ten poslední ten zcela poslední
tak sytě hořce oslnivě žlutý
snad kdyby slunce slzou zazvonilo o bílý kámen
taková taková žluť
vznášel se lehce tak do vysoka
šel jistě jistě chtěl políbit svět svůj poslední

na sedmý týden tu žiji
ghettoisiert
mí mě tu naši
pampelišky tu na mne volají
i bílá větev v dvoře kaštanu
motýla jsem tu neviděl

ten tenkrát byl poslední
motýli tady nežijí
v ghettu.

Seznam literatury a užitých zdrojů:

BEZCHLEBOVÁ, Mária et al.: *Cesta – cíl neznámý: čítanka*. Praha 1995, s. 26.

Domov

(František Bass, do Terezína přišel 30. 11. 1941 z Brna)

Dívám se dívám

do světa širého

do světa širého dalekého

dívám se dívám na jihovýchod

dívám se dívám na můj domov

dívám se na domov

na rodné mé město

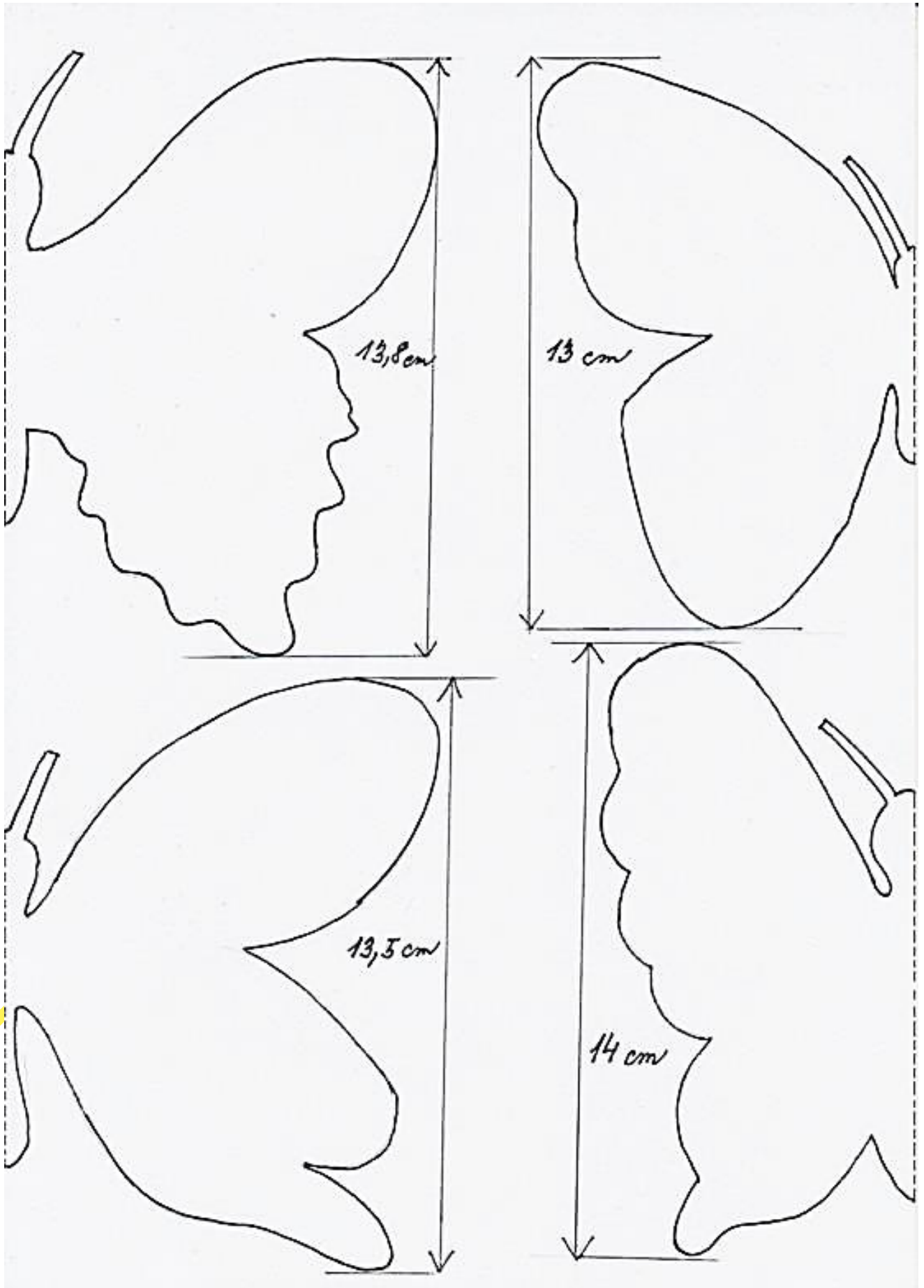
město mé město

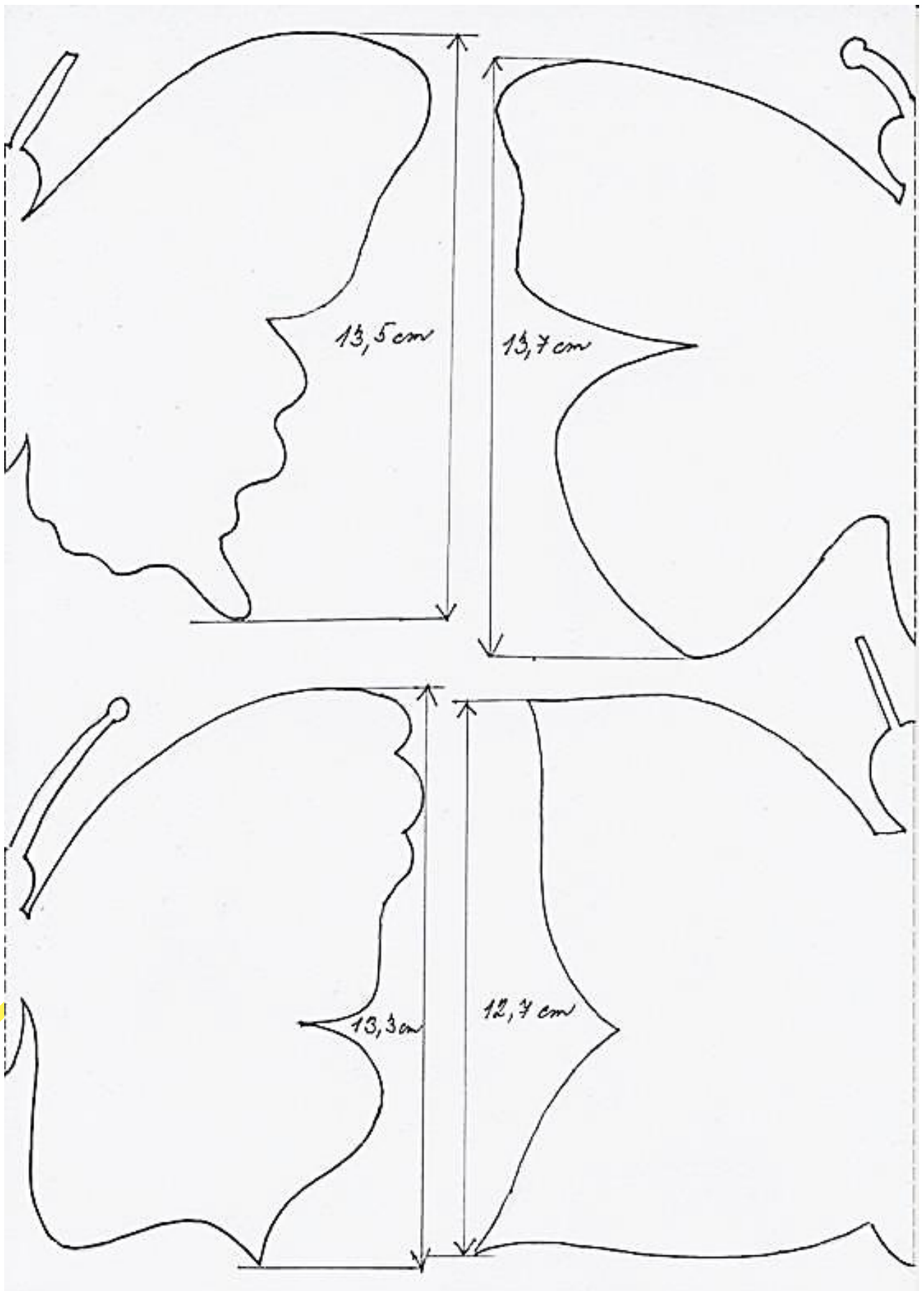
rád se vrátím k vám.

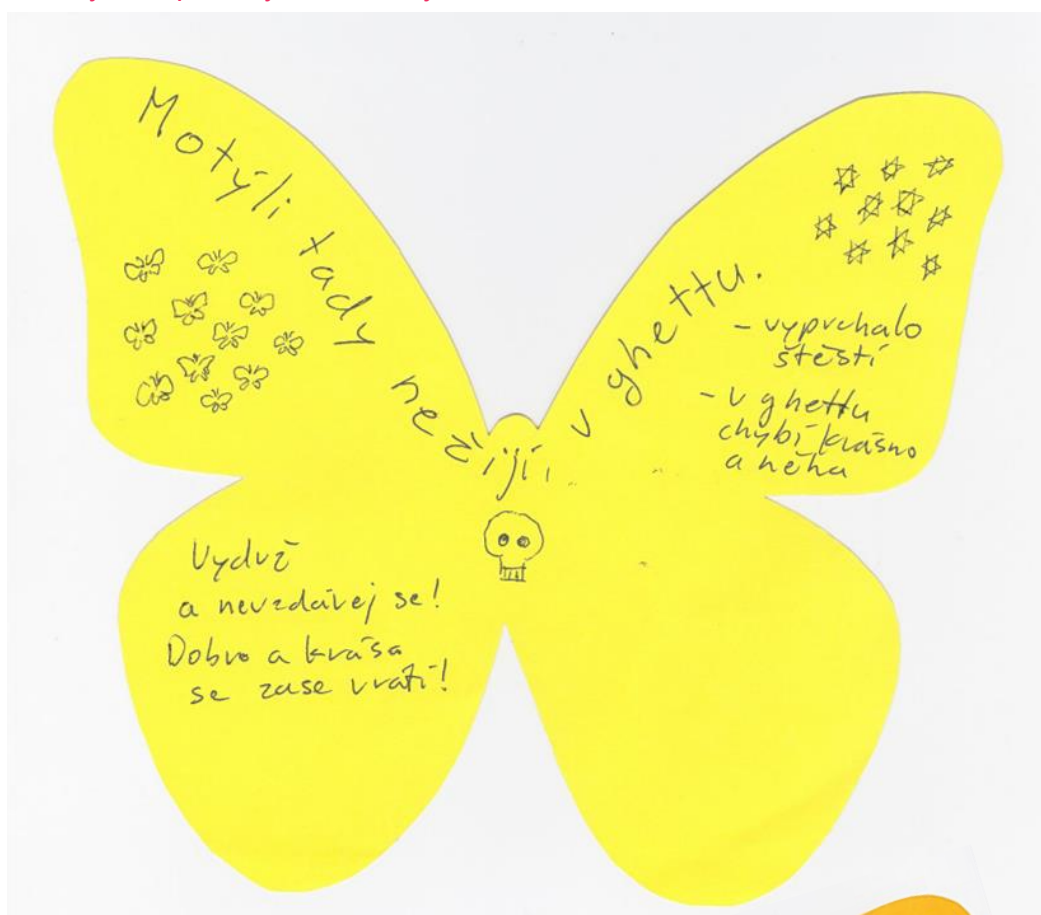
Seznam literatury a užitých zdrojů:

BEZCHLEBOVÁ, Mária et al.: *Cesta – cíl neznámý: čítanka*. Praha 1995, s. 14.

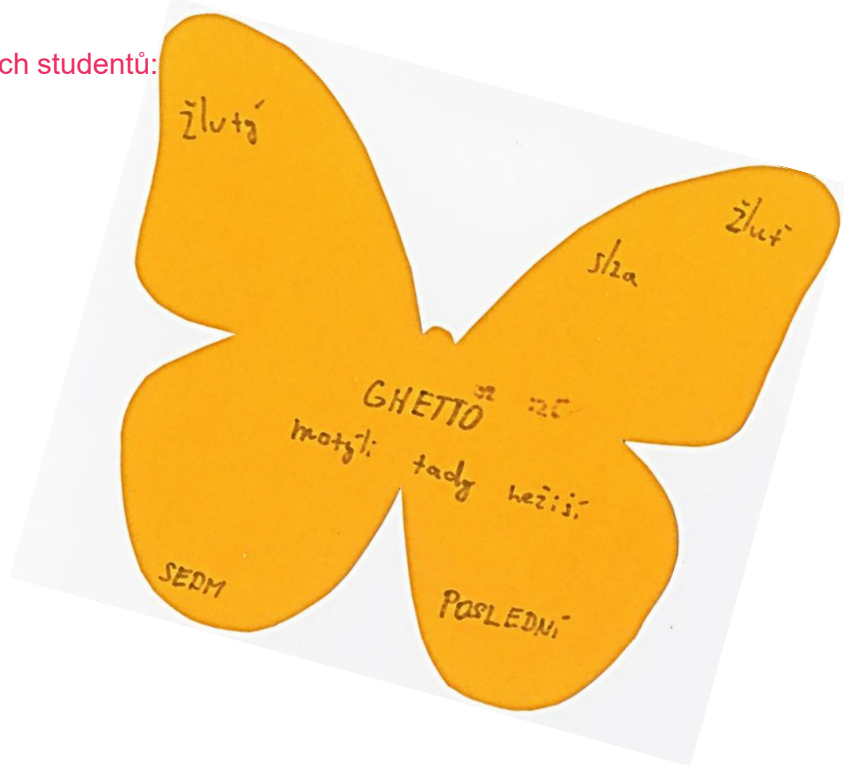

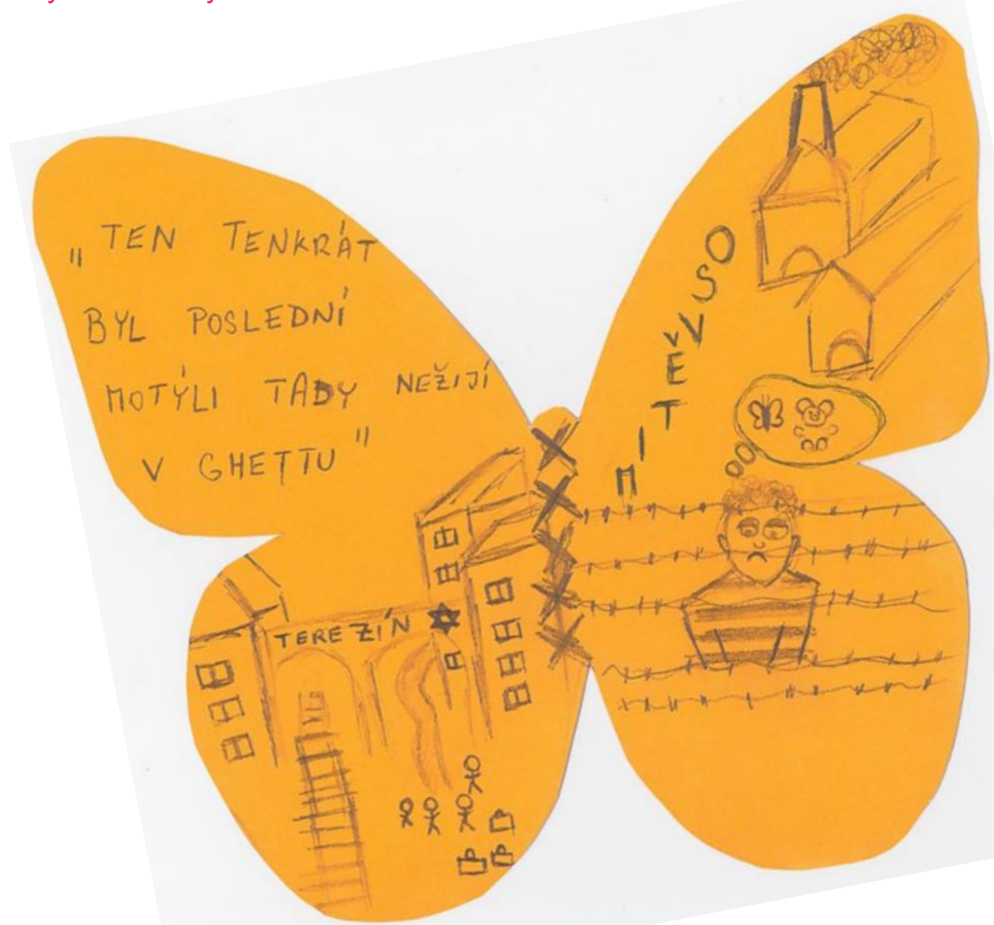
Ilustrační výběr z prací vysokoškolských studentů:

Ilustrační výběr z prací vysokoškolských studentů:

Ilustrační výběr z prací vysokoškolských studentů:

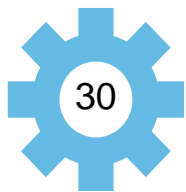
Zdroje:

BEZCHLEBOVÁ, Mária et al.: Cesta – cíl neznámý: čítanka. Praha 1995.

THE BUTTERFLY PROJECT. Dostupné z:

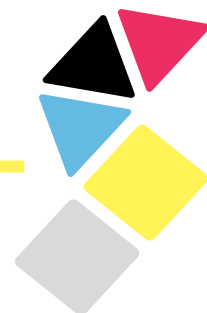
<https://www.d123.org/schools/olhms/news/1739191/the-butterfly-project-survivors-to-never-forget>.

Hana: Šablony. Online – Dostupné z: <https://1url.cz/8uwei>.

RVP ZV – zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí – Mnichovská dohoda

MARTYNKOVÁ Hana

Ročník: 8. a 9. ročník základních škol

Časová náročnost: 20 minut + čas na prezentaci karikatur podle počtu skupinek

Organizační forma: Frontální, kooperativní forma

Metoda výuky: Dovednostně-praktická metoda

Učitel:

Slovní metoda mluvená monologická – výklad, vysvětlování

Žáci:

Dovednostně-praktická metoda – produkční metody, konstrukce ideje či názoru

Slovní metoda mluvená dialogická – diskuze s pravidly

Slovní metoda mluvená monologická – vysvětlování

Klíčové kompetence: Kompetence k učení, Kompetence občanská, Kompetence komunikativní

Průřezová témata: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova

Pomůcky: Vytisknuté pracovní listy, psací potřeby

Metodika:

Učitel sdělí žákům, že se budou věnovat tématu Mnichovské dohody a že budou pracovat s karikaturami. Měli by již mít povědomí o tématu Mnichovské dohody a je nutná předchozí znalost práce s karikaturou.

Minimálně by měli vědět, že karikaturu kreslí zaujatý autor pro noviny s určitou politickou agendou. Cílem je zesměšnit či předat hravou formou vážné sdělení. Autoři často používají nadsázku, stereotypy a zobrazování charakteristických povahových rysů, tvarů obličejů, postavy, osobní vlastností či slogany.

Učitel zadá žákům úkol vytvořit karikaturu na téma Mnichovská dohoda a vytvořit k ní nadpis (např.: neúčast Československa, „o nás, bez nás“, německá a italská účast na dohodě, nenasytný Hitler, zachránce Chamberlain, Mnichovská dohoda obecně).

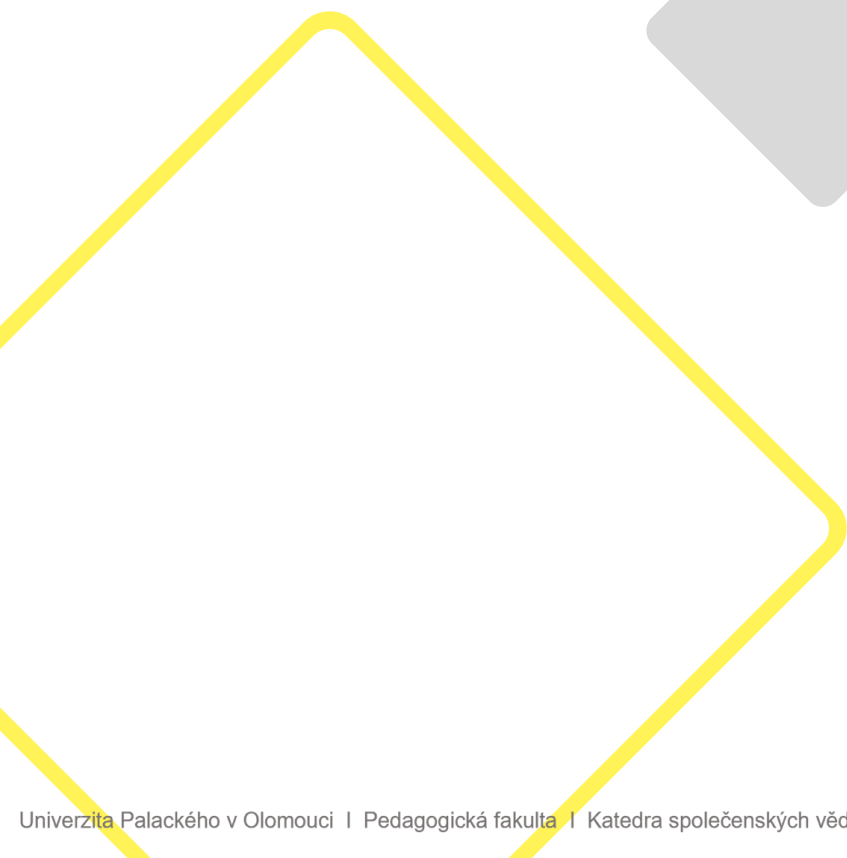
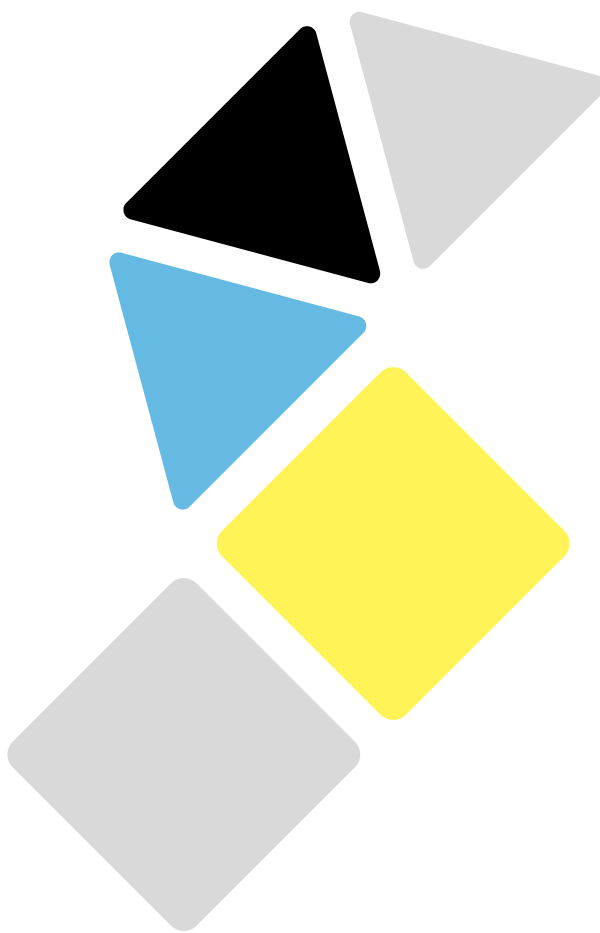
Na pokyn učitele je tvořivá část ukončena a skupinky představí své výtvořky (případně je pouze vystaví na nástěnce třídy). Poté proběhne závěrečná diskuze o tématu.

Seznam literatury a užitých zdrojů:

Karikatura. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2023-05-04]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Karikatura>

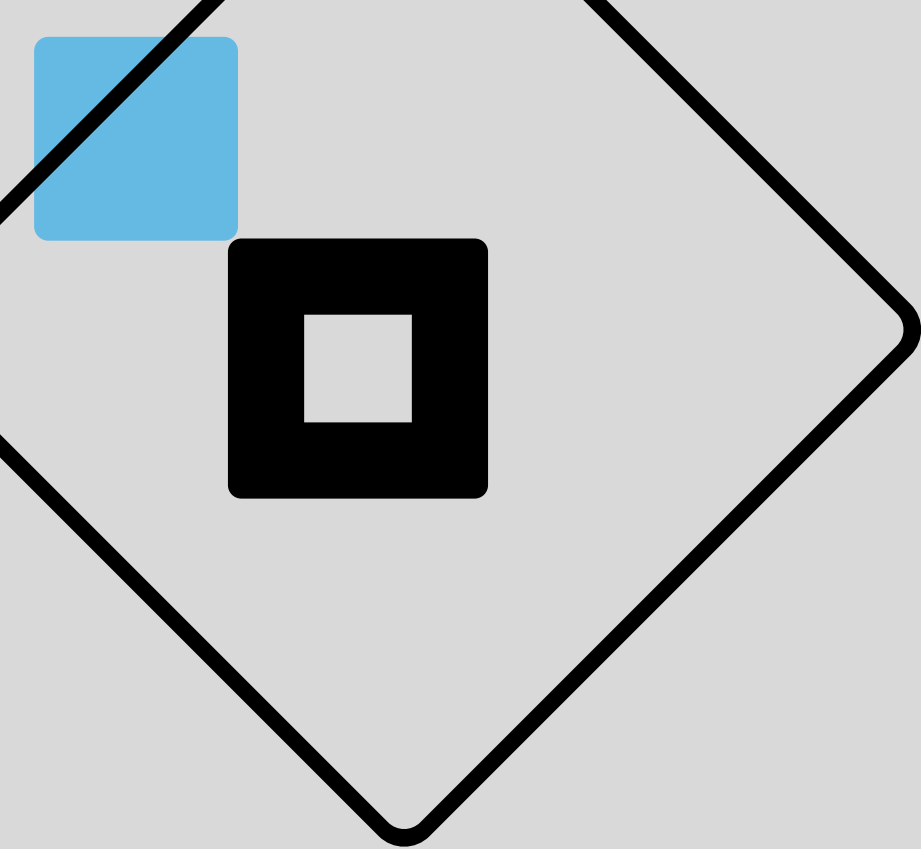
[Bundesarchiv Bild]. In: *Wikipedia.org* [online]. 4. prosince 2008 [cit. 2023-05-04]. Dostupné z: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Bundesarchiv_Bild_183-R69173,_Münchener_Abkommen,_Staatschefs.jpg

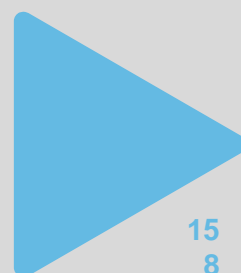
NÁZEV:

A large, empty, rounded rectangular box with a thin black border, intended for the student to write the title of the photograph.

Slovní metody

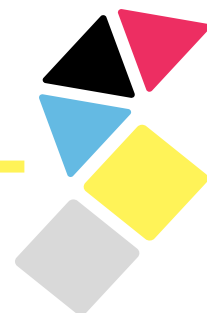
*Moderní dějiny (ROZDĚLENÝ
A INTEGRUJÍCÍ SVĚT)*

RVP G – charakterizuje vznik, vývoj a rozpad bipolárního světa, jeho vojenská, politická a hospodářská seskupení, vzájemné vztahy a nejvýznamnější konflikty

VÁCLAVEK Karel

Ročník: 4. ročník čtyřletých gymnázií

Časová náročnost: 40 minut

Organizační forma: Frontální, individualizovaná forma

Metoda výuky: Slovní metoda

Učitel:

Slovní metoda mluvená monologická – výklad, vysvětlování

Slovní metoda mluvená dialogická – rozhovor

Žáci:

Názorně-demonstrační metoda – práce s obrazem

Slovní metoda psaná – čtení s dotazováním

Slovní metoda mluvená dialogická – rozhovor

Klíčové kompetence: Kompetence k učení, Kompetence komunikativní, Kompetence k řešení problémů, Kompetence občanská

Průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Pomůcky: Vytištěné pracovní listy, psací potřeby, slovníky (v mobilu či tištěné),

Metodika:

Hodina bude mít za cíl zopakovat znalosti získané na základních školách. Učitel žákům objasní historické souvislosti konce druhé světové války a vzniku studené války (spuštění železné opony, Marshallův plán, Rada vzájemné hospodářské pomoci). Během probírání tématu „Spuštění železné opony“ učitel rozdá žákům pracovní listy s otázkami, na které musí žáci samostatně odpovědět. Text je v anglickém jazyce, aby se zachovala autenticita projevu a aby se žáci v anglickém jazyce procvičili. Mají proto dovoleno používat slovníky.

Pracovní list:

It is my duty, however, to place before you certain facts about the present position in Europe.

From Stettin in the Baltic to Trieste in the Adriatic an iron curtain has descended across the Continent. Behind that line lie all the capitals of the ancient states of Central and Eastern Europe. Warsaw, Berlin, Prague, Vienna, Budapest, Belgrade, Bucharest and Sofia; all these famous cities and the populations around them lie in what I must call the Soviet sphere, and all are subject, in one form or another, not only to Soviet influence but to a very high and in some cases increasing measure of control from Moscow.

Only Athens - Greece with its immortal glory - was free to decide its future in elections under the supervision of the English, Americans and French. The Russian-dominated Polish government was encouraged to make massive and unjust interventions against Germany. The mass expulsion of millions of Germans is being carried out on a scale we have never dreamed of. The Communist parties, which were very small in all these Eastern European states, have attained a position and power disproportionate to the number of their members, and they want to achieve totalitarian control everywhere. After the victory of the communist parties in all these countries police governments prevail, with the exception of Czechoslovakia there is no true democracy.

Otázky:

- 1) Které státy podle Churchilla tvoří pomyslnou hranici železné opony, je mezi nimi jeden, který vám nesedí a proč?
- 2) Co byl podle Churchilla hlavní vliv za tímto rozdělením Evropy?
- 3) Co vidí Churchill coby problematické na vzestupu komunistických stran v daných státech?
- 4) Proč je podle Churchilla situace odlišná v tehdejší Československu?

Seznam literatury a užitých zdrojů:

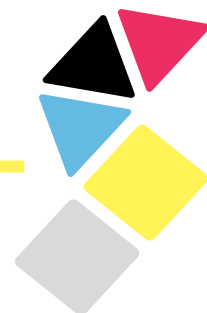
Úvod do poválečného období. Dostupné z: <https://www.dejepis.com/ucebnice/uvod-do-povalecneho-obdobi/>

Projev W. Churchilla na univerzitě ve Fultonu. Dostupné z: <https://www.moderni-dejiny.cz/clanek/projev-w-churchilla-na-univerzite-ve-fultonu-5-3-1946/>

RVP G – vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce

VANĚČKOVÁ Klára

Ročník: 4. ročník čtyřletých gymnázií

Časová náročnost: 40 minut + 5 minut na zhodnocení

Organizační forma: Frontální, kooperativní forma

Metoda výuky: Slovní metoda

Učitel:

Slovní metoda mluvená monologická – výklad

Žáci:

Slovní metoda psaná – analýza textu

Slovní metoda mluvená dialogická – diskuze s pravidly (viz níže)

Slovní metoda mluvená monologická – impromptu prezentace

Klíčové kompetence: Kompetence digitální, Kompetence k řešení problémů, Kompetence komunikativní

Průřezová témata: Mediální výchova, Osobnostní a sociální výchova

Pomůcky: Vytisknuté pracovní listy, psací potřeby, slovníky (v mobilu či tištěné)

Metodika:

Učitel žákům na začátku hodiny řekne, že budou navazovat na předchozí hodinu, kde byl krátce zmíněn význam Severoatlantické aliance.

Během této hodiny budou za úkol se s touto organizací blíže seznámit skrze vyhledávání informací na internetu. Ve skupinách budou hledat argumenty podporující přidělený důvod pro existenci této organizace a následně zjištěné informace budou prezentovat vrstevníkům.

Pomoci jim v tom mohou návodné otázky:

Je pro nás tato spolupráce přínosná?

Jsou tyto body vhodné a důležité?

Měli byste ještě nějaký návrh na důvod ke spolupráci?

Má někdo nějaký protiargument?

Svá zjištění budou prezentovat vrstevníkům, což mohou učinit spatra či se držet jednoduché osnovy na malé kartičce.

Po prezentaci proběhne diskuze s pravidly.

Diskuze bude:

Slušná a tolerantní – při nedodržení těchto pravidel je z diskuze vyloučen a nemá možnost získat následné ohodnocení (stejně jako ve slušné společnosti či po „flákanci“ v politické sněmovně).

O slovo se budou hlásit gestem zvednuté ruky se vztyčeným ukazováčkem.

Jestliže vrstevník říká názor, s kterým nesouhlasím, ale nechci na to reagovat, zvednu ruku se zaťatou pěstí.

Když s názorem souhlasím, ale nechci reagovat zvednu ruku s palcem nahoru.

Učitel je tolerantní a oceňuje i méně přesně postřehy. Cílem je žáky rozvíjet v komunikaci, ne je odradit od zapojení do diskuze.

Po vysvětlení cíle hodiny a jejích pravidel, dá učitel žákům pokyn, by se rozdělili do čtyř skupin (u malých tříd, případně do násobků čtyř u větších tříd). Každé skupině rozdá jeden lísteček (viz **Lístičky**) a notebook (případně dovolí používat mobily s internetem). Na hledání informací, sumarizaci a přípravu projevu vyčlení 20 minut. Na samotný projev každé skupiny 2 minuty.

Po skončení diskuze se žáci ohodnotí (hledají svá slabá a silná místa při diskuzi) a učitel odmění zapojené žáky hodnocením (sumarizující či formativní).

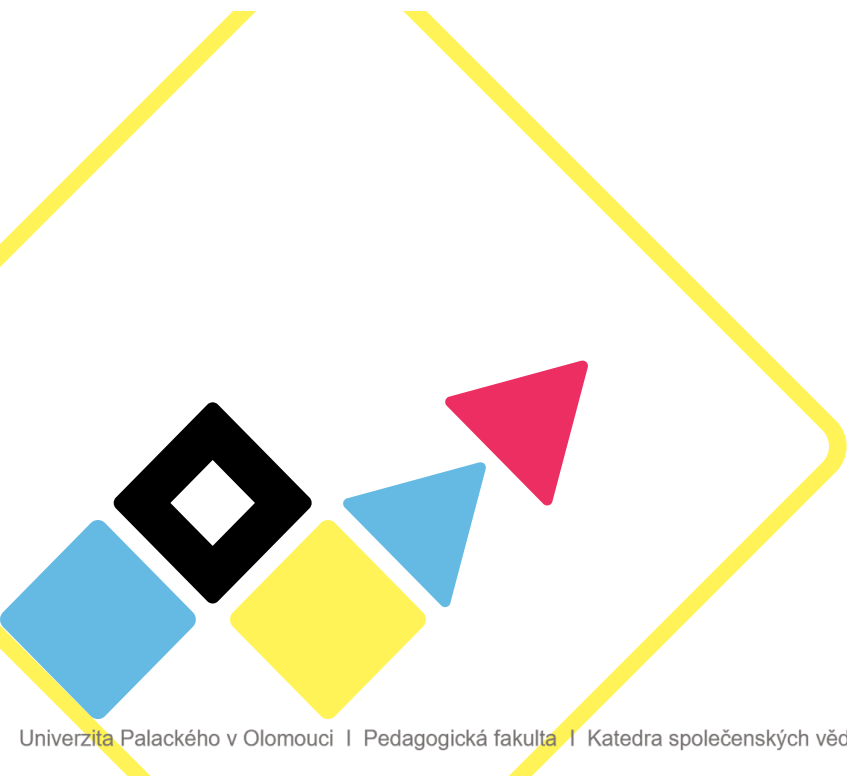
Lístečky:

1. Bezpečnost a obrana: Spolupráce mezi Evropou a Severní Amerikou stále hraje klíčovou roli při zajišťování bezpečnosti a obrany. NATO zůstává hlavním obranným spojenectvím mezi Spojenými státy americkými a evropskými zeměmi, a to především v oblasti obrany proti hybridním a kybernetickým hrozbám, jako jsou například dezinformace, manipulace a útoky na informační systémy.

2. Hospodářská spolupráce: Spolupráce mezi Evropskou unií a Severoatlantickým blokem pokračuje také v oblasti hospodářství. V současné době probíhají jednání o transatlantické obchodní a investiční partnerství (TTIP), které by mohlo přinést významné hospodářské výhody a usnadnit obchod mezi EU a USA.

3. Globální výzvy: Globální výzvy, jako je klimatická změna, migrační krize a pandemie COVID-19, vyžadují spolupráci mezi zeměmi v rámci euroatlantického spojenectví. Společná akce a koordinace jsou nezbytné pro úspěšné řešení těchto globálních problémů.

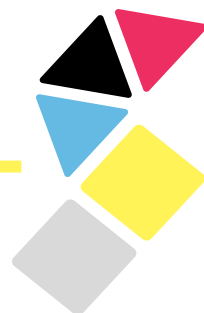
4. Podpora demokratických hodnot: Evropa a Severní Amerika jsou založeny na demokratických principech a spolupráce mezi těmito zeměmi může pomoci podpořit a posilovat tyto hodnoty a principy v celosvětovém měřítku. Spolupráce v oblasti lidských práv, boje proti korupci a podpoře demokracie je stále důležitá.

RVP ZV – posoudí postavení rozvojových zemí

PERNICKÁ Kristýna

Ročník: 9. ročník základních škol

Časová náročnost: 40 minut + 5 minut na zhodnocení (vystup je pojat komplexně na celou vyučovací hodinu)

Organizační forma: Kooperativní forma

Metoda výuky:

Učitel:

Slovní metoda mluvená monologická – vysvětlování (pravidel práce)

Žáci:

Slovní metoda psaná – analýza textu, čtení s dotazováním

Slovní metoda mluvená dialogická – diskuze s pravidly (viz níže), rozhovor

Dovednostně-praktická metoda – produkční metody, konstrukce ideje či názoru

Názorně-demonstrační metoda – práce s obrazem (ikonografie, ikonologie)

Názorně-demonstrační metoda – práce s audio pramenem

Klíčové kompetence: Digitální kompetence, Kompetence k řešení problémů, Kompetence komunikativní, Kompetence k učení

Průřezová témata: Multikulturní výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Mediální výchova

Pomůcky: Vytisknuté pracovní listy, psací potřeby.

Metodika:

Tato hodina bude vedena badatelsky. Částečně čerpá z cvičení z webu HistoryLab (Dostupné z: <https://www.historylab.cz/cviceni/co-mela-kongu-prinest-dekolonizace?lang=cs>). Aktivita počítají i s talentovanými (zvídavými) žáky. První aktivita obsahuje práci s chybou.

Učitel žákům sdělí téma hodiny: „Rozvojové země“. Zároveň je vybídne, aby si odhlasovali, které ze dvou badatelských otázek chtějí zkoumat. Dle výběru žáků, klikne učitel na zvolenou otázku, což jej odkáže na odpovídající část prezentace.

Aktivita 1 – Co měla Kongu přinést dekolonizace?

Učitel rozdělí třídu dle řad lavic (běžně 3 skupiny).

Každá skupina dostane jeden pracovní list a společně se zamyslí nad úkolem 1 (evokace s obrázkem).

Následně se řada rozdělí do dvou podskupinek. Každá ze dvou skupinek v řadě bude pracovat s jiným textem (text 1; text 2) + fotografií.

Po přečtení se obě podskupinky z řady spojí a společně vyplňují úkoly.

V závěru aktivity proběhne společná kontrola pracovního listu a odpoví se na badatelskou otázku.

Poté učitel vyzve žáky, aby našli v pracovních listech chyby.

Hodina bude ukončena rozbořem obrazem Oběti mobilů od Eduarda Relera.

Aktivita 2 – Co přinesla nová univerzita?

Učitel rozdělí třídu dle řad lavic (běžně 3 skupiny). Poté každá skupina rozdělena na dvě expertní podskupiny.

Každá skupina má 1 pracovní list.

Každá ze skupinek v rámci jedné řady řadě bude pracovat s jiným textem (text 1; text 2).

Po přečtení svých textů se obě skupinky z řady spojí a společně vyplňují úkoly.

Následuje kontrola, odpověď na badatelskou otázku.

Co měla Kongu přinést dekolonizace?

1. Prohlédni si fotografii a označte důležité prvky, které pomohou určit, co se na ní děje.

Fotografie z letiště N'Djili International Airport v Kinshase (tehdy Leopoldville) ze dne 22. července 1960. Zdroj: ČTK/AP

2. Čím se proslovy od sebe liší? Označte v obou proslovech tři klíčové pasáže.

Myslím si, že...

3. Co si o projevech mohl myslet muž sundávající fotografii?

O projevu Baudouína I. ...

O projevu Patrice Lumumby...

4. **Za malou jedničku:** Práce s chybou. V jednom z textů je očividná chyba. Víš kde?

Proslov belgického krále Baudouina I. k vyhlášení nezávislosti Konga z 30. června 1960

Pane prezidente, pánové,
nezávislost Konga byla formována výsledky práce vymyšlené géniem krále Ludvíka II., jím vykonané s pevnou a trvalou odvahou a s belgickou houževnatostí. [...] Když se Leopold ujal velkého úkolu, který se dnes naplňuje, nechápejme ho jako dobývání, ale jako civilizování. Kongo bylo vybaveno železnicemi, silnicemi, vzdušnými a vodními trasami, které díky propojování jeho obyvatel prospěly jejich jednotě a přiblížily zemi světovým rozměrům. Byly zbudovány četné nemocnice. Bylo zlepšeno a modernizováno zemědělství. [...] Nezpronevěřte se své budoucnosti uspěchanými reformami a nenahrazujte struktury, které vám Belgie dala, dokud si nebudete jisti, že máte lepší.

Thomas J. Watson: Colonialism in the Congo: Conquest, Conflict, and Commerce, Providence 2007

Belgický král Baudouin I., 1960

Belgický král Leopold II. a majitel Konga mezi 1885 a 1908

Zdravotní sestry se svými koňskými asistenty, 1918

Demokratická republika Kongo v současnosti

Proslov Patrice Lumumby k vyhlášení nezávislosti Konga 30. června 1960

Muži a ženy Konga, vítězni bojovníci za nezávislost, zdravím vás ve jménu konžské vlády. Žádám vás, mí přátelé, kteří jste neúnavně bojovali v našich řadách, abyste 30. červen 1960 označili jako významný den, který bude navždy vryt do vašich srdcí. [...] Bylo to hodně přes osmdesát let koloniální vlády a naše rány jsou příliš čerstvé a bolestivé, aby bylo možné je zapomenout. [...] Společně můžeme nastolit spravedlnost a zajistit spravedlivou odměnu za práci. Můžeme ukázat světu, co černoši dokážou, když mohou pracovat ve svobodě a můžeme vytvořit z Konga chloubu Afriky. [...] Můžeme změnit všechny staré zákony na nové, které budou ušlechtilé a spravedlivé. Můžeme zastavit utlačování svobodného myšlení. Postaráme se o to, aby všichni občané požívali plného rozsahu svobod zajištěného Deklarací lidských práv.

Thomas J. Watson: Colonialism in the Congo: Conquest, Conflict, and Commerce, Providence 2007

Co přinesla nová univerzita?

1. Přečtěte si **text 1** a označte v něm pasáže, které popisují účel vzniku nové univerzity.

2. Za jakým účelem podle oficiálního textu (**text 1**) univerzita vznikla?

Myslím si, že...

3. Jaké politické zájmy Československa byly spojeny s Univerzitou 17. listopadu? Vyjdi z **textu 2-3**.

Dle textu...

4. Co přinesla nová univerzita...

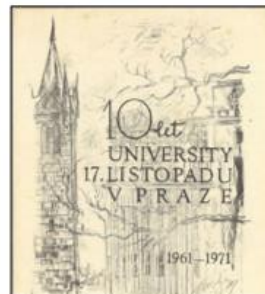
...československému státu?

...zemím původu studentů?

K jubileu Univerzity 17. listopadu

Text 1

V tomto akademickém roce oslavuje 10. výročí svého vzniku Univerzita 17. listopadu, která jako jediná v Československé republice systematicky připravuje zahraniční studenty na vstup na naše vysoké školy. V jejich posluchárnách se za uplynulých deset let vystřídal okolo pěti tisíc mladých lidí, přibližně ze sto zemí z celého světa. Většina z nich přišla z rozvojových zemí Asie, Afriky a Latinské Ameriky, aby se na půdě Univerzity 17. listopadu setkala při studiu bez ohledu na rasu, národnost a náboženství.

Právě v těchto státech, často dosud napadaných, diskriminovaných a bojkotovaných imperialisty, velmi palčivě vstupuje do popředí potřeba vysokoškolsky vzdělaných kádrů. Dostatečný počet inženýrů, lékařů, ekonomů, pedagogů a vědců, kteří jsou oddaní svému národu a pokroku, je při dnešním stavu rozvoje vědy a techniky základní podmínkou nejen úspěšného rozvoje hospodářství a blahobytu těchto zemí, ale v konečném důsledku také rozvoje jejich politické nezávislosti.

Důkazem toho, že jdeme správnou cestou, je také zkušenost, že v současnosti několik stovek absolventů úspěšně pracuje ve své vlasti – v rozvojových zemích v nejrůznějších oblastech hospodářství, jejichž okruh se otevírá Tanzánií, Keňou, Kongem, Súdánem, pokračuje přes Alžír, Maroko, Kamerun, Ghanu, Zambii, Nigérii do Peru, Bolívie, Brazílie, Vietnamu a uzavírá se v Iráku a Sýrii.

Přepis přeložen ze slovenštiny. Deset let University 17. listopadu v Praze 1961–1971. Praha 1971. Zdroj: NA ČR

Studenti Univerzity 17. listopadu před budovou univerzity. Foto Jindřich Šaroch. Zdroj: ČTK.

President Ghany dr. Kwame Nkrumah při návštěvě Československa 3. srpna 1961. Foto Josef Mucha. Zdroj: ČTK.

Výchozím bodem studia zahraničních studentů je jejich výběr. Už v této etapě je potřeba vycházet z toho, že nám nejde pouze o přípravu jakýchkoliv odborně kvalifikovaných kádrů, nýbrž ve stejné míře i to, aby to byli lidé, kteří odejdou z Československa s vědomím, že budou ve své vlasti vedle své práce jako odborníci šířit i pokrokové myšlenky socialismu a usilovat o jejich uskutečňování. Jedním z nedostatků dosavadního systému přijímacího řízení bylo, že se v něm nedostatečně uskutečňovala třídní a sociální hlediska a předpoklady pro dosažení tohoto cíle. Pro budoucnost by se měla jednoznačně a důsledně uplatňovat zásada, že do Československa by měli v první řadě přijíždět studenti pokrokové myšlejší, členové komunistických, příp. socialistických stran, žadatelé doporučení partnerskými organizacemi našich společenských organizací v zahraničí; je zapotřebí omezovat přijímání uchazečů ke studiu na jejich vlastní náklady, kde je nejmenší vliv na uplatňování našich kritérií a kde je tudíž i nejmenší záruka, že tito lidé se po návratu do vlasti stanou propagátory socialistických myšlenek.

Text 2

Současná situace na Universitě 17. listopadu, 1973. Zápis z předsednictva ÚV KSČ. Zdroj: NA ČR.

Mezi příjemné vzpomínky patří setkání s bývalými studenty z Československa. Yamadou Diallo v Bamaku obstaral střechu nad hlavou. S doktorem Nahrem jsme v Akkré vzpomínali na jeho studia v Bratislavě, odkud si přivezl do vlasti i ženu. V Hlasu revoluce, jak se nazývá rozhlas v Beninu, nás provázel Modeste Gbaduidi, který svá novinářská studia zahájil na škole ČTK v Roztěži. Mnoho jiných příkladů by snadno mohlo následovat. Československo není v Africe neznámou zemí. Setkání s ním, ať v lidské či ve věčné podobě, je pro novináře vždy významná událost. K těm nejradostnějším patří setkání ghanská.

Text 3

Josef Hotmar: Afrika první generace, Praha 1976. Zdroj: NK ČR.

Poštovní známka ke Dni přátelství československého a afrického lidu, 1961. Zdroj: archiv autora.

Co měla Kongo přinést dekolonizace?

Žáci při konstrukci odpovědi na badatelskou otázku vycházejí z proslavů dvou politiků z jednoho dne ze státu Kongo. Nejdříve zkoumají obraz a poté pracují s pramenným materiálem, který podrobí analýze a srovnání.

Pro zajímavost je připraveno zaktuálnění tématu v souvislosti s výrobou mobilů v Kongu.

Co přinesla nová univerzita?

Cvičení ukazuje téma vztahu Československa k zemím tzv. třetího světa na příkladu pražské Univerzity 17. listopadu. Žáci pátrají v pramenech po účelu založení této instituce a pokouší se na její existenci dívat z více úhlů pohledu.

Cvičení propojuje československé dějiny s dějinami studené války a dekolonizace.

BADATELSKÁ OTÁZKA:

Co měla Kongu přinést dekolonizace?

Co se bude dít?

- Položení **badatelské otázky**.
- **Rozdělení do skupin** (jedna řada = jedna skupina).
- Každá skupina má **pracovní list**.
- **Evokace** s fotografií v pracovním listě.
- **Rozdělení do podskupin** (jedna řada na dvě expertní skupiny).
- Každá ze dvou skupinek v řadě bude pracovat s jiným textem (**text 1; text 2**) + fotografií.
- Po přečtení se **obě podskupinky** z řady spojí a **společně vyplňují úkoly**.
- **Kontrola, odpověď na badatelskou otázku.**

Kdo našel ve Vašich pracovních listech ukryté chyby?

Evokace

- Prohlédni si fotografii a označte důležité prvky, které pomohou určit, co se na ní děje.

Fotografie z letiště N'Djili International Airport v Kinshase (tehdy Leopoldville) ze dne 22. července 1960. Zdroj: CTK/AP

ŘEŠENÍ: Odhalení chyb

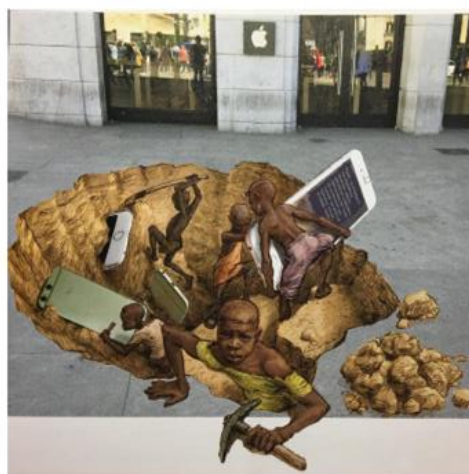
- Fotografie-> Zdravotní sestry se svými koňskými asistenty, 1918
- Fotografie-> Belgický král Baudoin I., 1960
- Text-> génie krále **Ludvíka** II.

Pro zvědavé žáky: Kongo v současnosti

Eduardo Relero *Oběti mobilů* (2016)

Argentinsko-španělský umělec vytvořil tuto iluzivní mapu na chodníku před obchodem firmy Apple na Mezinárodní den dětské práce. Cílem bylo, aby společnost objasnila původ koňského kobaltu, který využívá pro výrobu svých zařízení.

Co je na obraze a jaký to má význam?

BADATELSKÁ OTÁZKA:

Co přinesla nová univerzita?

Co se bude dít?

- Položení **badatelské otázky**
- **Rozdělení do skupin** (jedna řada = 1 skupina).
Poté každá skupina rozdělena na dvě expertní podskupiny.
- Každá skupina má **1 pracovní list**.
Každá ze skupinek v rámci jedné řady řadě bude pracovat s jiným textem (**text 1; text 2+3**) + společně s fotografií.
- Po přečtení svých textů se **obě skupinky** z řady spojí a **společně vyplňují úkoly**.
- Následuje kontrola, odpověď na badatelskou otázku.

Pro zvědavé žáky: Podcast na Spotify

O životních osudech studentů globálního jihu na univerzitě.

Můžu ti říkat Mirečku? #1: Podcast plný příběhů ze zapomenuté kapitoly československé historie

Alarm

9.5.2022 • Přebrané

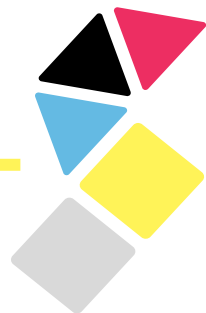
Podcast o příbězích a životních osudech studentů, kteří přijeli studovat do komunistického Československa ze zemí globálního jihu. Invaze vojsk varšavské smlouvy v roce 1968 a tanky v ulicích mu připadaly jen jako jeden z dalších vojenských převratů v jeho rodné zemi -

RVP ZV - Vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků

ŠTĚBROVÁ Jana

Ročník: 9. ročník

Časová náročnost: 25 minut (+ 5 minut na uvedení a vysvětlení aktivity)

Organizační forma: frontální, skupinová

Metoda výuky:

Učitel: Slovní metoda mluvená monologická – výklad a vysvětlování

Žáci:

Komplexní metoda složená z:

Slovní metoda mluvená dialogická – diskuse s pravidly

Slovní metoda psaná – shrnutí

Aktivizující metody – opakovací otázky

Klíčové kompetence: komunikativní (práce ve dvojicích), k učení (práce s textem, analýza)

Průřezová témata: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Pomůcky: internet, počítač a dataprojektor, vytisknuté materiály pro jednotlivce

Metodika:

- 1) **Brainstorming** – na tabuli učitel napíše pojem „studená válka“, žáci mají za úkol se zamyslet na tím, co pro ně tento pojem znamená, co v nich evokuje a co si myslí, že studená válka znamenala (3 minuty). Následně si svá zjištění sdělí (učitel řídí diskuzi, případně pokládá otázky a usměrňuje diskuzi).
- 2) **Video** – žákům bude promítnuto video, ve kterém uvidí Berlín za tehdejší berlínské krize (cca 2 minuty). Při vyzkoušení této metody se osvědčilo, když se video pouze zrychleně prostříhy projde (záleží na složení třídy).

https://www.youtube.com/watch?v=R5i9k7s9X_A Na základě rozboru videa splní úkol (3 minut): *Na příkladu Berlína napiš, jak vypadala situace v Německu po 2. světové válce.*

- **3) Práce s textem** – žáci analyzují text o Berlínské krizi, pracují metodou PŠT – pračka, šuplík, taška – transformace V-CH-D (vysvětlivka: taška – co jsem si z hodiny odnesl nového, pračka – co potřebuju zpracovat, co si potřebuju projít, šuplík – co pro mě bylo zbytečné, co nepotřebuju probírat, jelikož tuto informaci znám nebo nepotřebuju si pamatovat) cca 15 minut

Pro rychlé:

Jaký vliv měla Berlínská krize na období studené války? (Představ si, že jsi autor učebnice dějepisu a pišeš žlutý rámeček, který shrnuje učivo na konci kapitoly a odpovídáš na tuto otázku) max. 3 věty-informace.

Tato poslední aktivita slouží jako shrnutí celé hodiny. Je velmi vhodná především pro heterogenní třídy, kde je větší rozdíl mezi kognitivními schopnostmi žáků.

Seznam literatury a užitých zdrojů:

Berlin in July 1945. In: https://www.youtube.com/watch?v=R5i9k7s9X_A cit. [17.04.2024].

Berlínská krize

Úkol č. 1: Na příkladu Berlína napiš, jak vypadala situace v Německu po 2. světové válce.

Úkol. č. 2:

Evropa v roce 1948 balancovala na hraně války. Sovětský svaz zablokoval Západní Berlín, aby donutil západ k ústupkům. Západní mocnosti odmítly ustoupit a odvážně zásobovaly město leteckým mostem, hrozba jaderné války visela ve vzduchu. Nakonec Sověti ustoupili, ale krize odhalila hluboké rozdělení světa a křehkost míru.

Sověti se obávali vlivu Západu v rozděleném Berlíně. V roce 1948 zablokovali pozemní přístup do Západního Berlína, aby ho odřízli od zásob. Západ reagoval leteckým mostem, který rok dopravoval do města životně důležité věci. Napětí mezi východem a západem bylo obrovské, obě strany se připravovaly na válku a hrozil celosvětový konflikt. V roce 1949 Sověti ustoupili, pravděpodobně ze strachu z jaderné války.

Berlínská krize vedla k rozdělení Německa na dva státy. Zároveň zdůraznila rozdělení světa na dva ideologické bloky a urychlila studenou válku. Letecký most se stal symbolem odhodlanosti západu bránit svobodu a demokracii. Berlínská krize ukázala křehkost míru a připomněla nám, jak důležité je chránit svobodu a zabránit válečné hrozně.

Pračka	
Šuplík	
Taška	

vysvětlivka:

Pračka – co potřebuju zpracovat, co si potřebuju projít.

Šuplík – co pro mě bylo zbytečné, co nepotřebuju pobírat, jelikož tuto informaci znám nebo nepotřebuji si pamatovat).

Taška – co jsem si z hodiny odnesl nového.

Pro rychlé:

Jaký vliv měla Berlínská krize na období studené války?

(Představ si, že jsi autor učebnice dějepisu a píšeš žlutý rámeček, který shrnuje učivo na konci kapitoly a odpovídáš na tuto otázku) max. 3 věty – informace.

RVP ZV – prokáže základní orientaci v problémech současného světa (od 1989 do 2024)

NOSEK Jan

Ročník: 9. ročník

Časová náročnost: 10 minut (+ 5 minut na uvedení a vysvětlení aktivity)

Organizační forma: frontální, skupinová

Metoda výuky:

Učitel:

Slovní metoda mluvená monologická – výklad a vysvětlování

Žáci:

Komplexní metoda složená z:

Slovní metoda mluvená dialogická – diskuse ve skupině, analýza obrázku a hledání informací

Slovní metoda psaná – zápis zjištěných informací

Klíčové kompetence: komunikativní (práce ve skupinách), k učení (práce s textem a hledání informací)

Průřezová témata: výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Pomůcky: Mobilní telefony, internet, počítač a dataprojektor, vytisknuté materiály pro jednotlivé skupiny

Metodika:

Učitel žákům vysvětlí náplň dané hodiny. Seznámit se tedy s nejdůležitějšími událostmi, které se staly v 90. letech minulého století a těmi z 21. století.

Žáci budou rozděleni do čtyř skupin, přičemž každá skupina bude mít jinou událost, které se budou blíže věnovat. Následně dostanou do skupiny pracovní list, kterou si rozstříhají (případně obálku, ve které budou části pracovního listu rozstříhané). Každá skupina se rozdělí na dvě podskupiny.

Na pracovním listě naleznou obrázek, který je pro tuto událost charakteristický. S ním bude pracovat první podskupina. Druhá podskupina bude pracovat s textem, který opraví a doplní informacemi, které jsou pro danou událost důležité. Na pracovním listu budou mít návodné otázky.

Následně se obě podskupiny spojí a předají si informace. Na závěr dojde ke společné kontrole.

Na dalších listech jsou čtyři pracovní listy:

Rozpad SSSR

Budete prezentovat důležitou událost z přelomu 20. a 21. století. Část skupinky se zaměří na popis obrázku, který je součástí pracovního listu, využijí návodných otázek pod obrázkem.

Druhá část skupinky se zaměří na text a sběr informací, kde vám dopomůžou návodné otázky a text od kamaráda Patrika, který vám měl s úkolem pomoci. Bohužel jeho práce nedosahuje potřebných kvalit, upravte ho a doplňte o informace, které najdete pomocí mobilu.

Co mapa zobrazuje?

Jaké státy se na mapě nachází?

Který je největší?

Patrik nějakým způsobem popsal rozpad SSSR, jeho text ale nedosahuje dostatečné úrovně, přepiš jej, aby působil lépe a doplň o informace z otázek, které nalezneš pod textem.

„Sovětskej svaz? To byla ta velká země, co rozdělila Evropu na dva kousky, ne? Pak se ale něco stalo a najednou se rozpadla na spoustu malých států. Prý to bylo kvůli penězům a hádkám mezi politikama. No, aspoň se lidi z východu konečně zbavili komoušů!“

Kdy došlo k rozpadu SSSR?

Jaké byly hlavní důvody, které vedly k rozpadu SSSR?

Je podle tebe dobře, že došlo k rozpadu SSSR?

Válka v Perském zálivu

Budete prezentovat důležitou událost z přelomu 20. a 21. století. Část skupinky se zaměří na popis obrázku, který je součástí pracovního listu, využijí návodných otázek pod obrázkem.

Druhá část skupinky se zaměří na text a sběr informací, kde vám dopomůžou návodné otázky a text od kamaráda Patrika, který vám měl s úkolem pomoci. Bohužel jeho práce nedosahuje potřebných kvalit, upravte ho a doplňte o informace, které najdete pomocí mobilu.

Kdo je muž na obrázku?

Co se na obrázku děje?

Jakým způsobem se podílel na válce v Perském zálivu?

✂

Patrik nějakým způsobem popsal válku v Perském zálivu, jeho text ale nedosahuje dostatečné úrovně, přepiš jej, aby působil lépe a doplň o informace z otázek, které nalezněš pod textem.

„Irák prej napadl Kuvajst a Američani s nimi šli do války. Prej kvůli ropě a taky, aby Irák nebyl moc silnej. Bojovali tam tankama a letadlama, no nakonec Irák prohrál... aspoň se Kuvajst osvobodil.“

Kdy došlo k válce v Perském zálivu a které strany se zde střetly?

Jaké byly hlavní příčiny války v Perském zálivu?

Byl podle tebe důvod k válce v Perském zálivu?

Teroristické útoky z 11. září

Budete prezentovat důležitou událost z přelomu 20. a 21. století. Část skupinky se zaměří na popis obrázku, který je součástí pracovního listu, využijí návodných otázek pod obrázkem.

Druhá část skupinky se zaměří na text a sběr informací, kde vám dopomůžou návodné otázky a text od kamaráda Patrika, který vám měl s úkolem pomoci. Bohužel jeho práce nedosahuje potřebných kvalit, upravte ho a doplňte o informace, které najdete pomocí mobilu.

O jakou se jedná událost?

Kde k ní došlo?

Jak na tebe obrázek působí?

Patrik nějakým způsobem popsal teroristické útoky z 11. září, jeho text ale nedosahuje dostatečné úrovně, přepiš jej, aby působil lépe a doplň o informace z otázek, které naleznáš pod textem.

Teroristi narazili s letadly do mrakodrapů v Americe. Bylo to fakt hrozný, spousta lidí zemřela. Prý to udělali kvůli Americe a kvůli tomu, že Západ podporuje Izrael. No, snad se už nikdy nic takového nestane.

Co se stalo 11. září a jaké to mělo důsledky?

Kdo byl zodpovědný za tento útok a jaké mohly být jejich motivace?

Jakým způsobem tato událost podle vás změnila svět?

Pandemie Covid-19

Budete prezentovat důležitou událost z přelomu 20. a 21. století. Část skupinky se zaměří na popis obrázku, který je součástí pracovního listu, využijí návodných otázek pod obrázkem.

Druhá část skupinky se zaměří na text a sběr informací, kde vám dopomůžou návodné otázky a text od kamaráda Patrika, který vám měl s úkolem pomoci. Bohužel jeho práce nedosahuje potřebných kvalit, upravte ho a doplňte o informace, které najdete pomocí mobilu.

Kdo jsou lidé na obrázku?

Co dělají?

Co mají na sobě?

Kde se nachází?

✂-----

Patrik nějakým způsobem popsal pandemii Covidu-19, jeho text ale nedosahuje dostatečné úrovně, přepiš jej, aby působil lépe a doplň o informace z otázek, které nalezeš pod textem.

Před pár rukama se po celém světě rozšířila nějaká nová nemoc, co se jmenovala covid 19. Lidi z toho měli strach, protože se to snadno šířilo a dokonce to bylo aj smrtelný. Museli nosit roušky a chodit do obchodů jen s omezeným počtem lidí. No, snad se to už nevrátí.

Kde a jakým způsobem se začal šířit covid-19?

Která opatření byla kvůli pandemii zavedena?

Jaké máš vzpomínky na pandemii?

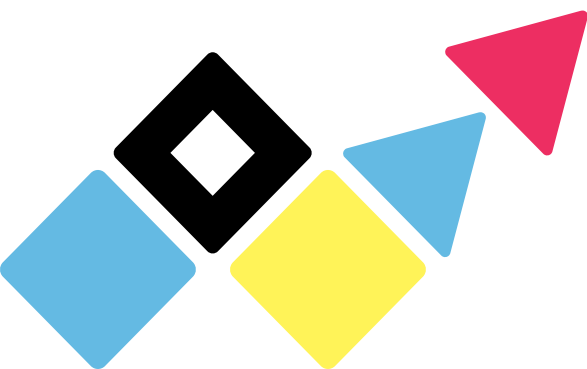
Seznam literatury a užitých zdrojů:

11. září 2001: Den, kdy teroristé napadli nejen USA. In: <https://www.novinky.cz/clanek/zahranicni-amerika-11-zari-2001-den-kdy-teroriste-napadli-nejen-ameriku-ale-cely-zapad-40371613> cit. [16.04.2024]

Administrativní dělení SSSR v roce 1989. In: https://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Soviet_Union_Administrative_Divisions_1989.jpg cit. [16.04.2024]

Viral Outbreaks and Pandemics : a One Health Approach. In: <https://www.my-mooc.com/en/mooc/viral-outbreaks-and-pandemics-a-one-health-approach/> cit. [16.04.2024]

Zločinného Saddáma v tažení na Írán podpoří téměř celý svět!. In: <https://rf-hobby.cz/clanek/zlocinneho-saddama-v-tazeni-na-iran-podpori-temer-cely-svet> cit. [16.04.2024]

Pedagogická fakulta

Univerzita Palackého
v Olomouci

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

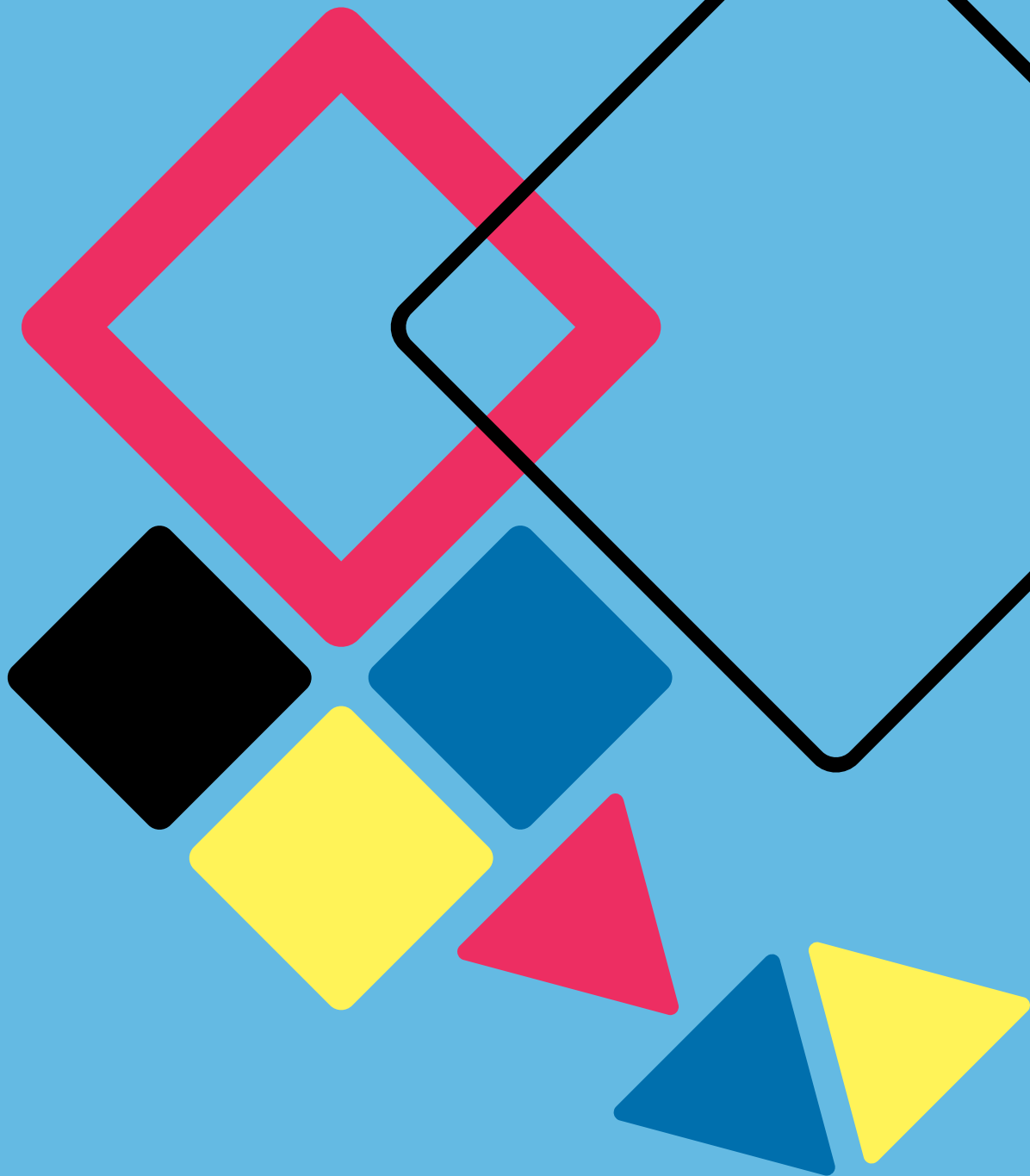
Národní
plán
obnovy

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Podpořeno z projektu:
Podpora a zvyšování kvality pregraduální přípravy pedagogů na
Univerzitě Palackého v Olomouci; reg. č.
CZ.02.02.XX/00/23_019/0008422

**Pedagogická fakulta
Univerzita Palackého v
Olomouci
2024**

Pedagogická
fakulta

Univerzita Palackého
v Olomouci